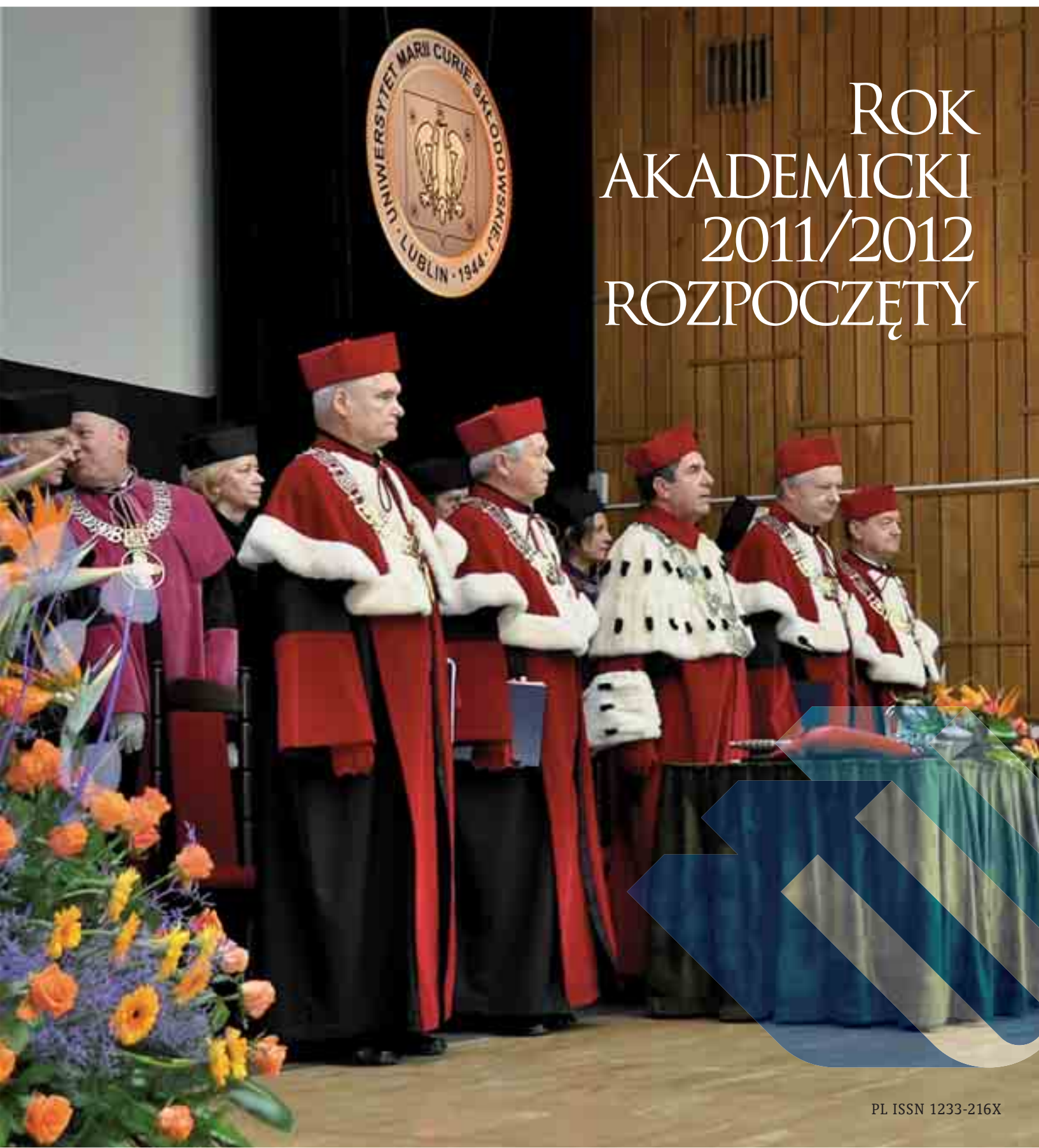

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 10/179 • listopad 2011

Wiadomości Uniwersyteckie

ROK
AKADEMICKI
2011/2012
ROZPOCZĘTY

Fot. Dział
Informacji
i Promocji

INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2011/2012

Wydawca: Uniwersytet
Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-
Skłodowskiej 5,
p. 1312; 20-031 Lublin

Dyżury: pon.-pt.,
godz. 9-13;
tel. 81 537 54 82

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja:

Redaktor naczelny: Anna Guzowska
Sekretarz redakcji: Ewa Kawalko-Marczuk

Współpracownicy: Marzena Bogusiak,
Bożena Czech, Rafał Czekaj, Izabela Ejtł,
Monika Gabryś, Agnieszka Gałczyńska,
Jolanta Jarzyńska, Małgorzata Jaruga,

Jerzy Kasprzak, Bartosz Kędracki,
Beata Kozłowska, Elżbieta Krzemińska,
Paweł Kucharski, Kamila Łucjan, Lech
Maliszewski, Maria Młynarska, Monika
Nowak, Izabela Pietras, Małgorzata
Samujło, Aneta Śliwińska, Jerzy Żywicki

Okladka: Uroczysta Inauguracja Roku
Akademickiego,
Fot. Dział Informacji i Promocji

Druk: Drukarnia Tekst S.J.

Nakład: 600 egz.

Projekt graficzny i skład: Idealit
& Grzegorz Zychowicz
idealit@idealit.pl, www.idealit.pl

**Redakcja zastrzega sobie prawo
do skracania i korekty nadesłanych
tekstów. Ma również prawo do
wyboru tekstów do publikacji.**

SPIS TREŚCI

Inauguracja Roku Akademickiego 2011/2012

Przemówienie Jego Magnificencji Rektora prof. Andrzeja Dąbrowskiego.....	4
Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2011/2012	6
Doktorat Honoris Causa dla Profesora Pomianowskiego.....	7
Wręczenie Nagrody Naukowej im. Jerzego Giedroycia	8
Nagroda „Marii Curie”	9
Nagrody i odznaczenia.....	9

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	10
Na Wydziałach.....	21

Kartka z kalendarza

Śp. prof. dr hab. Bogdan Adamczyk 1930–2011	28
Wspomnienie o profesorze Zdzisławie Ilczuku (1929–2011) ...	30

Nauka i ludzie

Zrozumieć człowieka – zrozumieć świat	33
„Polskie ślady Josepha Conrada” ..	34
54 Zjazd PTChem i SITPChem....	36
Seminarium dla wykładowców w Moskwie	40
Międzynarodowa współpraca naukowa w ramach FIEALC	41
Wykłady historyka z UMCS w Jekaterynburgu	42

Święto lwowskiego Uniwersytetu ..	44
Terapia protonowa	46
Kiedy przekraczanie granic pozwala myśleć inaczej. Maria Skłodowska-Curie.....	48
Maria Curie-Skłodowska ręką i okiem Jerzego Faczyńskiego	50
Działalność Szkoły Karpackiej	52
Józef Wawrzyczek „Działalność Szkoły Karpackiej”	53

W świecie książek

(Mis)Reading America	55
RECTORIBUS Universitatis Mariae Curie-Skłodowska in memoriam ..	56

Sprawy studenckie

Doktoranci Wydziału Humanistycznego wśród najlepszych!	57
Praktyki plenerowe.....	57
Obóz integracyjny dla studentów I roku Geografii.....	58
Reportaż mówi własnym głosem ..	59

Życie kulturalne

„Requiem dla mojego przyjaciela” Zbigniewa Preisnera.....	62
Nagroda dla Krzysztofa Szymanowicza	62
Wystawa malarstwa „Między realizmem a abstrakcją”.....	63

PRZEMÓWIENIE JEGO MAGNIFICENCJI REKTORA PROF. ANDRZEJA DĄBROWSKIEGO

Szanowni Państwo,

Inauguracją 68. roku akademickiego 2011/2012 Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w sposób uroczysty i podniosły świętuje 67 lat nieprzerwanej działalności.

I choć wedle słów Patronki naszego Uniwersytetu: „Człowiek nigdy nie ogląda się na to, co zrobione, ale na to patrzy, co ma przed sobą do zrobienia”, obowiązkiem Rektora jest złożenie informacji o dokonaniach Uczelni w minionym roku akademickim.

Senat Uniwersytetu obradował 11 razy, podejmując w tym czasie 104 uchwały. Na stanowisko profesora zwyczajnego mianowano 7 osób, na stanowisko profesora nadzwyczajnego 24 osoby.

Struktura Uczelni w minionym roku akademickim nie uległa zasadniczym zmianom. Do końca czerwca 2011 r. działał Ośrodek Polskiego Komitetu Współpracy z Alliance Française. Do maja br. działało Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, po czym decyzją Senatu powołano Centrum Europy Wschodniej posiadające pełną osobowość prawną.

W wyniku podziału Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi powstały dwa nowe Wydziały – Wydział Biologii i Biotechnologii oraz Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, które rozpoczęły swoją działalność 1 października 2011 r.

W roku sprawozdawczym Uniwersytet zatrudniał ogółem 3303 osoby, tj. o 67 osób mniej niż w roku poprzednim. Od początku obecnej kadencji zatrudnienie zmniejszyło się o 440 osób. Wśród 1840 nauczycieli akademickich było 353 profesorów (w tym 172 tytułarnych) i 100 doktorów habilitowanych. Przeprowadzono 113 przewodów doktorskich, 31 habilitacyjnych, a profesury tytułarne uzyskało 14 osób. Niestety, w minionym roku pożegnaliśmy też członków naszej społeczności. Opuścili nas na zawsze: prof. dr hab. Stanisław Uziak – były rektor UMCS, prof. dr hab. Zdzisław Ilczuk – były prorektor UMCS, prof. dr hab. Zdzisław Lewandowski – pierwszy dziekan Wydziału Ekonomicznego, prof. dr hab. Kazimierz Karczmarsz, prof. dr hab. Andrzej Leonowicz, prof. dr hab. Tadeusz Leżański, prof. dr hab. Tadeusz Nowacki, prof. dr hab. Bogdan Adamczyk, prof. dr hab. Mirosława Zakrzewska-Dubasowa, dr hab. Marek Stefaniuk, dr hab. Jerzy Reder, dr Stefania Gurba, dr Rafał Kalitowski, dr Andrzej Pakuła, dr Krystyna Wilgat, mgr Ryszard Kusak, mgr Stefania Fedorko, stud. Patryk Goraziński. Uczcijmy Ich pamięć minutą ciszy. Dziękuję.

UMCS w roku sprawozdawczym kształcił studentów na 40 kierunkach. Na wszystkich rodzajach studiów, łącznie z doktorantami, mieliśmy blisko 28 000 studentów. Na Uniwersytecie studiowało też 221 cudzoziemców z 23 krajów. W studiach podyplomowych o ponad 70 specjalnościach uczestniczyło 2 430 słuchaczy.

Wśród tych słuchaczy było ponad 100 nauczycieli polonijnych z Nowego Jorku i Chicago. Wręczenie dyplomów z godłem naszego Uniwersytetu miało tam miejsce 14 października br. W uroczystości uczestniczył m.in. prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej w USA, Frank Spula, który na początku grudnia br. będzie gościem naszej Uczelni. W liście skierowanym do władz Uniwersytetu organizatorzy studiów podyplomowych ze strony amerykańskiej piszą m.in.: „Doskonale zdajemy sobie sprawę z faktu, że była to inicjatywa bardzo złożona i wymagająca dużego nakładu pracy i jeszcze większej dbałości o szczegóły, ze względu na to, że zajęcia odbywały się na terenie Stanów Zjednoczonych Ameryki. Niemniej jednak efekty pracy doskonale wykwalifikowanej i dobranej kadry UMCS są już widoczne. Podniesiona została jakość i poziom kształcenia w polskich szkołach”. Przy okazji pragnę dodać, iż w końcowej fazie znajdują się rozmowy dotyczące utworzenia wydziału zamiejscowego UMCS w Nowym Jorku.

W roku akademickim 2010/2011 na studia stacjonarne przyjęto prawie 7900 osób, a na niestacjonarne – 3008 osób. Oznacza to, że w minionym roku studia u nas podjęło 10 908 osób. Z Funduszu Pomocy Materialnej dla studentów i doktorantów wypłacono ponad 27 mln zł dla blisko 9600 stypendystów. Za osiągnięcia w nauce 29 studentów uzyskało stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Nasi sportowcy zajęli IV miejsce w kraju wśród uniwersytetów i IX w klasyfikacji ogólnej. Domy studenckie miały do dyspozycji 2500 miejsc. W czerwcu br. zakończyła się trwająca prawie 3 lata przebudowa Domu Studenckiego FEMINA, która czyni ten akademik jednym z najnowocześniejszych w kraju i najlepszym w ofercie UMCS oraz zwiększa o 250 pulę dostępnych miejsc. Dotychczasowy Dom Studenta Zaocznego przekwalifikowano na Dom Studenta KRONOS, dzięki czemu uzyskano kolejnych 90 miejsc dla studentów i doktorantów. W UMCS działało 141 kół naukowych oraz 30 innych organizacji studenckich.

Uniwersytet prowadził szeroko zakrojone badania naukowe. Wielkość środków przekazanych na ten cel z budżetu państwa to ponad 22 mln zł. Poza dotacją

Fot. Dział Informacji i Promocji UMCS

Rektor prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski

Ministerstwa zrealizowano 1400 zadań badawczych o wartości ponad 16 mln zł. W okresie sprawozdawczym opublikowano 3600 prac, w tym 432 w czasopiśmie z listy filadelfijskiej. Do druku oddano 2 344 prace. W środkach trwałych Uczelnia powiększyła swój majątek o aparaturę wartości ponad 30 mln zł. Zawarto także nowe umowy o współpracy naukowej w ramach konsorcjów i nowe umowy o współpracy z gospodarką. W roku akademickim 2010/2011 zrealizowano edukacyjne, inwestycyjne i badawcze projekty europejskie na kwotę ponad 18 mln zł. Natomiast w realizacji znajdują się projekty o łącznej wartości ponad 590 mln zł. Ponadto złożono nowe wnioski na kwotę ponad 129 mln 250 tys. zł. W ramach Europejskiego Programu Współpracy i Mobilności zrealizowano projekty o wartości ponad 1 600 000 zł (LLL i Erasmus).

Na kampusie zachodnim rozpoczęto budowę obiektu realizowanego w ramach projektu EcoTech-Complex na kwotę 145 mln zł. Centrum zostanie wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę, w tym także w funkcjonalny rezonans magnetyczny o wartości 30 mln zł. Żaden ośrodek w kraju nie ma sprzętu tej klasy. W tym miejscu chciałbym przypomnieć, że kampus zachodni to tzw. tereny powojenne, które Uniwersytet zyskał dzięki wysiłkowi i osobistym staraniom rektora Zdzisława Cackowskiego.

Nakłady poniesione w roku sprawozdawczym na inwestycje to ponad 42 mln zł, zaś nakłady poniesione na remonty to blisko 9 mln zł. Rozpoczął się gruntowny

remont Chatki Żaka. Środki uzyskane na ten cel z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego to 15 mln zł. Po remoncie ACK wzbogaci się o inkubator medialno-artystyczny obejmujący studia telewizyjne i radiowe oraz liczne pracownie medialne. W przyszłym roku wyremontowany zostanie Dom Studencki KRONOS. Złożony został wniosek o termomodernizację kompleksu obejmującego budynki rektoratu, prawa i ekonomii, a także „starej” humanistyki, pawilonu chemii organicznej i Centrum Kultury Fizycznej. Trwa odbiór budynku informatyki. Oddano do użytku budynek Instytutu Nauk o Ziemi.

Rok 2009 zamknięty został dodatnim wynikiem finansowym wynoszącym 503 000 zł, natomiast w roku 2010 wynik ten wzrósł do 5 mln 105 tys. 300 zł. W minionym roku Uczelnia nie korzystała z kredytu bankowego, który na koniec 2007 r. wynosił 18 mln zł.

W 2010 r. zaczął obowiązywać nowy Regulamin Organizacyjny. Rozporządzeniem Rektora wprowadzony został Regulamin Ochrony Własności Intelektualnej i Regulamin Współpracy z Gospodarką. Wprowadzono zarządzenie dotyczące kontroli zarządczej wraz z elementami zarządzania ryzykiem. Funkcjonuje Fundusz Młodego Badacza, a najzdolniejsi doktoranci mogli – podobnie jak w roku poprzednim – korzystać z Rektorskiego Funduszu Stypendialnego. Wypłacane są nagrody za szybkie awanse naukowe. Wdrażane są Uczelniane Ramy Kwalifikacji. W końcowym etapie prac znajduje się System Identyfikacji Wizualnej Uczelni, w oparciu o który do końca bieżącego roku zostanie stworzona nowa strona internetowa UMCS. Przygotowana została, a niebawem zostanie wdrożona Instrukcja Obiegu Dokumentów. Kończą się prace nad Strategią Rozwoju Uczelni na lata 2011–2021. Ustanowiono Nagrodę Naukową „Marii Curie”, której pierwszym laureatem został zespół prof. Nikodema Grankowskiego z Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi.

W 2010 r. otrzymaliśmy zaszczytny tytuł Uczelni Przyjaznej Pracodawcom, czyli takiej, która przygotowuje przyszłe kadry dla nowoczesnej gospodarki zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców. W czerwcu br. w konkursie „Uczelnia Liderów” zostaliśmy wyróżnieni za szczególne osiągnięcia, a także otrzymaliśmy nagrodę PRIMUS (w konkursie wzięło udział ponad 100 uczelni z całego kraju). W ogólnopolskim rankingu uniwersytetów UMCS awansował z miejsca 13 na 11.

Przed Uniwersytetem stoją jednak wyzwania, od których realizacji będzie zależała nasza pozycja na polskiej i europejskiej mapie akademickiej. Do wyzwań tych zaliczamy umiędzynarodowienie badań naukowych oraz procesu dydaktycznego. Aktualnie studiuje u nas 221 cudzoziemców, co oznacza wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 71 osób. Takie dane są niezadowalające. Istotną kwestią, która musi być rozwiązana w najbliższym czasie, jest wzrost mobilności studentów oraz pracowników. Wymóg tej mobilności musi przybrać charakter systemowy – obowiązkowo po doktoracie ►

i powinien warunkować otrzymanie stopnia doktora habilitowanego i tytułu naukowego profesora. Kandydat do tytułu naukowego powinien mieć pozycję określaną w języku angielskim *internationally recognized*. W najbliższym roku i latach kolejnych będziemy zwiększać liczbę wykładowców zagranicznych zatrudnionych w UMCS. Docelowo Uniwersytet powinien zatrudniać przynajmniej 20% naukowców z UE, a także z innych obszarów naukowych. Będziemy dążyć do przyjmowania nowych nauczycieli akademickich wyłącznie po studiach doktoranckich, a warunkiem przyjęcia do pracy będzie udokumentowana certyfikatem znajomość co najmniej jednego języka obcego.

W rozpoczynającym się roku akademickim będziemy wdrażali Krajowe Ramy Kwalifikacji oraz tworzyli nowe kierunki i specjalizacje dydaktyczne, po których absolwenci nie będą mieli kłopotów ze znalezieniem pracy. Chcemy, by realizacja tego celu była urzeczywistniana poprzez ścisłą współpracę z szeroko pojętym otoczeniem: biznes, przemysł, urzędy samorządowe, ministerstwa itd.

Uniwersytet będzie bardziej aktywny w zdobywaniu grantów krajowych i europejskich, a jakość badań naukowych i dydaktyki powinna stać się absolutnym priorytetem.

Pozwolą Państwo, że zwrócę się teraz do studentów I roku. Pragnę was serdecznie powitać w murach naszej Uczelni. Chciałbym, by Uniwersytet stał się waszym drugim domem, żebyście tutaj zdobyli nie tylko wiedzę, ale i ukształtowali swoje charaktery. Życzę wam, by studia w UMCS były najpiękniejszym

okresem w waszym życiu, byście tu właśnie wyrobili w sobie nawyk ustawicznego kształcenia się, który jest przejawem instynktu zachowawczego człowieka w społeczeństwie konkurencyjnym. W dobie globalnej konkurencji ograniczenie się do 5 lat studiów jest równoznaczne ze skazaniem się na gorszą pracę, niższe dochody oraz niższą pozycję społeczną.

Szanowni Państwo,

Rok 2011 został ogłoszony rokiem Marii Curie-Skłodowskiej, Patronki naszego Uniwersytetu. Niech więc w naszej Uczelni w sposób szczególny zostaną odebrane, zwłaszcza przez ludzi młodych, którzy zechcą podążać jej śladem, słowa tej wielkiej uczzonej: „Ludzkość potrzebuje zapewne ludzi praktycznych, którzy pracują przeważnie dla własnych celów, chociaż pamiętają też o potrzebach ogółu. Lecz potrzebuje również marzycieli, których bezinteresowne dążenie do celu jest tak potężne, że nie potrafią oni zwracać uwagi na własną korzyść materialną”.

„Nie można bowiem mieć nadziei na skierowanie świata ku lepszym drogom, o ile się jednostek nie skieruje ku lepszemu. W tym celu każdy z nas powinien pracować nad udoskonaleniem się własnym, jednocześnie zdając sobie sprawę ze swej osobistej odpowiedzialności za całokształt tego, co się dzieje w świecie, i z tego, że obowiązkiem bezpośrednim każdego z nas jest dopomagać tym, którym możemy się stać najbardziej użyteczni”.

Dziękuję Państwu za uwagę.

UROCZYSTA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2011/2012

21 października Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej zainaugurował 68. rok akademicki.

Uroczystość rozpoczęła mszą św. w Kościele Garnizonowym w Lublinie. Oficjalna część odbyła się na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Zapołączkowano ją odśpiewaniem Hymnu Państwowego i przemówieniem rektora prof. Andrzeja Dąbrowskiego.

Kolejnym punktem programu było wręczenie nagród i odznaczeń oraz dwóch prestiżowych nagród naukowych, przyznawanych przez UMCS: Nagrody im. Jerzego Giedroycia i Nagrody Naukowej „Marii Curie”.

W ramach obchodów Roku Patronki UMCS, podczas tegorocznej Inauguracji odbył się występ Krystyny Jandy, jednej z najwybitniejszych aktorek w powojennej historii Polski, która przedstawiła monodram „Dzienniki i listy Marii Curie-Skłodowskiej”. Po występie aktorki odbyła się uroczysta immatrykulacja studentów oraz doktorantów.

Wykład inauguracyjny na temat: „Człowiek a klimat na początku XXI wieku” wygłosił dr hab. Bogusław Michał Kaszewski, prof. nadzw.

z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS.

Po uroczystym odśpiewaniu „Gaude Mater Polonia” odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. Jerzemu Pomianowskiemu, wybitnemu prozaikowi, eseiście i znawcy historii Europy Środkowo-Wschodniej.

Inaugurację Roku Akademickiego 2011/2012 na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej zakończył uroczysty koncert „Madame Curie”, który odbył się w Filharmonii Lubelskiej.

Aneta Śliwińska

DOKTORAT HONORIS CAUSA DLA PROFESORA POMIANOWSKIEGO

Wyjątkowym zwieńczeniem uroczystości inauguracji roku akademickiego 2011/2012 była ceremonia uhonorowania prof. Jerzego Pomianowskiego najwyższą godnością uniwersytecką.

W uchwale Senatu UMCS z 28 września 2011 r. znajduje się następująca zwężła argumentacja tego postanowienia: „Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie publicystyki politycznej, orędownictwo idei partnerstwa wschodnioeuropejskiego oraz wieloletnią, owocną współpracę z UMCS”. Wątki te rozwijali w swoich recenzjach dorobku Profesora „opiniodawcy”: prof. dr hab. Andrzej Mencwel (UW), prof. dr hab. Edward Olszewski (UMCS), prof. dr hab. Adam D. Rotfeld (Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych, Współprzewodniczący Polsko-Rosyjskiej Grupy do Spraw Trudnych, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych) oraz promotor prof. dr hab. Iwona Hofman.

Prof. A. Mencwel napisał m.in. „Jerzy Pomianowski jest osobowością niebywałą, a jego dorobek jest zdumiewający”; na ten dorobek składa się „współdział w dziele Jerzego Giedroycia, «Kultury» i Instytutu Literackiego”, kongenialne tłumaczenia literatury rosyjskiej, kreowanie „«Nowej Polski», czasopisma jedynego w swoim rodzaju i spełniającego rolę niezwykłą”, „całokształt działań twórczych (...) wpisanych i wpisujących się w relacje Polska-Rosja”.

Prof. E. Olszewski w recenzji podkreślił swoje rozumienie paradygmatu polityki wschodniej, odczytywanego z publicystyki i działalności Jerzego Pomianowskiego m.in. w Polsko-Rosyjskiej Grupie do Spraw Trudnych. Wykazał także bliskość idei i poglądów Profesora z podejmowanymi na UMCS wielokierunkowymi badaniami stosunków politycznych w Europie Wschodniej i Środkowej.

Prof. Jerzy Pomianowski

Prof. A. D. Rotfeld oceny te wzmocnił, dodając także: „Autorytet, jakim cieszy się Profesor Pomianowski, jego ogromna erudycja, odwaga intelektualna i cywilna w obronie takich wartości, jak wolność słowa, godność ludzka i poszanowanie prawa narodów do samostanowienia predestynują Jego osobę do wyróżnienia tytułem doktora *honoris causa* Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Nie ulega wątpliwości, że nadanie tego tytułu Profesorowi Pomianowskiemu utrwali pozycję UMCS jako ośrodka integrującego środowiska naukowe i kulturalne zainteresowane studiami nad relacjami Polski z jej wschodnimi sąsiadami”.

Promotor doktoratu, charakteryzując sylwetkę i dokonania prof. Pomianowskiego, stwierdziła m.in.: „Można zatem przyjąć, iż obecność Profesora Jerzego Pomianowskiego w życiu akademickim odznacza się co najmniej w dwóch aspektach. Jako znawca, analityk i ekspert inspiruje On podejmowanie problematyki wschodnioeuropejskiej na studiach kierunkowych lub specja-

lizacyjnych. Jako aktywny uczestnik życia publicznego pobudza zainteresowanie dziedzictwem «Kultury», pozostającym w domenie badań i edytorstwa UMCS. W ten sposób Profesor Jerzy Pomianowski przyczynia się do umocnienia pozycji Uniwersytetu jako ośrodka studiów środkowoeuropejskich i badań myśli politycznej paryskiej «Kultury»”.

Z wielkim zainteresowaniem uczestnicy ceremonii wysłuchali wykładu Doktora *Honoris Causa*, który dokonał przeglądu najtrudniejszych kwestii „niezależnych” w polityce wschodniej, odnosząc się bezpośrednio do koncepcji Juliusza Mieroszewskiego i Jerzego Giedroycia. Jakże aktualne to wyliczenie: „zakażone stosunki Polski i Litwy”, „dziwaczny udział Polski” w zwycięstwie Partii Regionów na Ukrainie, oczekiwanie na beatyfikację metropolity Andrija Szeptyckiego, umowa z Gazpromem. Jako przykład urealnienia koncepcji Giedroycia podał Jerzy Pomianowski pracę Polsko-Rosyjskiej Grupy do Spraw Trudnych, a zwłaszcza wysiłek wyjaśnienia problemów najbardziej bolesnych i utrwalał stereotypowo na podłożu historii. Zdaniem prof. Pomianowskiego, przemiany w Europie Wschodniej po 1990 r. stworzyły dopiero szanse i perspektywy rozwiązania trudnych kwestii.

Uhonorowanie prof. Jerzego Pomianowskiego symbolicznie zamyka krąg wybitnych osobistości związanych z „Kulturą” – doktorów h.c. UMCS. Znajdują się w nim: Jerzy Giedroyc, Gustaw Herling-Grudziński, Krzysztof Pomian, Leopold Unger, Natalia Gorbaniewska, Tomasz Venclova, Jan Karski. Wśród wielu listów gratulacyjnych dla prof. Pomianowskiego jest też skierowany przez Leopolda Ungera, ►

Fot. Dział Informacji i Promocji UMCS

ze wzruszającą metaforą pustego krzesła (w przeddzień uroczystości zmarł trzeci z nestorów „Kultury”, prof. Bohdan Osadczuk) oraz szczególnym zakończeniem: „Doktorów HC na świecie jest bardzo wielu. Ale tytuł, miejsce i okoliczności, w których twój, jak zwykle wytworny, garnitur, przykryty togą, beretem i insygniami Doktora *Honoris Causa*, przyznanymi ci przez lubelską *Alma Mater*, mają charakter specjalny. Wpisujesz się nie tylko na listę kilkudziesięciu już DHC UMCS, ale uzupełniasz także spe-

cialną grupę osób, które tylko na tej lubelskiej liście znalazły się razem. Dlatego proponuję, aby dziś, w tej auli Jerzy Giedroyc oraz ludzie jego kręgu, wszyscy Doktorzy HC, stanęli obok siebie. W tej uczelni, która bardziej niż jakakolwiek inna *Alma Mater* w Polsce, tyle uwagi i wysiłku dorobkowi «Kultury» poświęciły i poświęcają, przypomnieć miejsca, jakie dziedzictwo Giedroycia i «Kultury» zajmuje czy zajmować powinno w historii Polski drugiej połowy XX wieku w ogóle, a w historii polskiej myśli

politycznej w szczególności, nie potrzeba. Jesteś Jurku na swoim miejscu. W godnym, dobrym i właściwym towarzystwie. Cieszę się, że jesteśmy tam razem”.

Profesorowi Pomianowskiemu towarzyszyli w tym dniu małżonka Aleksandra Kurczab-Pomianowska, wnuk Krzysztof Pomianowski, członkowie zespołu redakcyjnego „Nowej Polski”: Jerzy Redlich, Krystyna Kurczab-Redlich, Eliza Wolska, Hałyna Dubyk, Ewangelina Skalińska.

Prof. Iwona Hofman

WRĘCZENIE NAGRODY NAUKOWEJ IM. JERZEGO GIEDROYCIA

W trakcie uroczystej inauguracji roku akademickiego 2011/2012 odbyło się wręczenie Nagrody Naukowej im. Jerzego Giedroycia za rok 2011. Jej laureatem został Mariusz Mazur za książkę „O człowieku tendencyjnym... Obraz nowego człowieka w propagandzie komunistycznej w okresie Polski Ludowej i PRL 1944–1956”, wydaną przez Wydawnictwo UMCS w 2009 r.

Nagroda Naukowa im. J. Giedroycia przyznawana jest już od 11 lat za twórczą kontynuację przesłania Jej patrona i badania nad spuścizną Instytutu Literackiego w Paryżu. W tym sensie, Nagroda stanowi o ścisłych związkach uczelni z Instytutem jako ośrodkiem wydawniczym, a wcześniej ośrodkiem myśli politycznej, której trybuną był miesięcznik „Kultura” (wydawany do 2000 r.).

Do tegorocznej edycji zgłoszono 21 książek, do ścisłego finału wytypowano 10. Kapituła Nagrody w składzie: prof. Andrzej Dąbrowski, prof. Andrzej Friszke, prof. Michał Głowiński, prof. Aleksandra Hnatiuk, prof. Iwona Hofman, prof. Andrzej Mencwel, prof. Hubert Orłowski, prof. Jan Pomorski, prof. Małgorzata Szpakowska, prof. Robert Traba oraz dr Paweł Rodak na posiedzeniu 3 czerwca 2011 r. nominowała autorów 6 książek. Są to w kolejności alfabetycznej: Jacek Breczko „Poglądy historiozoficzne

pisarzy z kręgu «Kultury» paryskiej. Przewyciężenie katastrofizmu, odrzucenie mesjanizmu”, Lublin 2010; Piotr Filipkowski „Historia mówiona i wojna. Doświadczenie obozu koncentracyjnego w perspektywie narracji biograficznych”, Wro-

Prof. Mariusz Mazur, laureat Nagrody im. J. Giedroycia

cław 2010; Mariusz Mazur „O człowieku tendencyjnym. Obraz nowego człowieka w propagandzie komunistycznej Polski Ludowej i PRL 1944–1956”, Lublin 2009; Marek Radziwon „Iwaszkiewicz. Pisarz po katastrofie”, Warszawa 2010; Dariusz Stola „Kraj bez wyjścia? Migracje z Polski 1949–1989”, Warszawa 2010; Hanna Świda-Ziemba „Młodzież PRL: portrety pokoleń w kontekście historii”, Kraków 2010.

W uzasadnieniu wyboru książki M. Mazura czytamy: „Autor książki podejmuje ważny problem rozumienia i znaczenia propagandy kształtującej dwie figury *nowego człowieka* i *homo sovieticus* we wskazanym okresie PRL. Analizuje skutki społeczne i kulturowe propagandy”. Wszyscy nominowani otrzymują dyplom, a laureat 20 tys. zł. Warto dodać, że Nagroda cieszy się prestiżem porównywalnym do nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

**Prof. Iwona Hofman,
Sekretarz Kapituły**

NAGRODA „MARIII CURIE”

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UMCS prof. Andrzeja Dąbrowskiego ustanowiono Nagrodę Naukową „Marii Curie” (Maria Curie Prize), która przyznawana jest za wyjątkowo ważne dla danej dyscypliny indywidualne lub zespołowe osiągnięcia i odkrycia naukowe, uzyskane w ostatnim roku.

W sposób szczególny zalicza się do nich:

1) oryginalne opublikowane prace naukowe (lub cykl prac) istotne dla dalszego rozwoju danej dyscypliny (lub wyróżniające się w danej dyscyplinie);

2) monografie naukowe;

3) patenty (wynałazki, rozwiązania technologiczne itp.);

4) nowe metody badań.

19 września br. Kapituła Nagrody Naukowej „Marii Curie” w składzie: Przewodniczący Kapituły Rektor UMCS, Prorektorzy UMCS, Członkowie Senackiej Komisji ds. Badań Naukowych, Przewodniczący Konwentu UMCS, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów UMCS oraz Prezes Zarządu Fundacji UMCS w tajnym głosowaniu podjęła decy-

zję o przyznaniu Nagrody. Wyróżnionym osiągnięciem został wniosek naukowców z Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi – Opracowanie metody otrzymywania antygeny będącego potencjalnym składnikiem szczepionki przeciwko malarii.

Projekt badawczy „Rybosomalne białka P *Plasmodium falciparum*, jako potencjalny składnik szczepionki przeciw malarii”, finansowany był przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Uzyskane wyniki zostały zgłoszone do Urzędu Patentowego, gdyż są na tyle nowatorskie, że stwarzają podstawę do przygotowania szczepionki chroniącej człowieka przed malarią. Podczas tych badań wykorzystano najnowocześniejsze metody i techniki stosowane zarówno w biolo-

Laureaci Nagrody „Marii Curie”

Fot. Anna Guzowska

gii molekularnej, jak i immunologii.

Laureatem Nagrody Naukowej „Marii Curie” za rok 2010 został zespół naukowy w składzie: prof. dr hab. Nikodem Grankowski, dr hab. Marek Tchórzewski, prof. nadzw., dr hab. Agnieszka Szuster-Ciesielska, prof. nadzw., dr Dawid Krokowski, mgr Leszek Wawiórka. Uroczyste wręczenie Nagrody odbyło się 21 października, podczas Inauguracji Roku Akademickiego 2011/2012.

Aneta Śliwińska

NAGRODY I ODZNACZENIA

Podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego pracownikom naszej Uczelni zostały wręczone nagrody i odznaczenia.

Pięciu pracowników naszego Uniwersytetu zostało odznaczonych Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: prof. dr hab. Tadeusz Borowiecki, dr hab. Jerzy Durczak, prof. nadzw. UMCS, prof. dr hab. Bronisław Jańczuk, prof. dr hab. Edward Kołodziej i prof. dr hab. Leszek Leszczyński.

Za zasługi w działalności na rzecz rozwoju nauki oraz za osiągnięcia w pracy dydaktycznej Krzyżem Zasługi odznaczonych zostało 15 pra-

cowników naszego Uniwersytetu.

Złoty Krzyż Zasługi: dr Andrzej Białkowski, dr Alina Orłowska.

Srebrny Krzyż Zasługi: dr Anna Dunin-Dudkowska, prof. dr hab. Antoni Hanusz, prof. dr hab. Iwona Hofman, dr hab. Małgorzata Karwowska, prof. nadzw. UMCS, dr Małgorzata Latoch-Zielińska, dr Agata Małycka, dr Paweł Nowak.

Brązowy Krzyż Zasługi: dr Aneta Domagała, dr Dorota Filar, dr Elżbieta Flis-Czeriak, dr Monika Gabryś, dr Ewa Muzyka-Furtak, dr hab. Janina Szcześniak.

42 pracowników otrzymało Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Ponadto, za wzorowe i wyjątkowo

sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej Medalem Złotym za Długoletnią Służbę odznaczonych zostało 46 pracowników, Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę odznaczono 19 pracowników, Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę odznaczono 21 pracowników.

Tytuł najlepszego absolwenta Uniwersytetu – złoty medal otrzymał Jan Rydzak, absolwent Wydziału Humanistycznego. Srebrnymi medalami zostali nagrodzeni najlepsi absolwenci poszczególnych Wydziałów.

Wszystkim odznaczonym i wyróżnionym składamy gratulacje i życzymy dalszych sukcesów.

Fot. Dominik Firkowski

Jubilat prof. Tadeusz Bojarski z gośćmi

JUBILEUSZ PROF. T. BOJARSKIEGO

W dniach 26–27 września w Lubelskim Towarzystwie Naukowym odbyła się ogólnopolska konferencja „Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego”. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Rektor UMCS. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji UMCS oraz Wydział Humanistyczny Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. W konferencji wzięło udział około 120 osób z całej Polski, zarówno przedstawiciele nauki prawa karnego z niemal wszystkich ośrodków akademickich, jak również przedstawiciele praktyki – sędziów, prokuratorów i adwokatów oraz goście z Uniwersytetu Wileńskiego. Podczas dwóch dni konferencji wygłoszono referaty z zakresu prawa karnego materialnego, procesowego, wykonawczego, prawa wykroczeń i odpowiedzialności nieletnich. Poruszone problemy dotyczyły m.in.: potrzeby racjonalności przy reformowaniu prawa karnego, teoretycznego i dogmatycznego sporu o skutkowy czy bezskutkowy charakter podżegania i pomocnictwa w procesie rekonstrukcji normy prawnej, typizacji przestępstw i typów zmodyfikowanych, praktycznych problemów stosowania nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, zagadnień z zakresu odpowiedzialności karnej osób prawnych, a także projektowanych zmian modelu postępowania w sprawach nieletnich.

Podczas konferencji nastąpiło uroczyste wręczenie Księgi Jubileuszowej prof. dr. hab. Tadeuszowi Bojarskiemu z okazji 70. rocznicy urodzin. W księdze „Teoretyczne i praktyczne problemy współczesnego prawa karnego” opublikowane zostały 74 prace autorów polskich i zagranicznych dedykowanych Jubilatowi. Księga została wydana pod redakcją A. Michalskiej-Warias, I. Nowikowskiego i J. Piórkowskiej-Flieger przez Wydawnictwo UMCS w 2011 r.

Katarzyna Nazar-Gutowska

Z ŻYCIA

Zmiany w Akademickim Radiu Centrum

Radio Centrum zmieniło swój format. Od nowego roku akademickiego rozgłośnia prezentuje nie tylko muzykę rockową, ale także inne gatunki, m.in. pop, reggae, hip-hop. W związku ze zmianą charakteru stacji, zmianie uległo również jej hasło – z dotychczasowego „więcej rocka” na „bliżej muzyki”. Ponadto, od października w radiu można usłyszeć godzinę akademickości, nową audycję dotyczącą spraw studenckich. Na antenę powróciłyienne dyżury prezenterkie, które są prowadzone od godz. 6.00 do 18.00 w trzygodzinnych blokach, oraz wieczorne i weekendowe audycje autorskie.

Inauguracja na Uniwersytecie Medycznym

3 października odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2011/2012, w której udział wzięł rektor Andrzej Dąbrowski. Wykład inauguracyjny „Od promieni X do obrazowania funkcjonalnego i molekularnego. Radiologia wczoraj i dziś” wygłosił prof. dr hab. Andrzej Drop. Podczas inauguracji dokonano uroczystego otwarcia nowego budynku Collegium Pharmaceuticum (Teoretyczne Zakłady Naukowe III) przy ul. Chodźki 4a.

Nowe segmenty w LPNT

4 października odbyło się oficjalne oddanie do użytku segmentów I i II Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego. W uroczystym otwarciu segmentów udział wzięł prorektor Ryszard Dębicki. Przestrzeń biurowa segmentów zostanie wykorzystana na siedziby firm działających w Parku oraz tworzonego w jego ramach inkubatora technologicznego. Budowa

I i II segmentu Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego współfinansowana jest z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007–2013. Celem projektu jest stworzenie i udostępnienie przedsiębiorcom oraz instytucjom naukowo-badawczym infrastruktury do prowadzenia innowacyjnej działalności gospodarczej.

Zmarł prof. Z. Lewandowski

4 października zmarł śp. prof. dr hab. Zdzisław Lewandowski. Urodzony 18 lutego 1929 r. w Lublinie. Trzyletnie studia ukończył na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMCS (1952), a studia wyższe II stopnia na Wydziale Matematyki, Fizyki, Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego (1954). Zawodowo z UMCS związany w latach 1951–1999. W 1960 r. uzyskał stopień doktora, a w 1963 r. stopień doktora habilitowanego. W 1971 r. otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1988 r. tytuł profesora zwyczajnego. Zainteresowania Profesora obejmowały analizę matematyczną ze szczególnym uwzględnieniem teorii funkcji analitycznych. Pierwszy Dziekan Wydziału Ekonomicznego w latach 1965–1968, 1982. Prodziekan ds. nauki 1981/1982. Kierownik Katedry Matematyki, Kierownik Zakładu Zastosowań Matematyki, Z-ca Dyrektora Instytutu Teorii Rozwoju Społeczno-Ekonomicznego. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną Odznaką „Zasłużony dla Lublina”, Odznaką „Za Zasługi dla Lubelszczyzny”. Uroczystości pogrzebowe, w których udział wzięł prorektor Ryszard Dębicki, odbyły się 7 października w kaplicy cmentarnej przy ul. Unickiej.

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

Inauguracja na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

7 października w Auli im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego KUL odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lublinie, w której udział wzięli prorektor Stanisław Michałowski. Gościem honorowym uroczystości był prof. François Vellas, prezydent Międzynarodowego Stowarzyszenia Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Lubelski Uniwersytet Trzeciego Wieku rozpoczął swoją działalność 30 października 1985 r., a od 1991 r. działa pod patronatem Rektorów Lubelskich Szkół Wyższych (UMCS, KUL, UM, UP, PL).

Inauguracja na Politechnice Lubelskiej

7 października na Politechnice Lubelskiej odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2011/2012. W programie uroczystości znalazły się: wręczenie odznaczeń państwowych i resortowych, wręczenie dyplomów absolwentom Uczelni, immatrykulacja studentów i doktorantów. Wykład inauguracyjny pt. „Nauka – innowacje – silna Lubelszczyzna”

wygłosił Wicepremier, Minister Gospodarki Waldemar Pawlak. W uroczystości udział wzięli prorektor Stanisław Chibowski.

Komisja Dydaktyki i Wychowania

10 października odbyło się posiedzenie Senackiej Komisji Dydaktyki i Wychowania, w którym udział wzięli prorektor Stanisław Chibowski.

Inauguracja w WSOSP w Dęblinie

11 października w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2011/2012 podchorążych I roku studiów i studentów cywilnych. W uroczystości udział wzięli m.in. Sekretarz Stanu w MON ds. Społecznych i Profesjonalizacji Czesław Mroczek, Zastępca Szefa Sztabu Wojska Polskiego wiceadm. Waldemar Głuszko, Dowódca Sił Powietrznych gen. broni pil. Lech Majewski oraz prorektor Ryszard Dębicki. Wykład inauguracyjny „Problemy bezpieczeństwa regionu bałtyckiego. Rola Bałtyckiej Akademii Obrony, potencjalne obszary współpracy z Wyższą Szkołą Ofi-

cerską Sił Powietrznych” wygłosił Zastępca Komendanta Bałtyckiej Akademii Obrony płk Ulf Jorgen Ingemar Gustafsson.

Rada Naukowa IUNG

11 października odbyło się CCXXXI posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Na posiedzeniu, w którym udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki, m.in. przeprowadzono kolokwium habilitacyjne dr. Andrzeja Doroszewskiego oraz zaopiniowano wniosek w sprawie nadania tytułu profesora nauk rolniczych dr hab. Annie Stochmal, prof. nadzw.

Inauguracja w WSPiA

11 października odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego 2011/2012 w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. Na uroczystości obecni byli przedstawiciele nauki i biznesu, władze miasta i województwa, media, wykładowcy i studenci. Naszą Uczelnię reprezentował prorektor Stanisław Michałowski. Wykład inauguracyjny pt. „Współpraca uczelni z biznesem drogą do zwiększenia użyteczności procesu edukacji” wygłosił Maciej Maniecki, Prezes Zarządu Rady Przedsiębiorczości Lubelszczyzny. Po części oficjalnej goście mogli obejrzeć wystawę fotografii prof. Tadeusza Chmielewskiego „W poszukiwaniu ducha miejsca”.

PODSUMOWANIE VIII LFN

6 października w sali Senatu odbyło się spotkanie prorektora Ryszarda Dębickiego z wydziałowymi koordynatorami VIII Lubelskiego Festiwalu Nauki, podczas którego podsumowano tegoroczny festiwal. Prorektor Dębicki podziękował koordynatorom za współpracę oraz wręczył wszystkim pamiątkowe statuetki i dyplomy.

Prorektor Ryszard Dębicki z wydziałowymi koordynatorami VIII LFN

Fot. Agnieszka Gałęzińska

Spotkanie Ecotech-Complex

Prorektor Ryszard Dębicki wziął udział w spotkaniu konsorcjum projektu Ecotech-Complex, które odbyło się 12 października.

Komisja ds. Nagród i Odznaczeń

13 października odbyło się posiedzenie rektorskiej Komisji ds. Nagród i Odznaczeń, któremu przewodniczył prorektor Ryszard Szczygieł. Na spotkaniu zaopiniowano kandydatury zgłoszone przez Wydziały i inne jednostki organizacyjne do nagród JM Rektora z okazji inauguracji roku akademickiego.

Inauguracja we WSEI

13 października oficjalnie rozpoczęto rok akademicki 2011/2012 w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie. Wykład inauguracyjny „Człowiek na rozdrożu w zmieniającym się świecie” wygłosił prof. Zbigniew B. Gaś. W uroczystej inauguracji udział wziął prorektor Stanisław Michałowski.

Alchemia Kobiet

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej wraz z Fundacją Absolwentów UMCS, Akademickim Centrum Kul-

tury „Chatka Żaka”, Akademicką Grupą Medialną oraz Zarządem Uczelnianym Samorządu Studentów UMCS zorganizował koncert uświetniający rozpoczęcie nowego roku akademickiego 2011/2012. Tegoroczna inauguracja była o tyle wyjątkowa, iż powiązana została z obchodami Roku Marii Curie-Skłodowskiej, Patronki naszego Uniwersytetu. Pragnąc podkreślić fakt posiadania w nazwie Uczelni tak znakomitej postaci, pierwszej kobiety, która dzięki wytrwałej pracy, talentowi i uporowi zdobyła dwie Nagrody Nobla, zdecydowaliśmy się zorganizować koncert zatytułowany „Alchemia Kobiet”. 13 października na terenach przy Akademickim Ośrodku Sportu wystąpiły utalentowane artystki młodego pokolenia: Pinna wela, Novika oraz Kasia Kurzawska z grupą Sofa. Program artystyczny uzupełniły wokalistki związane z UMCS: Na Tak, Natalia Wilk oraz Halina Masiuk & Cza-ban Band – laureatka Grand Prix 3. Międzynarodowego Festiwalu Piosenki Francuskiej „Grand Prix Edith Piaf 2011”.

Inne wydarzenia towarzyszące tej niezwyklej imprezie to m.in.: Miasteczko organizacji studenckich oraz pozarządowych, pre-

zentacja twórczości artystycznej kobiet zatrudnionych na Wydziale Artystycznym, w ACK UMCS „Chatka Żaka” i Ogrodzie Botanicznym UMCS – tzw. Alchemia Kobiet UMCS, Instalacja „Alchemia Tradycji”, Dzień Sportu dla studentów I roku, „Różowa Wystawa” – o kobietach, dla kobiet i dla wszystkich, którzy chcą zrozumieć kobiety, autorstwa pracowników naukowych i studentów WA UMCS.

Wydarzenie było skierowane do całego środowiska akademickiego naszej Uczelni, a także społeczności Lublina. Był to pierwszy tego typu koncert po tej stronie Wisły. Wydarzenie miało charakter otwartej imprezy plenerowej, a honorowy patronat nad nim objęli Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk oraz Ambasada Francji w Polsce.

Uniwersytecka Komisja Nauki w Zamościu

W dniach 13–16 października w Zamościu odbywało się posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Nauki (UKN). Tematyka zjazdu obejmowała kwestie, przygotowywanej przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, zasad oceny paramet-

Spotkanie z Ambasadorem Szwajcarii w Dworcu Kościuszków

DIALOG POLSKO-SZWAJCARSKI

14 października w Bibliotece Głównej UMCS odbył się wernisaż wystawy „Nowoczesna demokracja bezpośrednia. Dialog polsko-szwajcarski”.

Ekspozycję otworzyli Ambasador Szwajcarii w Polsce Lukas Beglinger i Prorektor UMCS prof. dr hab. Ryszard Szczygieł. Wystawa ukazuje historyczne korzenie szwajcarskiej demokracji bezpośredniej, jej rozwój i stan obecny. Jest ona analizą politycznych, społecznych i ekonomicznych skutków demokracji bezpośredniej. Jak dotąd była prezentowana tylko w Warszawie. Po oficjalnym otwarciu wystawy goście honorowi ze Szwajcarii spotkali się z Władzami Uniwersytetu w Dworcu Kościuszków na terenie Ogrodu Botanicznego UMCS.

trycznej jednostek naukowych oraz nowelizacji ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Organizatorami spotkania były KUL i UMCS. Z ramienia naszej Uczelni zjazd organizował i wziął w nim udział prorektor Ryszard Dębicki.

Experience Erasmus

W dniach 14–16 października w budynku Biblioteki Głównej UMCS odbył się cykl szkoleń i warsztatów studenckich „Experience Erasmus”, organizowanych przez sekcję Erasmus Student Network działającą przy UMCS. Podczas spotkań poruszono m.in. zagadnienia dotyczące przed-

siębiorczości, promocji i autoprezentacji na rynku pracy. Projekt honorowym patronatem objął JM Rektor prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski.

Inauguracja w KUL

16 października w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II odbyła się uroczysta inauguracja roku ▶

Z PRAC SENATU 28 WRZEŚNIA 2011 R.

Na wstępie Senat UMCS uczcił minutą ciszy pamięć zmarłych: prof. dr. hab. Tadeusza Leżańskiego, prof. dr. hab. Kazimierza Karczmarza, prof. dr. hab. Zdzisława Ilczuka, prof. dr. hab. Tadeusza Nowackiego, dr. hab. Marka Stefaniuka oraz dr. Rafała Kalityńskiego.

Podczas wrześniowego posiedzenia Senat UMCS przyjął: Uchwałę w sprawie upoważnienia Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie do reprezentowania Senatu UMCS w postępowaniu sądowo-administracyjnym ze skargi dr. hab. Antoniego Pieniążka, prof. nadzw. na uchwały Senatu UMCS Nr XXII – 30.2/11 z dnia 4 lipca 2011 r. oraz Nr XXII – 30.3/11 z dnia 4 lipca 2011 r.; Uchwałę w sprawie udzielenia pełnomocnictwa adw. Bartłomiejowi Raczkowskiemu z „Raczkowski i Wspólnicy sp. k.” do reprezentowania Senatu UMCS w postępowaniu sądowo-administracyjnym ze skargi dr. hab. Antoniego Pieniążka, prof. nadzw.; Uchwałę w sprawie uzupełnienia składów komisji senackich i dyscyplinarnych o przedstawicieli studentów i doktorantów; Uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania Rektora z działalności Uniwersytetu w roku akademickim 2010/2011; Uchwałę w sprawie zatwierdzenia recenzji przygotowanej przez prof. dr. hab. Jerzego Świącha, dotyczącej nadania prof. Cheong Byung Kwon godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; Uchwałę w sprawie zatwierdzenia recenzji przygotowanej przez prof. dr. hab. Leszka Leszczyńskiego, dotyczącej nadania prof. dr. hab. Maciejowi Zie-

lińskiemu godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego; Uchwałę w sprawie nadania tytułu doktora *honoris causa* UMCS prof. Jerzemu Pomianowskiemu; Uchwałę w sprawie wygaśnięcia mandatu dziekana Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi prof. dr. hab. Anny Tukiendorf z powodu przekształcenia Wydziału w dwa wydziały – Wydział Biologii i Biotechnologii i Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej; Uchwałę w sprawie wygaśnięcia mandatów prodziekanów Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi – prof. dr. hab. Marii Łanczot i prof. dr. hab. Kazimierza Trębacz z powodu przekształcenia Wydziału w dwa wydziały – Wydział Biologii i Biotechnologii i Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej; Uchwałę w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających dziekana Wydziału Prawa i Administracji; Uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie nieruchomości przy ul. Akademickiej i ul. Langiewicza; Uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na wspólną realizację przedsięwzięcia pn. Zaprojektowanie i budowa budynku o funkcji biurowej i parkingowej dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie przy ul. Akademickiej, opartego na podziale zadań i ryzyk pomiędzy podmiotami publicznymi (tj. UMCS) i partnerem

prywatnym w formule partnerstwa publiczno-prywatnego; Uchwałę zmieniającą uchwałę Nr XXII – 28.8/11 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie zasad przyjęcia na I rok studiów jednolitych magisterskich, I stopnia oraz II stopnia w roku akademickim 2012/2013; Uchwałę w sprawie korekty planu rzeczowo-finansowego na rok 2011; Uchwałę w sprawie zgłoszenia kandydatów do Polskiej Komisji Akredytacyjnej; jak również przyjął stanowisko w sprawie uchwały Ogólnopolskiego Zjazdu Dziekanów Prawa podjętej 10 września 2011 r.

Ponadto został także wyznaczony termin uroczystych promocji doktorskich i habilitacyjnych, które odbędą się 30 listopada 2011 r.

Senat pozytywnie odniósł się do wniosków Rad Wydziałów: Prawa i Administracji – w sprawie mianowania dr. hab. Beaty Jeżyńskiej na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony; Humanistycznego – w sprawie mianowania dr. hab. Andrzeja Trzcińskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony; Ekonomicznego – w sprawie mianowania dr. hab. Anny Rakowskiej na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony; Politologii – w sprawie mianowania dr. hab. Valentyna Balyuka na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony oraz Artystycznego – w sprawie przedłużenia zatrudnienia ad. II st. Elżbiety Krzemińskiej na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony.

Paweł Kucharski

Fot. B. Kalinowski

Uroczystość zakończenia studiów podyplomowych w Chicago

ZAKOŃCZENIE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH W CHICAGO

W dniu 17 października w Chicago odbyło się uroczyste zakończenie tamtejszej edycji studiów podyplomowych w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego, prowadzonych przez Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS. W uroczystościach uczestniczyli JM Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, dyrektor CJKP prof. dr hab. Jan Mazur oraz kierownik studiów podyplomowych dr Anna Butcher. W uroczystości wziął także udział Prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej Franciszek Spula oraz Konsul RP w Chicago Aleksandra Krystek. W edycji tej, zorganizowanej we współpracy z Polskimi Szkołami im. M. Kopernika w Niles oraz im. Emilii Plater w Schaumburg, uczestniczyło 50 słuchaczy. CJKP zorganizowało studia podyplomowe dla nauczycieli języka polskiego jako obcego za oceanem już po raz drugi. W zakończonej 11 października 2009 r. pierwszej edycji 51 absolwentów odebrało dyplomy ukończenia studiów podyplomowych w Konsulacie RP w Nowym Jorku. Jednocześnie w październiku br. rozpoczęła się piąta edycja naszych studiów podyplomowych w Lublinie, w której uczestniczy 21 osób.

Anna Dunin-Dudkowska

**JM REKTOR UMCS
PROF. DR HAB.
ANDRZEJ DĄBROWSKI
OTRZYMAŁ OD
PRZEDSTAWICIELI
POLONII W CHICAGO
PODZIĘKOWANIA
ZA ORGANIZACJĘ
I PRZEPROWADZENIE
PRZEZ PRACOWNIKÓW
NASZEJ UCZELNI STUDIÓW
KWALIFIKACYJNYCH
W ZAKRESIE NAUCZANIA
JĘZYKA POLSKIEGO JAKO
OBCEGO W STANACH
ZJEDNOCZONYCH.**

akademickiego 2011/2012. Wykład inauguracyjny „Europa bez Boga? Między sekularyzmem a nową ewangelizacją” wygłosił ks. prof. dr hab. Janusz Mariański. Oprawę muzyczną uroczystości zapewnił Chór KUL pod dyrekcją prof. Grzegorza Pecki. W inauguracji uczestniczył prorektor Ryszard Dębicki.

Dni włoskie

W dniach 18–20 października na UMCS odbywały się „Dni włoskie”. Trzydniowy cykl spotkań objął m.in.: włoskie warsztaty teatralne, prezentację książki „Watykańskie i włoskie energie *della sviluppo*”, spotkanie profesorów włoskich uniwersytetów ze studentami UMCS, a także liczne dyskusje i wykłady. Inauguracja wydarzenia odbyła się 18 października na Wydziale Politologii UMCS. W spotkaniu udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki oraz delegacje z uniwersytetów w Rzymie (prof. Anna Maria Belardinelli, prof. Giovanni Greco) i Turynie (prof. Renato Grimaldi, prof. Matteo Rivoira).

Program obchodów rocznicy odzyskania niepodległości w dniu 11 listopada

Prorektor Ryszard Szczygieł wziął udział w posiedzeniu Komitetu Honorowego Obchodów Święta 11 Listopada – Narodowego Święta Niepodległości, które odbyło się 18 października w siedzibie Urzędu Wojewódzkiego.

Immatrykulacja w Kolegiach w Białej i Radomiu

Prorektor Stanisław Chibowski wziął udział w immatrykulacji studentów Kolegium Licencjackiego w Białej Podlaskiej w dniu 18 października oraz studentów Kolegium Licencjackiego w Radomiu w dniu 20 października.

Zespół ds. Jakości Kształcenia

19 października odbyło się pierwsze powakacyjne posiedzenie Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształce-

nia, w którym udział wziął prorektor Stanisław Chibowski. Na spotkaniu wręczono wyróżnienia dla Koordynatorów Wydziałowych Procesu Bolońskiego.

Ogólnopolska Gala Sportu Akademickiego

W warszawskim Teatrze Capitol odbyła się Gala Sportu Akademickiego 2011. Nagrodzono najlepsze uczelnie oraz najwybitniejszych sportowców. Galę Sportu Akademickiego uświetnili swoją obecnością przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Irena Szewińska – wiceprezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego, a także związani z AZS parlamentarzyści oraz przedstawiciele związków i organizacji sportowych. W Gali udział wziął także prorektor Stanisław Michałowski. Główną częścią spotkania było wręczenie nagród najlepszym uczelniom Akademickich Mistrzostw Polski 2010/2011. Wyróżnienia otrzymywali zwycięzcy typów, klasyfikacji generalnej oraz prowadzonej po raz pierwszy klasyfikacji medalowej AMP. Nasza Uczelnia zajęła IV miejsce wśród uniwersytetów oraz IX w klasyfikacji generalnej, wśród wszystkich szkół wyższych w Polsce (w rywalizacji udział wzięło ponad 200 szkół). Gratulujemy naszym

sportowcom i życzymy dalszych sukcesów.

Zmarła prof.

M. Zakrzewska-Dubasowa.

18 października 2011 r. zmarła śp. prof. dr hab. Mirosława Zakrzewska-Dubasowa. Urodzona 10 czerwca 1913 r. w Brzozówce, k. Kraśnika. Absolwentka Wydziału Nauk Humanistycznych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W 1947 r. uzyskała stopień doktora filozofii, w 1966 r. stopień doktora habilitowanego, w 1977 r. otrzymała tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1984 r. tytuł profesora zwyczajnego. Wieloletni pracownik Archiwum Państwowego w Lublinie (1936–1954), dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie (1949–1954). W latach 1956–1992 zawodowo związana z Wydziałem Humanistycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Kierownik Katedry Historii Narodów ZSRR UMCS. Wybitny znawca dziejów Armenii i Ormian w Polsce. Inicjator prac nad „Słownikiem Biograficznym Lubelszczyzny”. Członek zwyczajny Association Internationale des Etudes Armeniennes – Leiden, prezes Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, członek Rady Głównej Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Odznaczona m.in. Krzy-

żem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką „Za Zasługi dla Lubelszczyzny”. Pożegnanie w imieniu władz Uniwersytetu wygłosił prorektor Ryszard Szczygieł. Odbyło się ono 24 października na Wydziale Humanistycznym UMCS, a uroczystości pogrzebowe miały miejsce w kaplicy cmentarnej przy ul. Lipowej.

Forum Polska – Ukraina.

IV Międzynarodowe Forum Polska – Ukraina, które odbyło się w dniach 19–20 października zgromadziło w Centrum Konferencyjno-Wystawienniczym Etiuda w Lublinie ponad 220 uczestników z Polski i Ukrainy, wśród których znaleźli się przedsiębiorcy, przedstawiciele władz, dyplomacji, nauki, organizacji okołobiznesowych. Moderatorami Forum byli Jan Król i Mariusz Deckert. W otwarciu spotkania udział wzięli m.in. Krzysztof Hetman, Marszałek Województwa Lubelskiego, Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin oraz Markijan Malskyj, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Ukrainy w RP. Prof. Jerzy Buzek, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego skierował do uczestników Forum list, który został odczytany podczas otwarcia, ►

DNI ADAPTACYJNE DLA STUDENTÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Studentów Niepełnosprawnych zorganizowały w dniach 14–16 października w Janowie Lubelskim dni adaptacyjne dla studentów niepełnosprawnych i ich przyjaciół. Dzięki wyjazdowi studenci mogli m.in. poznać nowych przyjaciół oraz studentów starszych roczników, uczestniczyć w warsztatach „Odważny krok” i poznać zasady funkcjonowania Uczelni i formy pomocy. W dniu 16 października studentów odwiedził prorektor Stanisław Michałowski.

Fot. Archiwum Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla studentów niepełnosprawnych

podobnie jak Projekt Deklaracji Forum w sprawie liberalizacji reżimu wizowego z Ukrainą oraz Projekt KARTY LUBELSKIEJ – postulatów na rzecz Rozwoju Współpracy Transgranicznej. W panelu poświęconym współpracy pozarządowej oraz transgranicznej udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki.

Aksjologie współczesności

Zakład Aksjologii Kultury Instytutu Kulturoznawstwa UMCS pod kierownictwem prof. Bogumiły Truchlińskiej zorganizował w dniu 20 października ogólnopolską konferencję „Aksjologia(e) wobec współczesnych przemian kulturowych”, która była pierwszym spotkaniem w ramach 3-stopniowego cyklu „Aksjologie współczesności”. Celem konferencji była dyskusja nad stanem i kondycją współczesnej aksjologii w dobie zachodzących przemian związanych z jednej strony z procesami globalizacji, unii, z drugiej zaś – z naporem zjawisk kontrkulturowych i destrukcyjnych prądów umysłowych (w filozofii, pedagogice, sztuce i estetyce). W konferencji, którą otworzył prorektor Ryszard Szczygieł, udział wzięli

przedstawiciele szeroko rozumianej humanistyki oraz innych dziedzin nauki z wielu środowisk.

Zmarł prof. Józef Szymański

23 października zmarł śp. prof. dr hab. Józef Szymański, Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w latach 1982–1984. Prof. Józef Szymański urodził się 13 lutego 1931 r. w Wojniczu. Absolwent historii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1957). Stopień doktora uzyskał w 1964 r. na Uniwersytecie Warszawskim, stopień doktora habilitowanego także w 1969 r. W 1980 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1986 r. tytuł profesora zwyczajnego. Z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej zawodowo związany w latach 1964–1969 (adiunkt w Instytucie Historii) oraz w latach 1976–2010, gdzie pełnił następujące funkcje: w latach 1982–1984 rektor, 1981–1982 prodziekan Wydziału Humanistycznego, 1984–1990 członek Senatu, 1991–1993 dyrektor Instytutu Historii, od 1977 kierownik Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa. W latach 1974–1975 kierownik Zakładu Historii Starożytnej i Średniowiecznej Uniwersytetu Śląskiego. Zainteresowania badawcze

Profesora koncentrowały się wokół nauk pomocniczych historii (metodologiczne podstawy, dzieje pisma, chronologia, heraldyka, epigrafika, kodykologia), dziejów społecznych średniowiecznej Polski (szczególnie rola Kościoła), edytorstwa historycznego. W latach 1995–1998 pełnił funkcję Rektora Studium Generale Sandomiriense – Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu. Od 1964 r. członek Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddziału w Lublinie, a także członek Komitetu Nauk Historycznych PAN. Członek założyciel i wiceprezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, od 1986 r. członek Association for the Study of Imperial, Papal and Royal Rulership, od 1985 r. Centre Européen de Recherches sur les Congrégations et Ordres Religieux. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uroczyste pożegnanie Profesora ze społecznością akademicką, w którym udział wzięli wszyscy prorektorzy: Stanisław Chibowski, Ryszard Dębicki, Stanisław Michałowski i Ryszard Szczygieł, odbyło się 28 października w holu Wydziału Ekonomicznego w gmachu Rekto-

SPOTKANIE Z ADAMEM WORONOWICZEM

Adam Woronowicz i uczestnicy spotkania

19 października, w 17. rocznicę męczeńskiej śmierci bł. ks. Jerzego Popiełuszki odbyło się w CJKP UMCS spotkanie z Adamem Woronowiczem, odtwórcą postaci Księdza w niezwykle filmie pt. „Popiełuszko. Wolność jest w nas” w reż. Rafała Wieczyńskiego. Spotkanie zostało poprzedzone projekcją fragmentów filmu, co przybliżyło słuchaczom postać bł. ks. Jerzego i ukazało kreatywne możliwości znanego aktora. W czasie spotkania studenci zadawali gościowi wiele pytań, dotyczących zarówno jego pracy zawodowej w filmie i teatrze, jak również życia osobistego. Spotkanie zakończono wspólnym zdjęciem z aktorem.

Jacek Brzeziński

ratu UMCS. W imieniu władz Uniwersytetu mowę pożegnalną wygłosił prorektor Ryszard Szczygieł. Msza żałobna została odprawiona w Kościele Akademickim KUL, a następnie odbył się pogrzeb na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.

Lubelska Gala Sportu Akademickiego

22 października w Auli Politechniki Lubelskiej odbyła się Gala Sportu Akademickiego podsumowująca Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego 2010/2011, w której udział wzięli prorektor Stanisław Michałowski. W tej rywalizacji nasza Uczelnia okazała się bezkonkurencyjna, wygrywając 26 z 44 dyscyplin sportowych. Sportowcom gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

Inauguracja w WSSP w Lublinie

23 października zainaugurowano nowy rok akademicki w Wyższej Szkole Społeczno-Przyrodniczej im. Wincentego Pola w Lublinie. Wykład inauguracyjny pt. „Wkład Towarzystwa Gimnastycznego Sokół w rozwój kultury fizycznej na ziemiach polskich 1867–1914” wygłosił prof. Stanisław Zaborniak. W uroczystości udział wzięli prorektor Ryszard Szczygieł.

„Wychowanie – Profilaktyka – Terapia. Szanse i zagrożenia”

25 października na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wychowanie – Profilaktyka – Terapia. Szanse i zagrożenia”. Przedmiotem szczególnego zainteresowania uczestników sympozjum był proces szeroko pojętego wychowania, działań profilaktycznych, a także terapii. Głównym celem spotkania była wymiana doświadczeń, prezentacja wyników badań oraz podjęcie dyskusji w obrębie kontrowersyjnych kwestii. Efektem konferencji będzie wydanie publikacji zawierającej pozytywnie zrecenzowane artykuły uczestni-

Wernisaż wystawy

Fot. Anna Guzowska

MARIA W FILMIE I NA PLAKATACH

24 października w Galerii Zajeżdźnia odbyło się uroczyste ogłoszenie wyników konkursu na plakat i film animowany o Marii Curie-Skłodowskiej oraz wręczenie nagród.

W konkursie na najlepszy plakat zwyciężyli: Andrew Walton (USA), Ik-Rae Hwang (Korea Południowa), Ewa Czub (Polska). Podczas spotkania ogłoszono również wyniki konkursu na film animowany o Marii Curie-Skłodowskiej. Wyróżnienia otrzymali: Paulina Stolarz za pracę „Rok 2011 rokiem Marii Curie-Skłodowskiej” oraz Jędrzej Żwiruk za film „Maria Curie-Skłodowska” (animacja w technice 2D). W Galerii Zajeżdźnia można było także obejrzeć Mini wystawę plakatów Leonarda Konopelskiego, zaprzyjawnionego z Wydziałem Artystycznym UMCS jednego z ostatnich znakomitych przedstawicieli Polskiej Szkoły Plakatu, który wykonał specjalnie 3 plakaty poświęcone Marii Curie-Skłodowskiej, jako prezent dla UMCS; Międzynarodową wystawę pokonkursową na plakat i film animowany o Marii Curie-Skłodowskiej dla studentów szkół artystycznych; Wystawę towarzyszącą „Maria Skłodowska-Curie: życie i twórczość” – zestaw 20 fotogramów udostępniony dzięki uprzejmości Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie; Mini

wystawę rzeźb dyplomowych z pracowni prof. Adama Myjaka.

W wernisażu udział wzięli rektor Andrzej Dąbrowski i prorektor Stanisław Michałowski. Wydarzenie było kolejną inicjatywą związaną z obchodami roku naszej Patronki.

Zwycięska praca Andrew Waltona z USA

ków. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął rektor Andrzej Dąbrowski. Konferencję otworzył prorektor Ryszard Szczygieł. Organizatorami byli: UMCS, Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS, Samorząd Doktorantów UMCS.

Potencjał ekologiczny Lublina i Lubelszczyzny

W dniach 24–25 października w Lublinie odbyła się konferencja „Potencjał ekologiczny Lublina i Lubelszczyzny” pod patronatem Prezydenta Miasta Lublin Krzysztofa Żuka. Została zorganizowana w ramach projektu „Marka EkoLublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WL na lata 2007–2013. Konferencja, w której udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki, skierowana była przede wszystkim do gmin z terenu województwa lubelskiego oraz środowiska akademickiego.

Inauguracja w Metropolitalnym Seminarium Duchownym

26 października odbyła się inauguracja roku akademickiego w Metropolitalnym Seminarium Duchownym. Podczas uroczystości studenci I roku otrzymali indeksy oraz złożyli ślubowanie. Wykład inauguracyjny pt.

„Św. Maksymilian obrońcą i patronem godności osoby ludzkiej i praw człowieka” wygłosił o. prof. Leon Dyczewski OFM Conv. W uroczystej inauguracji udział wzięli prorektorzy Stanisław Chibowski i Stanisław Michałowski.

Wyjazdy pracowników na Erasmusa

26 października prorektor Ryszard Dębicki spotkał się z dr hab. Barbarą Hlibowicką-Węglarz, prof. nadzw., dr. hab. Januszem Ryszkowskim, prof. nadzw. i mgr. Ryszardem Straszyńskim, koordynatorem Programu Erasmus, w sprawie kwalifikacji pracowników na wyjazdy w roku 2011/2012 w ramach tego programu.

Posiedzenie KRUP w Poznaniu

W dniach 28–30 października w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu rektor Andrzej Dąbrowski uczestniczył w posiedzeniu plenarnym Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich. Podczas spotkania KRUP dyskutowano m.in. o sytuacji w szkolnictwie wyższym po wejściu w życie nowej Ustawy – Prawo o Szkolnictwie Wyższym oraz Rozporządzeń MNiSW, aktualnych kwestiach funkcjonowania Narodowego Centrum Nauki i Naro-

dowego Centrum Badań i Rozwoju, zasadach parametryzacji jednostek naukowych oraz doświadczeniach Wielkopolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii. Posiedzenie KRUP było połączone z uroczystymi obchodami jubileuszu 400-lecia tradycji uniwersyteckich w Poznaniu, w ramach których zorganizowano nadzwyczajne posiedzenie Senatu UAM, wystawę okolicznościową, koncert jubileuszowy w wykonaniu Orkiestry Filharmonii Poznańskiej i Chórów UAM oraz bankiet jubileuszowy.

Gala Przedsiębiorczości 2011

29 października w Teatrze Muzycznym w Lublinie odbyła się Gala Przedsiębiorczości 2011. Uroczystość połączona była z wręczeniem Nagród Gospodarczych Prezydenta Miasta Lublin oraz przyznaniem nagrody za najlepszą pracę dyplomową o tematyce dotyczącej gospodarczego rozwoju Lublina. Wyroóżnienia zostały przyznane już po raz czwarty. Podczas Gali można było wysłuchać prelekcji na temat instrumentów wspierania działalności gospodarczej.

Decyzją Komisji i Kapituły Konkursowej, złożonych z przedstawicieli świata nauki, biznesu, Urzędu Miasta oraz lubelskich mediów, na-

INGRES BP. STANISŁAWA BUDZIKA

Fot. Roman Czyrka, KUL

Arcybiskup Metropolita Lubelski Stanisław Budzik i Nuncjusz Apostolski w Polsce arcybiskup Celestino Migliore

26 września 2011 r. papież Benedykt XVI mianował bp. Stanisława Budzika nowym Arcybiskupem Metropolita Lubelskim, który został jednocześnie Wielkim Kanlerzem KUL i następcą zmarłego 10 lutego 2011 r. w Rzymie abp. Józefa Życińskiego. Abp. Budzik przyjął zawołanie „In virtute crucis”, znaczy „W mocy krzyża”. Jest to nawiązanie do teologii św. Pawła, Apostoła narodów. Uroczysty ingres do Archikatedry Lubelskiej pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty odbył się 22 października. W ingresie abp. Budzika udział wzięli prorektorzy: Stanisław Chibowski, Ryszard Dębicki i Ryszard Szczygieł.

grody otrzymali: Wytwórnia Szczepionek i Surowic Biomed-Lublin S.A. (w kategorii „Inwestor Roku”). Laureatem Nagrody Gospodarczej Prezydenta Miasta Lublin 2011 w kategorii „Firma Innowacyjna” została spółka eLeader. Komisja i Kapituła Konkursu przyznały także dwa wyróżnienia w kategorii „Firma Odpowiedzialna Społecznie” – dla Agencji Reklamowej „Maik” oraz dla spółki Pol-Inowex. Podczas Gali poznaliśmy również laureatów Konkursu na Najlepszą Pracę Dyplomową o tematyce związanej z rozwojem gospodarczym miasta. Kapituła konkursowa postanowiła wyróżnić autorów trzech prac: Dawida Krzysiaka, absolwenta Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu (praca pt. „Koleje miejskie i regionalne w Lublinie oraz zasadność ich budowy na tle przykładów z Polski i ze świata”), Kamilę Kniaziowską, absolwentkę UMCS („Miejska przestrzeń publiczna: konteksty społeczne i kulturowe [na przykładzie Biłgoraja i Lublina]”) oraz Bruno Schivinskiego, absolwenta UMCS („Instrumenty marketingu internetowego wykorzystane na portalach społecznościowych – ocena skuteczności”). Gala Przedsiębiorczości była również okazją do dyskusji o nowoczesnych rozwiązaniach biznesowych, funduszach Private Equity i Venture Capital.

Finał akcji „Ostatni oddech”

Miło nam poinformować, że udało się zebrać kwotę potrzebną do pokrycia kosztów operacji przeszczepu płuc dla Jakuba Bielaka, studenta UMCS chorego na mukowiscydozę. W liczne akcje w postaci zbiórek, koncertów, wystaw itp., trwające 270 dni, zaangażowało się ok. 400 osób. Na koncie akcji „Ostatni oddech” znalazło się 579 694, 30 zł. Dziękujemy wszystkim, którzy pomogli Kubie. Wyrażamy uznanie dla Samorządu Studentów UMCS, całej społeczności akademickiej Lublina, organizacji i firm, które włączyły się do akcji oraz osób prywatnych, które przekazały na ten cel 1% podatku.

Fot. Anna Guzikowska

WSPÓŁPRACA Z UNIWERSYTETEM GUANGDONG W CHINACH

25 października odbyło się spotkanie Rektora UMCS prof. dr. hab. Andrzeja Dąbrowskiego oraz Prorektora ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Ryszarda Dębickiego z prof. Fangiem Fanquanem – Prorektorem Guangdong University of Foreign Studies.

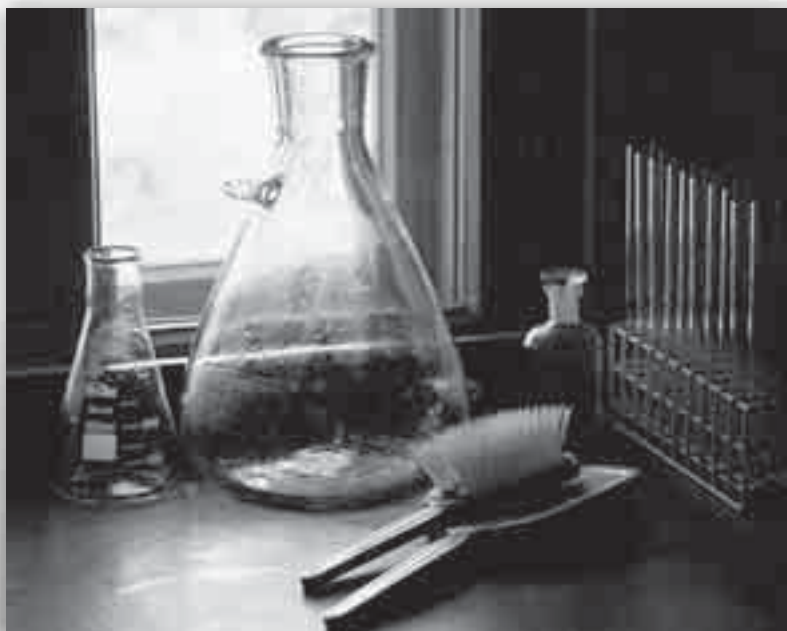
Podczas wizyty podpisano umowę o współpracy akademickiej pomiędzy UMCS i Uniwersytetem w Chinach. Dotyczyć ma ona m.in.: wymiany edukacyjnej, badań, różnego rodzaju programów, kursów, wspólnej organizacji konferencji, seminariów oraz innych spotkań naukowych. Na Wydziale Politologii UMCS, na kierunku stosunki międzynarodowe od semestru letniego planowane jest uruchomienie nowej specjalizacji – studia Azji i regionu Pacyfiku. Poza zajęciami dotyczącymi sytuacji politycznej, gospodarczej i socjokulturowej tego regionu, studenci obowiązkowo będą uczestniczyć w zajęciach z języka chińskiego. Kolejnym założeniem programu jest współpraca z uczelniami z Azji, polegająca m.in. na prowadzeniu zajęć (w j. angielskim) na UMCS przez profesorów z azjatyckich Uczelni. Mając na uwadze ten unikalny w naszym kraju projekt, na-

sza Uczelnia postanowiła szukać partnerów w takich krajach jak: Chiny, Japonia czy Tajlandia.

Guangdong University of Foreign Studies jest jedną z najlepszych i najbardziej prestiżowych uczelni w Chinach. Specjalizuje się w studiach międzynarodowych oraz nauce języków obcych. Aktywnie angażuje się również w działania związane z promocją języka chińskiego i kultury za granicą, prowadzi także dla studentów naukę języka chińskiego. Jest partnerem w wielu Instytutach Konfucjusza (instytucja rządowa zajmująca się nauką języka chińskiego i promocją chińskiej kultury za granicą), powołanymi na mocy dwustronnych porozumień z uczelniami z całego świata. Intencją władz UMCS, Urzędu Miasta w Lublinie oraz pracowników Wydziału Politologii UMCS jest utworzenie takiej placówki w Lublinie (Confucius Institute in Lublin), pierwszej takiej we wschodniej Polsce.

I nagroda –
Jerzy Durczak
(UMCS),
„Dwa światy”

WYSTAWA POKONKURSOWA

OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU FOTOGRAFICZ-
NEGO „INSPIRACJE MARIĄ CURIE-SKŁODOWSKĄ”

W dniu 9 listopada w Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy pokonkursowej Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego „Inspiracje Marią Curie-Skłodowską”.

8 września miało miejsce posiedzenie jury konkursowego. Jury w składzie: prof. Władysław Janusz, dziekan Wydziału Chemii UMCS, prof. Stanisław Krawczyk, prodziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki, Jan Magierski, Stefan Ciechan, Piotr Maciuk, Jerzy Kasprzak, Muzeum UMCS (przewodniczący), Dariusz Boruch, Muzeum UMCS, oceniło nadesłane prace i wyłoniło laureatów konkursu. Pierwszą nagrodę otrzymał Jerzy Durczak (amerykanista z naszego Uniwersytetu) za pracę „Dwa światy”. Nagroda druga przypadła Grzegorzowi Malczewskiemu z Łodzi za pracę „Zamyślona”. Trzecia nagroda powędrowała do Pawła D. Znamierowskiego z Lublina za pracę „1B”. Jury wyróżniło poza tym pracę „Skłodowska sprząta” Ewy Jezierskiej z Wrocławia.

Na wystawie pokonkursowej zaprezentowano wszystkie nadesłane prace. Organizatorzy konkursu nie narzucali twórcom żadnych ograniczeń co do stosowanych technik. Jedynym ograniczeniem był format fotografii nie mniejszy niż 30×40 cm. Inspiracje Marią Curie-Skłodowską okazały się bardzo różnorodne i interesujące w swoim wyrazie, toteż jury miało problem przy wyłanianiu laureatów. W kilku przypadkach trzeba było uciec się do głosowania. Bez zastrzeżeń i jednogłośnie określono laureata I nagrody. Wszyscy członkowie jury zgodzili się,

że praca „Dwa światy” w subtelny i symboliczny sposób ukazuje chemika w laboratorium, a jednocześnie daje do zrozumienia, że jest nim kobieta. Inspiracja Marią Curie-Skłodowską jest oczywista.

Wystawa pokonkursowa jest ostatnim przedsięwzięciem Muzeum UMCS w Roku Marii Curie-Skłodowskiej i jednocześnie zamknięciem obchodów Roku. Nie znaczy to jednak, że temat „Maria Curie-Skłodowska” nie pojawi się już w muzeum. W bezpośredni lub pośredni sposób Patronka naszego Uniwersytetu będzie obecna w przedsięwzięciach Muzeum UMCS. Dziś zapraszamy na wystawę fotografii inspirowanych Marią Curie-Skłodowską. Ekspozycja dostępna będzie do końca 2011 r.

Korzystając z okazji, pragnę wyrazić swoje podziękowanie prof. dr hab. Annie Deryło-Marczewskiej, prodziekanowi Wydziału Chemii oraz prof. dr. hab. Jerzemu Żukowi z Instytutu Fizyki za przekazanie do zbiorów uniwersyteckiego muzeum materiałów związanych z 54. Zjazdem Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego (18–22.09.2011 r.) oraz XLI Zjazdem Fizyków Polskich (4–9.09.2011 r.). Przekazane przedmioty zostaną w muzeum zabezpieczone i opisane, by mogły funkcjonować jako źródła do dziejów Uniwersytetu.

Jerzy Kasprzak

W tle: II
nagroda –
Grzegorz
Malczewski
z Łodzi,
„Zamyślona”

Wręczenie nagród

Fot. Aneta Śliwińska

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Habilitacje

Dnia 10 października w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu odbyło się kolokwium habilitacyjne adiunkta Teresy Krasowskiej (Zakład Chóralistyki WA UMCS) na podstawie rozprawy „Muzyka barokowa w redukcjach jezuickich. Zagadnienia wykonawcze wybranych utworów”. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. dr hab. Jerzy Kurcz – Akademia Muzyczna w Krakowie, prof. dr hab. Katarzyna Sokółowska – Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie, ks. prof. dr hab. Piotr Nawrot (Boliwia) – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, prof. dr hab. Sylwester Matczak – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Wyjazdy

Dr Krzysztof Stachyra z Zakładu Muzykoterapii i Edukacji Muzycznej przebywał początku września na konsultacjach badawczych w Nordoff-Robbins Music Therapy Center w Londynie. Ich efektem będzie przygotowanie wydania pierwszego podręcznika do muzykoterapii, którego współautorami są wybitni specjaliści m.in. z USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Brazylii.

W dniach 7–9 października dr Krzysztof Stachyra, jako przedstawiciel UMCS oraz członek Komisji Edukacji i Szkolenia Muzykoterapeutów Światowej Federacji Muzykoterapii, brał udział w VI Międzynarodowym Forum Muzykoterapeutów „Zawód muzykoterapeuty w świetle ustawy”, zorganizowanej przez Stowarzysze-

nie Muzykoterapeutów Polskich we Wrocławiu. W czasie gorącej dyskusji nad projektem ustawy o zawodzie muzykoterapeuty przedstawił jego gruntowną analizę oraz propozycje korekt istotnych dla rozwoju muzykoterapii w Polsce.

Konferencje

W dniach 13–15 października dr Krzysztof Stachyra brał udział w V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej „Problemy diagnostyki, rehabilitacji i rozwoju dziecka niepełnosprawnego”, zorganizowanej przez Uniwersytet Medyczny w Lublinie oraz Polską Akademię Nauk. Wygłosił wystąpienie nt. „Wybranych możliwości zastosowania muzyki w terapii” oraz przeprowadził warsztat „Relaks drogą do poznania siebie samego...”.

18 października dr Krzysztof Stachyra na zaproszenie Akademii Muzycznej w Katowicach wystąpił z wykładem na temat „Receptywnych metod muzykoterapii”, a następnie przeprowadził warsztaty muzykoterapeutyczne z dziećmi w Ośrodku Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży w Katowicach-Bogucicach, w ramach sympozjum „Nuda to nie Sztuka”.

W dniach 19–21 października dr Krzysztof Stachyra wziął udział w konferencji pt. „Arteterapia w naukach i praktyce” zorganizowanej przez Uniwersytet Opolski. Wygłosił wystąpienie pt. „Kiedy słuchanie muzyki staje się terapią... Rola muzyki w muzykoterapii” oraz przeprowadził warsztat „Tańce na siedząco jako specyficzna forma ruchu z muzyką”.

Akordeonista z Lublina ponownie na podium

Dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak z Zakładu Pedagogiki Instrumen-

talnej reprezentowała Polskę w międzynarodowym jury, złożonym z wybitnych akordeonistów i pedagogów, podczas „36 Premio e Concorso Internazionale per Solisti e Complessi di Fisarmonica” w dniach 21–25 września w Castelfidardo (Italia). Uczeń Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. im. K. Lipińskiego Piotr Krzaczkowski przygotowany przez dr hab. E. Śliwkiewicz-Cisak zdobył II miejsce, pokonując w dwuetapowych zmaganiach rówieśników z Chin, Rosji, Serbii, Francji, Włoch, Czech, Szwecji, Grecji, Polski i Niemiec. Sukces jest tym większy, iż od przeszło kilkunastu lat w kategorii solistów do lat 18 żadnemu Polakowi nie udało się zostać sklasyfikowanym wśród laureatów trzech pierwszych miejsc. Konkurs w Castelfidardo to jedna z najważniejszych imprez akordeonowych na świecie, a włoskie miasteczko, położone malowniczo w regionie Marche, jest mekką akordeonistów. To właśnie w nim od przeszło 150 lat produkowane są najlepsze akordeony.

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI*

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi na posiedzeniu w dniu 29 września podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk o Ziemi

* Wydział Biologii i Nauk o Ziemi został z dniem 1 października 2011 r. przekształcony w dwa nowe – Wydział Biologii i Biotechnologii oraz Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Poniższe informacje dotyczą wydarzeń, które miały miejsce przed podziałem.

w zakresie geografii dr. Leszkowi Butowskiemu, zatrudnionemu na stanowisku starszego asystenta w Wyższej Szkole Społeczno-Przyrodniczej w Lublinie. Temat rozprawy habilitacyjnej: „Turystyka w polityce spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej w latach 1994–1999 i 2000–2006. Uwarunkowania teoretyczne, zakres rzeczowy finansowy i przestrzenny”. Recenzenci: prof. dr hab. Grzegorz Gołębowski z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu; dr hab. Andrzej Miszczuk, prof. nadzw. z Instytutu Nauk o Ziemi UMCS; prof. dr hab. Andrzeja Lisowski z Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego; prof. dr hab. Wiesław Maik z Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi na posiedzeniu 12 września nadała stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biologii mgr. Andrzejowi Kurendzie, absolwentowi studiów doktoranckich Zakładu Biofizyki Instytutu Biologii. Temat rozprawy: „Zmiany potencjału elektrycznego i aktywności ruchowej pod wpływem wybranych neurotransmiterów i inhibitorów kanałów jonowych u *Helianthus annuus* i *Phaseolus vulgaris*”. Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Zawadzki. Recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Gruszecki z Instytutu Fizyki UMCS; prof. dr hab. Waldemar Karcz z Katedry Fizjologii Roślin UŚ w Katowicach.

Rada Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi na posiedzeniu w dniu 30 września nadała stopień doktora: nauk biologicznych w zakresie biologii: mgr Katarzynie Rogowskiej, absolwentce studiów doktoranckich Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Temat rozprawy: „Ocena wpływu różnych antybiotyków na cechy i jakość nasienia knura w warunkach *in vitro*”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Monkiewicz

z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Recenzenci: prof. dr hab. Zygmunt Pejsak z PIWet PIB w Puławach, prof. dr hab. Piotr Właz z Instytutu Biologii UMCS; mgr Magdalena Franczak, asystentce z Zakładu Ekologii Instytutu Biologii UMCS. Temat rozprawy: „Reakcje roślin bobiku *Vicia faba L. minor* w warunkach stresu ołowiowego modyfikowanego selenem”. Promotor prof. dr hab. Renata Śnieżko. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Szymańska z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. dr hab. Adam Woźny z UAM w Poznaniu; nauk o Ziemi w zakresie geografii: mgr. Krzysztofowi Bartoszkowi, asystentowi w Katedrze Agrometeorologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Temat rozprawy: „Wpływ warunków meteorologicznych na zmienność plonowania rzepaku ozimego”. Promotor rozprawy: dr hab. Bogusław M. Kaszewski, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Czarnecka z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie; dr hab. Andrzej Samborski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie; mgr Elżbiecie Gałce, absolwentce studiów doktoranckich Zakładu Gleboznawstwa Instytutu Nauk o Ziemi. Temat rozprawy: „Wpływ działalności człowieka na ewolucję pokrywy glebowej w krajobrazie rolniczym typu wyżynnego na przykładzie opatowskiego płata lessowego”. Promotor rozprawy: prof. dr hab. Ryszard Dębicki. Recenzenci: prof. dr hab. Maria Łanczont z Instytutu Nauk o Ziemi UMCS, prof. dr hab. Stefan Skiba z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wyjazdy

Prof. dr hab. Wanda Małek, prof. dr hab. Anna Skorupska (Zakład Genetyki i Mikrobiologii) oraz prof. dr hab. Jan Fiedurek (Zakład Mikrobiologii Przemysłowej) w dniach 21–22 czerwca uczestniczyli w międzynarodowej konferencji naukowej w Lund (Szwecja) „Advances in Microbiology and Biotechnology for Human and Animal Health”. Była to pierwsza konferencja zorganizo-

wana przez Komitet Mikrobiologii PAN oraz Lund University.

WYDZIAŁ CHEMII

Doktoraty

W dniu 21 czerwca miała miejsce publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Magdaleny Greluk pt. „Badania procesu sorpcji barwników kwasowych i reaktywnych z roztworów wodnych na anionitach różnego typu”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Zbigniew Hubicki, a recenzentami: prof. dr hab. inż. Andrzej Trochimczuk z Politechniki Wrocławskiej oraz dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw. UMCS. Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 26 września podjęła decyzję o nadaniu mgr Magdaleny Greluk stopnia naukowego doktora w zakresie nauk chemicznych.

Wyróżnienia

Dr Katarzyna Tyszczyk-Rotko z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej znalazła się w gronie 256 młodych uczonych, prowadzących wysokiej jakości badania i cieszących się imponującym dorobkiem naukowym, którzy otrzymali stypendia przyznawane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Konferencje

Mgr Marcin Cichy z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 2–5 października brał udział w Catbior 2011 – 1st International Congress on Catalysis for Biorefineries, zorganizowanej w Malaga/Torre Molinos w Hiszpanii.

Dr hab. Ryszard Dobrowolski, prof. nadzw. UMCS w dniach 9–12 października uczestniczył w seminarium TrainMiC Convention, zorganizowanym przez European Commission JRC Institute for Re-

ference Materials and Measurements w Hasselt, w Belgii.

Dr hab. Zofia Rzączyńska, prof. nadzw. UMCS z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej w dniach 22–29 października uczestniczyła w konferencji ESF-COST High-Level Research Conference, która odbywała się na Krecie.

Dr Małgorzata Jurak i dr Aleksandra Szczeń z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 18–23 października uczestniczyli w 6th Annual Conference on the Physiochemistry and Biology of Water, organizowanej w Vermont Photonics Technologies w USA.

Wyjazdy

Prof. dr hab. Małgorzata Borówko i prof. dr hab. Stefan Sokołowski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 3–8 października prowadzili współpracę naukową w ICMP of NAS Ukraine we Lwowie.

Prof. dr hab. K. Michał Pietrusiewicz z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 4–6 października prowadził badania naukowe i konsultacje w ramach współpracy naukowej na University College Dublin.

Dr Mateusz Drach z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 16–22 października brał udział w szkoleniu Coarse-grained Biomolecular Modeling, które odbywało się w CECAM-HQ-EPFL, Lausanne w Szwajcarii.

Dr Katarzyna Tyszczyk-Rotko z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 17–25 października prowadziła na Uniwersytecie Pardubice w Czechach badania naukowe dotyczące realizacji tematu badawczego „Przygotowanie elektrod modyfikowanych filmem metalu i ich zastosowanie w elektroanalizie”.

Mgr Piotr Rybak, doktorant w Zakładzie Technologii Chemicznej,

w ramach realizacji międzynarodowego projektu badawczego ERANET ACENET No. ACE.07.009 „Hydrogen from bio-alcohols. An efficient route for hydrogen production via novel reforming catalysts NUCAT4HYDROGEN” w dniach 17 października – 19 listopada prowadził badania naukowe w Foundation for Research & Technology-Hellas, Institute of Chemical Engineering & High Temperature Chemical Processes (FORTH/ICE-HT) w Patras, w Grecji.

Na Universität Erlangen-Nürnberg w Niemczech badania naukowe w dniach 25–29 października prowadził prof. dr hab. Stefan Sokołowski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych.

Prof. dr hab. Krzysztof Woliński z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 15 października – 15 grudnia prowadzi badania i konsultacje naukowe w University of Arkansas w USA.

Dr Paweł Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 12–15 października uczestniczył w FEMTO-ST Besancon we Francji w ACTMOST Workshop and networking meeting.

Prof. dr hab. Emilian Chibowski i dr Konrad Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 10–16 października uczestniczyli w LOS Alamos National Laboratory w USA w realizacji badań Wetting of hydrophobic at different relative humidities.

Goście

W ramach realizacji grantu 7FP Marie Curie (PEOPLE) IRSES nr PIRSES-GA-2008-230790: przeprowadzenia eksperymentów, omówienia wyników badań w Zakładzie Metod Chromatograficznych w dniach 18 października – 8 listopada gościli dr Svitlana Khalameida i dr Volodymyr Sydorchuk z Instytutu Sorpcji i Problemów Endoekologii.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Prof. dr hab. Wacława Starzyńska, pełniąc funkcję kierownika Zakładu Statystyki i Ekonometrii na Wydziale Ekonomicznym, została wybrana na 3-letnią kadencję członkiem trzysobowej Rady Dyrektorów zarządzającej stowarzyszeniem ekonomistów International Atlantic Economic Society.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Konferencje

Dr hab. Ryszard Radzik, prof. nadzw. UMCS brał udział w następujących konferencjach: 1. The First International Congress of Belarusian Studies, Litwa, Kowno 23–25 września, zorganizowanej przez Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie. Tytuł referatu: „Białorusini na tle procesów narodotwórczych społeczeństw Europy Środkowo-Wschodniej”; 2) Belarus: History – Culture – Religion, Węgry, Esztergom 29–30 września, zorganizowanej przez Saint Adalbert Foundation for the Research of Central and Eastern Europe. Tytuł referatu: „Between Poland and Russia. The Identities of the Belarusians in the Last Two Centuries”.

Prof. dr hab. Lesław Hostyński uczestniczył w konferencjach naukowych: 1) VI Krakowska Konferencja Młodych Uczonych; Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie 29 września – 1 października; wygłoszony referat: „Współczesny sport w świecie konsumpcji”; 2) Filozofia polska w perspektywie stulecia „Ruchu Filozoficznego”, Toruń ▶

21–22 października; wygłoszony referat: „Elzenberg na łamach «Ruchu Filozoficznego»”.

W VI Krakowskiej Konferencji Młodych Uczonych wzięła udział również dr Monika Baczeńska-Ciupak, pełniąc podczas prac przygotowawczych do konferencji funkcję koordynatora merytorycznego. Na czas trwania konferencji objęła funkcję przewodniczącej komisji oceniającej referaty w sesji Nauki Społeczne i Humanistyczne. Recenzentami większości artykułów do tej sesji byli prof. dr hab. Zbysław Muszyński oraz dr hab. Krzysztof Polit.

Dr hab. Andrzej Łukasik, prof. nadzw. UMCS uczestniczył w dniach 9–14 października w konferencji edukacyjnej z zakresu fizyki cząstek elementarnych i kosmologii w CERN w Genewie, Szwajcaria.

Dr Marcin Trybulec w dniach 26–28 października gościł na międzynarodowej konferencji McLuhan's Philosophy of Media. Centennial Conference w Brukseli. W jej ramach wygłosił referat: „Medium Theory and Technological Determinism: Taking Accusations of Technological Determinism Seriously”.

Dr hab. Tadeusz Szkołut, prof. nadzw. UMCS na Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Zrozumieć człowieka, zrozumieć świat”, zorganizowanej w dniach 27–29 października przez Instytut Psychologii UMCS w Lublinie, wygłosił referat pt. „Człowiek w kulturze, kultura w człowieku”. Z kolei na Ogólnopolskiej Konferencji „Aksjologia(e) wobec współczesnych przemian kulturowych”, zorganizowanej w cyklu „Aksjologie współczesności” przez Zakład Aksjologii Kultury Instytutu Kulturoznawstwa UMCS w dniu 20 października zaprezentował referat: „O potrzebie estetyki światopoglądowej w kulturze płyn-

nej nowoczesności”. W tej samej konferencji uczestniczył dr hab. Andrzej Niemczuk, który wygłosił referat: „Diagnoza i terapia aksjologii”.

W dniu 21 października w Pałacu Staszica w Warszawie odbyła się debata filozoficzna „Kulturowy status twórcy (genialność czy szaleństwo?)”. W części panelowej udział wzięli: prof. dr hab. Jadwiga Mizińska, dr Paweł Bytniewski, dr Andrzej Kapusta. Debatę zorganizował Instytut Filozofii i Socjologii PAN w ramach seminarium „Filozoficzne problemy podstaw wiedzy”.

W dniu 24 października na Wydziale Filozofii i Socjologii odbyło się I Seminarium Kognitywistyczne UMCS. Było to pierwsze z cyklu spotkań poświęconych kluczowym problemom nauk o poznaniu. Na zaproszenie Zakładu Logiki i Filozofii Nauki oraz Koła Kognitywistyki UMCS do Lublina przyjechał doc. Junichi Toyota z Center for Cognitive Semiotics na Uniwersytecie w Lund, Szwecja. Wygłosił wykład pt. „The Sense of Emptiness: Cultural Differences between East and West”. Dodatkowe informacje: <http://filozofia.umcs.lublin.pl/archives/5840#more-5840>

Jubileusz PTS w Lublinie

W dniu 12 października w gmachu Lubelskiego Towarzystwa Naukowego odbyły się uroczyste obchody 50-lecia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. W ramach Towarzystwa działa 14 oddziałów terenowych, a lubelski jest jednym z najstarszych, skupia badaczy z różnych ośrodków akademickich, ale przede wszystkim z Instytutów Socjologii UMCS i KUL. Spotkanie otworzył Przewodniczący Oddziału Wojciech Misztal. Pierwsza część była poświęcona dziejom Lubelskiego Oddziału. Prof. Stanisław Kosiński przedstawił okoliczności utworzenia PTS w Lublinie oraz rozwój

jego struktur w kolejnych dekadach. Wybitny socjolog miasta, prof. Piotr Kryczka, jeden z założycieli Oddziału, podzielił się swoimi wspomnieniami z pionierskich czasów. W ożywionej dyskusji uczestnicy spotkania wspominali liczne momenty z historii Towarzystwa. Prof. Józef Styk przypomniał okoliczności organizowania przez Oddział w Lublinie IX Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego w 1994r. Zebrani zapoznali się także z obecną działalnością i dokonaniem ośrodków socjologicznych na wyższych uczelniach Lubelszczyzny. W kolejności chronologicznej prezentowane były Instytuty Socjologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Medycznego, Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Białej Podlaskiej i Wyższej Szkoły Nauk Społecznych. Na końcu przedstawiły swoją działalność Studenckie Koła Naukowe działające przy Instytutach Socjologii KUL, UMCS oraz Koło Socjologii Medycyny przy Uniwersytecie Medycznym.

Dr Agnieszka Kolasa-Nowak

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Habilitacje

19 października odbyło się kolokwium habilitacyjne dr Iriny Lappo z Instytutu Filologii Polskiej. Tytuł rozprawy: „Teatr Czechowa w Polsce”. Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Leyko z Uniwersytetu Łódzkiego, prof. dr hab. Jan Ciechowicz z Uniwersytetu Gdańskiego, prof. dr hab. Dariusz Kosiński z Uniwersytetu Jagiellońskiego i dr hab. Elżbieta Rzewuska, prof. nadzw. UMCS.

Doktoraty

5 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Andrzeja Szabaciuka. Temat: „Konwersja ludności pounickiej na katolicyzm w Królestwie Polskim w latach 1905–1915”. Promotor: prof. dr hab. Jan Lewandowski (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Gil (KUL Jana Pawła II), prof. dr hab. Albin Koprukowniak (UMCS). ❧

25 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Izabelli Kimak. Temat: „Woman at Cultural Crossroads. Female Body and Sexuality in South Asian American Literature”. Promotor: prof. dr hab. Joanna Durczak (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Jadwiga Maszewska (UŁ), dr hab. Marek Paryż (UW). ❧

26 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Svetlany Ulitiny. Temat: „Język mieszkańców polskiej wsi Wierszyna na Syberii”. Promotor: prof. dr hab. Jan Mazur (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Stanisław Dubisz (UW), prof. dr hab. Halina Pelc (UMCS). ❧

26 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Aleksandry Kovalchuk. Temat: „Stereotyp kobiety w kręgu kultury muzułmańskiej na przykładzie Uzbekistanu”. Promotor: prof. dr hab. Jan Mazur (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Kazimierz Ożóg (UR), prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska (UMCS). ❧

Konferencje

Dr M. Kojder (Instytut Filologii Słowiańskiej) zaprezentował referat „Struktura narodowościowa starostwa hrubieszowskiego w świetle antroponimii historycznej” podczas konferencji „Mniejszości narodowe, etniczne i językowe w Unii Europejskiej”, zorganizowanej w dniach 15–16 września przez Wydział Polilogii UMCS. ❧

Dr A. Dudek-Szumigaj (Instytut Filologii Słowiańskiej) jako członek Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Oddział w Lublinie uczestniczyła w 87. Walnym Zgromadzeniu Delegatów PTL w Opolu w dn. 22–23 września oraz w konferencji naukowej zorganizowanej przez Katedrę Kulturoznawstwa i Folklorystyki Uniwersytetu Opolskiego pt. „Tradycyjna obrzędowość w kulturze współczesnej”. ❧

Dr Jolanta Pacyniak i dr Anna Pastuszka z Instytutu Germanistyki uczestniczyły w dniach 30 września – 2 października w międzynarodowej konferencji „Kernländer – Kronländer – Grenzländer”, zorganizowanej w Kijowie przez Zentrum für Germanistik, działającym w ramach Instytutu im. Tarasa Szewczenki Państwowej Akademii Nauk Ukrainy. Dr Pacyniak wygłosiła referat „Glorifizierung der Peripherie? Das Schaffen von Martin Pollack und Andrzej Stasiuk”, natomiast dr Pastuszka zaprezentowała referat „Re-Thinking Europe: literarische Topographie Europas von Karl-Markus Gauß”. ❧

W dniach 3–6 października dr hab. Eduard Droberjar z Instytutu Archeologii uczestniczył w międzynarodowej konferencji, przygotowanej przez Archeologický ústav Akademie věd České republiky w Brnie, we współpracy z Katedrou historie (sekcje archeologie) Univerzity Palackého v Olomouci, Sociální stratifikace protohistorických komunit na základě výpovědi archeologických pramenů, zorganizowanej jako już VII. protohistorické konference „KELTSKÉ, GERMÁNSKÉ A ČASNĚ SLOVANSKÉ OSÍDLENÍ“ (późná doba laténská, doba římská, stěhování národů a časně slovanské období) i wygłosił referat „K problematice sociální stratifikace obyvatel 5. století v”. ❧

W dniach 10–11 października dr Jarosław Krajka z Zakładu Lingwistyki Stosowanej uczestniczył w między-

narodowej konferencji naukowej „Theoretical and Practical Aspects of Distance Learning”, zorganizowanej w Ustroniu przez Uniwersytet Śląski. Dr J. Krajka, dr Iwona Morawska i dr Małgorzata Latoch-Zielińska z Zakładu Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych Instytutu Filologii Polskiej UMCS wygłosili wykład plenarny pt. „Cross-Curricular Integration or Separation in Teacher Training? Working Towards a Model for Developing Competence-Skilled Teachers”. Dr J. Krajka i mgr Agnieszka Gadomska z Instytutu Filologii Angielskiej Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie wygłosili referat naukowy pt. „Shaping Key Competences in Language Classes – the Implementation of E-Learning in Language Instruction”. ❧

W dniach 20–21 października mgr A. Burysz (Instytut Filologii Słowiańskiej) brała udział w konferencji „Polskie dziedzictwo językowe na Kresach. W XX-lecie badań prof. Janusza Reigera nad polszczyzną kresową”, gdzie zaprezentowała referat „Funkcjonowanie języka polskiego w sytuacji wielojęzyczności Drohobycza”. ❧

W dniach 20–21 października dr Barbara Niezabitowska-Wiśniewska z Instytutu Archeologii uczestniczyła w konferencji „Kontakty ponadregionalne kultury wielbarskiej. Przemiany kulturowe w okresie wpływów rzymskich na Pomorzu”, zorganizowanej w Gdańsku przez Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Stowarzyszenie Promocji Zabytków Archeologicznych w Gdańsku, Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Archeologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Fundację Ochrony Zabytków w Gdańsku, i wygłosiła referat „Ulów, stanowisko 7 – nowe cmentarzysko kultury wielbarskiej na Roztoczu Środkowym – z badań nad kontaktami kultury wielbarskiej i kultury czarniachowskiej”. ❧ ▶

Dr hab Dariusz Chemperek, prof. nadzw. z Zakładu Literatury Staropolskiej IFP oraz dr hab. Aleksandra Chomiuk z Zakładu Teorii Literatury wzięli udział w konferencji naukowej „Człowiek, historia, wartości w dziełach i życiu Hanny Malewskiej”, zorganizowanej przez Katedrę Literatury Współczesnej Instytutu Filologii Polskiej KUL 25 października. Wygłosili referaty: „Reformacja w Anglii w świetle opowiadań z tomu «Sir Tomasz More odmawia» Hanny Malewskiej” oraz „Historia i biografia. O «Żniwie na sierpie» Hanny Malewskiej”.

Na dorocznej konferencji Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych wykład plenarny pt. „American Nature Writing and the Urban Experience” wygłosiła prof. Joanna Durczak z Zakładu Literatury i Kultury Amerykańskiej. Referaty przedstawiły też mgr Izabella Kimak z tego samego Zakładu („From A to B. Spatial and Temporal Experience of (A)merica and (B)eyond in Jennifer Egan’s A Visit from the Goon Squad”) oraz dwie doktorantki prof. J. Durczak – Ewelina Bańka („Indigenous Experience in the Americas: Leslie Marmon Silko’s Almanac of the Dead and the Prophetic Envisioning of Indian Country”) i Monika Wojdan („Confronting the Loss of the Dearest: Mark Doty, Assotto Saint, and the AIDS Elegy”).

Pracownicy Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii: prof. dr hab. Halina Pelc i prof. dr hab. Józef Kość uczestniczyli w dniach 20–21 października w konferencji „Polskie dziedzictwo językowe na Kresach”, która odbyła się w Warszawie, a została zorganizowana przez Pracownię Polszczyzny Kresowej Instytutu Języka Polskiego PAN. Prof. Halina Pelc wygłosiła referat „Słownictwo kresowe jako element tożsamości pogranicza na materiale gwar Lubelszczyzny”, a prof. Józef Kość referat „Struktura tekstowa skarg w siedemnastowiecznych lustracjach województwa ruskiego”.

Inne

W ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (moduł 1.1) do realizacji i finansowania zakwalifikowano następujące projekty: edycja krytyczna „Pism zebranych” Józefa Czechowicza (kierownik projektu prof. dr hab. Jerzy Świąch, Instytut Filologii Polskiej), Lubelska Biblioteka Staropolska, edycja krytyczna tekstów staropolskich związanych ze wschodnią Małopolską – kontynuacja serii wydawniczej (kierownik projektu dr hab. Sławomir Baczewski, Instytut Filologii Polskiej), edycja źródłowa testamentów chłopów polskich od XVI do XVIII w. (kierownik projektu dr hab. Janusz Łosowski, prof. UMCS, Instytut Historii), Księgi metrykalne parafii radomskich z lat 1591–1795 (kierownik projektu dr hab. Dariusz Kupisz, Instytut Historii).

18 października dr Małgorzata Latoch-Zielińska (Instytut Filologii Polskiej) jako członek jury uczestniczyła w Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim „Jan Paweł II – Apostoł Miłosierdzia”, Świdnik Parafia pw. NMP Matki Kościoła.

Prof. Joanna Durczak (Instytut Anglistyki) została powołana na kierownika Centrum Studiów Kanadyjskich.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Goście

W dniach 10–18 października w Instytucie Fizyki przebywał prof. Ivan Zhelyazkov z Uniwersytetu w Sofii. Gość wygłosił wykład pt. „Magnetohydrodynamic waves and their stability in solar spicules and X-ray jets”.

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODAR- KI PRZESTRZENNEJ*

Goście

W dniach 22–30 października w Zakładzie Geoekologii i Paleogeografii UMCS miała miejsce wizyta naukowa prof. dr hab. Andrzeja Boguckiego i mgr Oleny Tomenjuk (Uniwersytet I. Franko, Lwów, Ukraina).

Strona internetowa Wydziału

W październiku 2011. została uruchomiona nowa strona internetowa Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej (www.wnozigp.umcs.lublin.pl). Witryna posiada atrakcyjną szatę graficzną, jasną strukturę oraz aktualne treści. Informacje dotyczące funkcjonowania Wydziału można odnaleźć także na naszym profilu w serwisie Facebook. Zapraszamy do odwiedzin!

Inne

W dniu 20 września na walnym zebraniu Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich w Poznaniu podczas IX Zjazdu SGP prof. dr hab. Maria Łanczont została wybrana na wiceprezesa Stowarzyszenia.

W dniu 27 września prof. dr hab. Maria Łanczont i dr hab. Radosław Dobrowolski, prof. nadzw. UMCS zostali wybrani na członków Komitetu Badań Czwartorzędu PAN na kadencję 2011–2013.

W październiku 2011 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej na kadencję 2011–2012 utworzono 8 Komisji: Wydziałową Komisję ds. Współpracy Międzynarodowej, Wydziałową Komisję ds. Badań Naukowych i Finansów, Wydziałową Komisję ds. Promocji i Marketingu, Wydziałową Komisję Rozwoju, Wy-

* Logotypy nowych Wydziałów – Biologii i Biotechnologii oraz Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej – są na etapie tworzenia i akceptowania. Jak tylko zostaną zatwierdzone, zaprezentujemy je na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich”.

działową Komisję Programową ds. programów dydaktycznych kierunku turystyka i rekreacja, Wydziałową Komisję Programową ds. programów dydaktycznych kierunku gospodarka przestrzenna, Wydziałową Komisję Programową ds. studiów geograficznych, Wydziałową Komisję Programową ds. jakości kształcenia. Skład osobowy Komisji jest dostępny na stronie internetowej Wydziału: www.wnozigp.umcs.lublin.pl.

Dr Przemysław Mroczek (Zakład Geoekologii i Paleogeografii UMCS) został sekretarzem konferencji „14th International Working Meeting on Soil Micromorphology”, która odbędzie się w dn. 8–14 lipca 2012 r. w Lleidzie, w Hiszpanii.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Obrony

28 października odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Doroty Kwiatkowskiej. Temat rozprawy doktorskiej: „Funkcjonowanie osobowe nauczycieli uczestniczących w sformalizowanym procesie rozwoju zawodowego”. Promotor: dr hab. Zbigniew Gaś, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Mieczysław Radochoński, prof. nadzw., dr hab. Dorota Turska, prof. nadzw.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Doktoraty

7 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr

Jacka Szamika „Polskie Stronnictwo Ludowe 1990–2005”. Promotor: prof. dr hab. Jan Jachymek (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Kazimierz Przybysz (Uniwersytet Warszawski); dr hab. Alicja Wójcik, prof. nadzw. (UMCS).

7 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Dominika Szczepańskiego „Unia Wolności (1994–2005). Powstanie, rozwój i upadek partii politycznej”. Promotor: dr hab. Ewa Maj, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Katarzyna Sobolewska-Myślik, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie); dr hab. Krystyna Trembicka, prof. nadzw. (UMCS).

14 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Justyny Wasil „Wpływ funduszy Unii Europejskiej na rozwój obszarów wiejskich województwa lubelskiego w latach 1999–2006”. Promotor: dr hab. Stanisław Michałowski, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Adam Czudec (Uniwersytet Rzeszowski); dr hab. Stefan Stępień, prof. nadzw. (UMCS).

14 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Plewki „Dialogowe formy dziennikarskie w publicystyce politycznej w Polsce po 1989 roku”. Promotor: prof. dr hab. Iwona Hofman (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Bogumiła Kosmanowa (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu); dr hab. Ewa Maj, prof. nadzw. (UMCS).

28 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Mariyi Mazur „Polityka narodowościowa Republiki Kazachstanu (1991–2007)”. Promotor: dr hab. Grzegorz Janusz, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Tadeusz Bodio, prof. nadzw. (Uni-

wersytet Warszawski); prof. dr hab. Edward Olszewski.

28 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Lesińskiej-Staszczuk „Polityka niedyskryminacji ze względu na płeć w Unii Europejskiej”. Promotor: dr hab. Grzegorz Janusz, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Sławomir Łodziński (Uniwersytet Warszawski); prof. dr hab. Edward Olszewski.

Wyróżnienia

Dr Irma Słomczyńska otrzymała stypendium naukowe Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnego młodego naukowca.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Doktoraty

30 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Kateryny Markovej „Zabójstwo eutanatyczne w świetle prawa karnego Ukrainy na tle rozwiązań krajów europejskich ze szczególnym uwzględnieniem krajów postradzieckich”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Tadeusz Bojarski z UMCS, a recenzentami: prof. dr hab. Maria Szewczyk z Uniwersytetu Jagiellońskiego i prof. dr hab. Marian Filar z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

4 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Nazar-Gutowskiej „Grozba bezprawna w polskim prawie karnym”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Tadeusz Bojarski z UMCS, a recenzentami: dr hab. Violetta Konarska-Wrzošek, prof. nadzw. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i prof. dr hab. Marek Mozgawa z UMCS.

ŚP. PROF. DR HAB. BOGDAN

7 października 2011 r. zmarł śp. prof. Bogdan Adamczyk. Urodził się 4 sierpnia 1930 r. w Lublinie. Całe swoje życie naukowe związał z Lublinem. W 1949 r., jeszcze przed maturą, pracował przez pewien czas jako „laborant prywatny” u prof. Stanisława Ziemeckiego, kierującego wówczas Katedrą Fizyki Doświadczalnej UMCS.

 Studia w dziedzinie fizyki na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej rozpoczął w 1950 r., przy czym prawie cały pierwszy semestr przeleżał w gipsie po ciężkim wypadku motocyklowym. W listopadzie 1952 r., jeszcze jako student III roku fizyki, został zaangażowany na stanowisko laboranta u prof. Wacława Staszewskiego, który otoczył go, jak wspominał, niemalże ojcowską opieką i wprowadził do swego zespołu badawczego. Z tego okresu pochodzą materiały do pierwszych, wspólnych z prof. Staszewskim, publikacji Bogdana Adamczyka, m.in. w „Acta Physica Polonica” i „Journal of Acoustical Society of America”. Po roku awansował na stanowisko zastępcy asystenta, a następnie asystenta. Pracę magisterską pt. „Centra barwne w kryształach NaCl” wykonał pod kierunkiem prof. Ziemeckiego i bezpośrednią opieką jeszcze wtedy mgr. Mieczysława Subotowicza, uzyskując w 1955 r. tytuł magistra fizyki i awansując na stanowisko starszego asystenta.

W 1957 r. Bogdan Adamczyk, jeszcze wówczas ciężko jękający się, przypadkowo dokonał bardzo ważnej dla siebie i nie tylko dla siebie obserwacji nad głęboką 50-metrową studnią w ogrodzie swoich rodziców. Stwierdził całkowitą łatwość mówienia podczas wypowiedzania słów w obecności echa własnego głosu. Spostrzeżenie to zapoczątkowało, prowadzone przez całe jego życie, badania nad mową jękającą się. Prowadził je również na terenie Poradni Foniatrycznej w Lublinie, gdzie był zatrudniony kilkanaście lat. Głównym rezultatem

tych badań stała się nowa metoda terapii jękania, tzw. metoda ECHO oraz tzw. echo telefoniczny system korekcji mowy obejmujący wtedy swym zasięgiem cały kraj.

Po ukończeniu studiów B. Adamczyk związał się z zespołem badawczym, kierowanym przez prof. Włodzimierza Żuka, późniejszego kierownika Katedry Fizyki Doświadczalnej UMCS. Pod jego też kierunkiem wykonał pracę doktorską pt. „Spektrometr mas z polem elektrycznym o częstości radiowej i nieliniowym rozkładem potencjału”, uzyskując w 1963 r. stopień naukowy doktora i awansując na stanowisko adiunkta. Tuż po doktoracie odbył miesięczny staż w NRD, odwiedzając tam kilka ośrodków spektrometrii mas i elektromagnetycznej separacji izotopów. Bardzo ważnym okresem w jego życiu był dziewięciomiesięczny staż w kierowanym przez prof. J. Kistmekera FOM-Instituut voor Atoom – en Molecuulfysica w Amsterdamie w 1965 r. Tam dr Adamczyk przeprowadził badania nad jonizacją niektórych atomów i molekuł elektronami, uczestnicząc wcześniej w konstrukcji cykloidalnego spektrometru mas. Analizując część tego spektrometru przywiózł do Lublina, co umożliwiło mu budowę własnego cykloidalnego spektrometru mas. Podczas tego stażu zainicjował i przeprowadził masowo – spektrometryczne badania transportu gazów przez organizm ludzki. Na stanowisko docenta powołany został, jeszcze przed habilitacją, w 1969 r. Kolokwium habilitacyjne odbyło się w 1971 r. na podstawie pracy pt. „Pomiary przekrojów czynnych na jonizację pojedynczą i wielokrotną atomów He, Ne i Ar

elektronami przy pomocy spektrometru mas z całkowitą transmisją jonów”. Problematykę tę kontynuował w ramach dalszej współpracy z FOM-Instituut, przebywając na kolejnych stażach w latach 1972 i 1985. Swoją pierwszy pobyt w Holandii wykorzystał też na współpracę z ośrodkiem psychoanalitycznym Uniwersytetu w Lejdzie, gdzie prof. Bastiaans zaangażował go jako autora metody ECHO. Otworzył drogę do staży naukowych w Holandii innym fizykom z naszego ośrodka. Twórca FOM-Instituut voor Atoom – en Molecuulfysica w Amsterdamie prof. Kistemaker w 1978 r. otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej. Profesor Adamczyk był promotorem tego doktoratu. W 1978 r., korzystając ze współpracy UMCS z Lock Haven State College, B. Adamczyk wyjechał na 4 miesiące do USA, gdzie w Laboratory for Human Performance Research w Peensylvania State University zainicjował i przeprowadził badania nad składem powietrza wydychanego przez jękających się podczas mówienia. W ramach tego pobytu wygłosił w Filadelfii, San Francisco, Los Angeles i Houston odczyty na temat prowadzonych przez siebie badań z zakresu spektrometrii mas, jak i problematyki związanej z jękaniem.

Tytuł profesora nadzwyczajnego B. Adamczyk uzyskał w roku 1980. W 1985 r. przebywał w Laboratorium prof. Dońca w ZIBJ w Dubnej, gdzie zajmował się wielokrotną jonizacją atomów elektronami. Wyniki badań własnych i współpracowników przedstawiał na licznych konferencjach i sympozjach krajowych i zagranicznych, m.in. w Lej-

ADAMCZYK 1930–2011

dzie, Wiedniu, Interlaken, Pradze, Dublinie, Kopenhadze, Houston, Oslo, Budapeszcie, Belgradzie, Starej Zagorze, Amsterdamie, Tokio, Kioto, Barcelonie, Kalkucie, Aligarh, Rostocku, Kolonii, Rotterdamie, Tampere.

Profesor B. Adamczyk w okresie 1970–1978 był zastępcą dyrektora, a w latach 1978–1987 dyrektorem Instytutu Fizyki UMCS przez 6 kadencji. W roku 1976 zorganizował Zakład Fizyki Stosowanej i specjalność fizyka stosowana na IV i V roku fizyki. Zakładem tym kierował nieprzerwanie do momentu odejścia

na emeryturę w roku 2000. Wypromował ponad 130 magistrów fizyki i 9 doktorów. Na podstawie prac zrealizowanych w Zakładzie Fizyki Stosowanej odbyły się 4 kolokwia habilitacyjne. W 1990 r. prof. B. Adamczyk powołany został na stanowisko profesora zwyczajnego. Kierował wieloma tematami w ramach problemów centralnie koordynowanych. Przez wiele lat był wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN, z którą to placówką współpracował, prowadząc badania w zakresie transportu masy w ciałach porowa-

tych. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Fizycznego, a przez jedną kadencję przewodniczącym Oddziału Lubelskiego PTF. Był członkiem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz European Physical Society, od roku 1963 był członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Logopedycznego, od roku 1974 pierwszym wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego PTL, a od roku 1990 redaktorem naczelnym rocznika „Logopedia”. Był członkiem założycielem i członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Próżniowego.

Brał czynny udział w popularyzacji fizyki, m.in. uczestnicząc w corocznie organizowanych Pokazach z Fizyki zainicjowanych w Lublinie przed blisko 40 laty przez prof. Wacława Staszewskiego. Profesor Adamczyk był laureatem kilku nagród Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, Ministra Edukacji Narodowej. Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Fizycznego i innych. Za swoje dokonania w zakresie terapii jąkania został wybrany w plebiscycie telewizyjnym w roku 1965 Polakiem roku. Wiele osób zawdzięcza mu wyzbycie się wady jąkania.

W zmarłym śp. prof. dr hab. Bogdanie Adamczyku tracimy dobrego naukowca i dydaktyka, a także znakomitego organizatora nauki i propagatora fizyki.

**Współpracownicy z Zakładu
Fizyki Stosowanej oraz
koledzy z Instytutu Fizyki
UMCS w Lublinie**

Uroczystości pogrzebowe, w których udział wziął prorektor Ryszard Dębicki, odbyły się 12 października na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.

WSPOMNIENIE ZDZISŁAWIE

Z wielkim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość, że dnia 10 września 2011 r. zmarł prof. dr hab. Zdzisław Ilczuk, emerytowany profesor zwyczajny i wieloletni kierownik Zakładu Mikrobiologii Przemysłowej UMCS.

Profesor Zdzisław Ilczuk urodził się 23 marca 1929 r. w Zagożdżonie (od 1932 r. Pionki) w rodzinie robotniczej. Ojciec Czesław ukończył szkołę rzemieślniczą w Chełmie i pracował jako ceniony ślusarz w Państwowej Wytwórni Prochu w Pionkach. Matka Józefa z d. Bielińska zajmowała się gospodarstwem domowym. Oprócz Zdzisława rodzice mieli jeszcze dużo młodszą córkę Annę. Wykształcenie podstawowe Profesor zdobywał w latach 1936–1943 w Pionkach (do wybuchu wojny w 1939 r.) i w Chełmie. W okresie okupacji pracował przez jakiś czas fizycznie w lokomotywni w Chełmie. W mieście tym ukończył też Gimnazjum im. Stefana Czarnieckiego, uzyskując w roku 1947 tzw. „małą maturę”. Świadectwo dojrzałości Liceum Ogólnokształcącego (typu przyrodniczego) w Pionkach uzyskał w 1949 r. W latach 1949/1950 studiował na Wydziale Społeczno-Politycznym Akademii Nauk Politycznych w Warszawie. Studia te przerwał i w 1950 r. rozpoczął studia biologiczne pierwszego stopnia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego, które ukończył w roku 1953. Drugi stopień tych studiów ukończył na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie uzyskaniem magisterium z zakresu mikrobiologii w 1955 r. W 1962 r. zawarł związek małżeński z Ireną Marią Łomańską.

Całą swoją 45-letnią pracę zawodową Profesor związał z Wydziałem BiNoZ UMCS, rozpoczynając ją już rok przed ukończeniem studiów na stanowisku młodszego asystenta, a od 1955 r. pracował na stanowisku asystenta. W latach 1954–1962 był zatrudniony w Katedrze Mikrobiologii Ogólnej, później w Katedrze Mikrobiologii Szczegółowej (1962–1970), Zakładzie Mikrobiologii Stosowanej (1970–1995), a od 1995 r. w Zakładzie Mikrobiologii Przemysłowej, z którym był związany do czasu odejścia na emeryturę w 1999 r. Na Wydziale BiNoZ przeszedł również wszystkie kolejne szczeble kariery zawodowej i naukowej do osiągnięcia w 1988 r. tytułu profesora zwyczajnego.

Praca magisterska Zdzisława Ilczuka dotyczyła zakażeń bakteryjnych zacierów fermentacji acetonowo-butanolowej, a jego dysertacja doktorska obejmowała badania nad mikrobiologiczną syntezą kwasu cytrynowego prowadzoną przez różne szczepy *Aspergillus niger*. Obie prace wykonał pod kierunkiem swojego nauczyciela i mistrza prof. Stanisława Bujaka. Stopień doktora habilitowanego Profesor uzyskał na podstawie rozprawy dotyczącej genetyki szczepów *Aspergillus niger* wytwarzających kwas cytrynowy.

Zainteresowania naukowe prof. Ilczuka dotyczyły opracowania metod i poznania mechanizmów prowadzących do wydajnej syntezy

przez drobnoustroje enzymów, kwasów spożywczych i innych bioproduktów ważnych dla różnych sektorów gospodarki. Stosowane w tych badaniach techniki mutagenizacji wielostopniowej i wykorzystanie cyklu paraseksualnego do celów hybrydizacji różnych szczepów grzyba *Aspergillus niger* przyniosły – obok wyników zawierających pewne elementy poznawcze, także określone korzyści praktyczne, dzięki możliwości uzyskiwania tym sposobem rekombinantów somatycznych (także pod postacią heterokarionów i diploidów) o nowych właściwościach kwasotwórczych lub o zwiększonej aktywności pektynolitycznej i glukoamylazowej. Wśród bardziej znaczących wyników, jakie zostały w tym względzie osiągnięte, można wymienić pozyskanie udoskonalonego mutantu *A. niger* o aktywności poligalakturonazy zwiększonej pięciokrotnie, w porównaniu ze szczepami produkcyjnymi. Kultura ta przez wiele lat stosowana była w jedynej krajowej wytwórni preparatów enzymatycznych w Jasle. Również sposoby grzybowej syntezy preparatów glukoamylazy i oksydazy glukozowej opracowane zostały technologicznie i chronione patentami. Z tego zakresu Profesor opublikował wiele oryginalnych prac doświadczalnych, które stanowią ważny wkład do rozwoju nauki. Łączny dorobek naukowy prof. Ilczuka obejmuje ponad 170 pozy-

O PROFESORZE ILCZUKU (1929–2011)

cji, w tym 71 rozpraw naukowych opublikowanych w czasopismach o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Jest również współautorem trzech patentów krajowych.

Profesor Ilczuk był również popularyzatorem wiedzy z zakresu mikrobiologii, biotechnologii i egzobiologii, czego efektem są: książki („Na tropach życia pozaziemskiego”, „Niewidzialni sojusznicy człowieka”), liczne artykuły publikowane w prasie codziennej i periodykach popularnonaukowych oraz wywiady i udział w popularnonaukowych audycjach radiowych i telewizyjnych. Do tej sfery zainteresowań można też zaliczyć wieloletnią współpracę prof. Ilczuka z czasopiśmie „Przemysł Spożywczy”, na którego łamach opublikował łącznie 781 doniesień na temat nowości z zakresu mikrobiologii przemysłowej i biotechnologii.

Do niewątpliwych zasług prof. Ilczuka można zaliczyć zorganizowanie w 1972 r. Pracowni Mikrobiologii Technicznej w obrębie Zakładu Mikrobiologii Stosowanej, której był nieformalnym kierownikiem do 1987 r. Pracownia ta została później (1995 r.) przekształcona w Zakład Mikrobiologii Przemysłowej, którego kierownictwo objął prof. Ilczuk.

Profesor pełnił również ważne funkcje w macierzystej Uczelni oraz działał społecznie zarówno w środowisku lubelskim, jak i ogólnokrajowym. Był kierownikiem Zakładu Mikrobiologii Stosowanej (1987–1995) i Zakładu Mikrobiologii Przemysłowej (1995–1999), ►

prodziekanem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi (1973–1978), prorektorem ds. dydaktyki i wychowania UMCS (1978–1981), dyrektorem Instytutu Mikrobiologii (1987–1991) oraz członkiem wielu komisji senackich. W latach 1982–1990 był redaktorem naczelnym „Postępów Mikrobiologii”, a przez ponad 35 lat współpracował ściśle z miesięcznikiem Naczelnej Organizacji Technicznej „Przemysł Spożywczy”. W latach 1973–1994 pełnił funkcję wiceprezesa Klubu Oficerów Rezerwy im. gen. Franciszka Kleeberga przy UMCS. Był członkiem wielu towarzystw i organizacji naukowych, w tym m.in. Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Komisji Mikrobiologii Przemysłowej i Komisji Biotechnologii Komitetu Mikrobiologii PAN, Komitetu Mikrobiologii PAN (trzy kadencje), Komisji Biotechnologii Rolnej Komitetu Technologii i Chemii Żywności PAN, Komitetu Technologii i Chemii Żywności PAN, Rady Naukowej Instytutu Przemysłu Fermentacyjnego (od 1988 r. Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego), Fellowship of International Research into Science and Technology (Anglia). Za działalność naukowo-dydaktyczną i organizacyjno-społeczną został wyróżniony licznymi nagrodami i odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym: wielokrotnie nagrodami Rektora UMCS, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem KEN, srebrnym i brązowym Medalem Za-

sługi dla Obronności Kraju, złotą odznaką Zasłużonego Działacza Ligii Obrony Kraju, odznaką Zasłużonego Działacza Klubu Oficerów Rezerwy, złotą odznaką Zasłużonego Pracownika Przemysłu Spożywczego i Skupu oraz srebrną honorową odznaką Zasłużony dla Lublina.

Wśród zasług prof. Ilczuka dotyczących działalności dydaktycznej należy w pierwszym rzędzie wymienić priorytetowe na Wydziale BiNoZ autorstwo programów wykładu i ćwiczeń z mikrobiologii przemysłowej. Wcześniej, tj. do roku 1961, całość zajęć z tego przedmiotu realizowana była na Wydziale Rolniczym lubelskiej AR, a po utworzeniu Katedry Mikrobiologii Szczegółowej wykład z tego przedmiotu przez rok prowadził prof. K. Matusiak. Po jego odejściu cały cykl kształcenia w zakresie mikrobiologii przemysłowej, łącznie z wykonywaniem prac magisterskich, odbywał się pod kierunkiem prof. Ilczuka, początkowo z pomocą dr I. Szajer, a z czasem również przy udziale jego późniejszych współpracowników. W ciągu 45 lat swojej pracy zawodowej Profesor wykształcił liczne grono absolwentów mikrobiologii i biotechnologii. Dorobek prof. Ilczuka w procesie kształcenia kadry naukowej obejmuje promotorstwo 2 doktoratów oraz udział (w charakterze recenzenta) w 7 przewodach doktorskich (z tego w jednym na tytuł dr h.c.), 7 habilitacyjnych i 2 na tytuły profesorskie. Z grona współpracowników profesora 2 osoby uzyskały tytuł profesora nauk biologicznych.

Profesor Ilczuk został pochowany 14 września 2011 r. na cmentarzu w Głusku. Pozostawił żonę Irenę, dwie córki Adelę i Jadwigę oraz wnuczkę Kaję.

Żegnając Go, jako pracownicy Zakładu Mikrobiologii Przemysłowej, mogliśmy śmiało powiedzieć nad trumną te słowa: „Drogi Panie Profesorze, chcielibyśmy podziękować za 45 lat Pana aktywności zawodowej poświęconej Zakładowi i Wydziałowi, a szczególnie za te lata spędzone wspólnie w Zakładzie. Był Pan dla nas wzorem nauczyciela akademickiego oraz przewodnikiem po trudnej drodze zdobywania stopni i tytułów naukowych. Dziękujemy za liczne dyskusje naukowe, inspiracje do podejmowania trudnych wyzwań, szczegółowe korekty prac naukowych i ich krytyczny osąd, cierpliwość, cenne rady i wskazówki. Miał Pan liczne grono serdecznych przyjaciół, którzy pogrążeni w żalu i smutku Pana żegnają. Żałujemy, że po przejściu na emeryturę nie mogliśmy się z Panem często spotykać z powodu ciężkich chorób i cierpień, których Pan doświadczał. Odszedł Pan od nas jako człowiek o wysokiej kulturze osobistej, przyrodnik-humanista, świetnie władający językiem ojczystym, skromny i życzliwy ludziom. Cieszył się Pan szacunkiem i sympatią studentów oraz pracowników i pozostanie Pan na zawsze w naszej pamięci jako mistrz i nauczyciel”.

**W imieniu Pracowników
Zakładu Mikrobiologii
Przemysłowej,
Janusz Szczodrak, Jan Fiedurek**

ZROZUMIEĆ CZŁOWIEKA – ZROZUMIEĆ ŚWIAT

W dniach 27–29 września 2011 r. w Instytucie Psychologii UMCS oraz w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim odbyła się I Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Zrozumieć człowieka – zrozumieć świat”, zorganizowana przez Instytut Psychologii UMCS, Instytut Psychologii Uniwersytetu im. W. Łomonosowa w Moskwie, Instytut Psychologii Uniwersytetu Szczecińskiego, Lubelski Urząd Wojewódzki oraz Lubelskie Towarzystwo Naukowe.

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęli: JM Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS prof. dr hab. Ryszard Bera, Wicewojewoda Lubelski Henryka Strojnowska oraz Marszałek Województwa Lubelskiego Krzysztof Hetman. Inicjatorem i pomysłodawczynią konferencji oraz Przewodniczącą Komitetu Naukowego była prof. dr hab. Grażyna Kwiatkowska, kierownik Zakładu Psychologii Społecznej, zaś jej realizacja nie byłaby możliwa bez życzliwości, wsparcia i szczodrości Dziekana prof. Ryszarda Bery.

Konferencję otworzyła dyrektorka Instytutu Psychologii UMCS, dr hab. Katarzyna Markiewicz, a następnie głos zabrali: Dziekan prof. Ryszard Bera, Wicewojewoda Lubelski Henryka Strojnowska, Prorektor prof. Stanisław Chibowski oraz przedstawiciel Marszałka Województwa Lubelskiego.

Konferencja miała na celu zaprezentowanie najnowszych badań i osiągnięć dotyczących funkcjonowania człowieka we współczesnym świecie oraz ukazanie różnych aspektów ludzkiej aktywności. W konferencji wzięli udział przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych: filozofii, psychologii, politologii, socjologii, kulturoznawstwa,

literaturoznawstwa, antropologii, pedagogiki. Prelegenci wskazywali na celowość takich spotkań, umożliwiających integrację środowisk naukowych z różnych ośrodków badawczych, stwarzających okazję do wymiany wiedzy i doświadczeń oraz dających możliwość nawiązania ogólnopolskiej i międzynarodowej współpracy.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt uczestnictwa w konferencji wielu gości zagranicznych. Poza współorganizatorami z Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego (m.in. prof. J. Glozman, prof. D. Leontiew), obecni byli uczestnicy z Francji (Uniwersytet Savoy), Ukrainy (Tarnopolski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. W. Hnatiuka), Białorusi (Uniwersytet Medyczny w Grodnie), Rosji (Moskiewski Uniwersytet Ekonomiczny, Rosyjski Państwowy Uniwersytet im. I. Kanta w Kaliningradzie).

Wśród polskich uczonych wymienić należy m.in.: prof. Bożydara Kaczmarka, prof. Marię Pąchalską, prof. Marię Jędynak, prof. Iwonę Niewiadomską, prof. Ryszarda Berę, prof. Józefa Stachyrę, prof. Dariusza Kubinowskiego, prof. Zbysława Muszyńskiego, prof. Tadeusza Szkołuta.

Podczas obrad plenarnych, sesji tematycznych i plakatowych poru-

Fot. Sylwester Orzechowski

Organizatorzy i goście konferencji. Od lewej: dr Małgorzata Kostka-Szymańska, dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. Bożydara Kaczmarek, prof. Maria Pąchalska, dr Marcin Stencel i prof. dr. hab. Grażyna Kwiatkowska

szo szereg istotnych problemów dotyczących funkcjonowania człowieka, obejmujących takie kwestie jak: edukacyjne problemy w przestrzeni społecznej oraz zagadnienia dotyczące zrozumienia rozwoju, odmienności, zjawisk przestrzeni społecznej, mediów, edukacji, polityki, płci, moralnych dylematów współczesności, doświadczeń człowieka, sztuki.

Dodatkową atrakcją konferencji były imprezy kulturalne, m.in.: projekcja filmu Tomasza Wille'a pt. „Zrozumieć człowieka – zrozumieć świat” oraz koncert organowy w wykonaniu prof. Gabrieli Rzechowskiej-Klauza w kościele pw. Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka.

Organizatorzy konferencji są przekonani, że założone cele zostały zrealizowane, a nawiązane kontakty naukowe i przyjacielskie umożliwią podjęcie współpracy na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej. Znaczącym faktem stało się odnowienie współpracy Instytutu Psychologii UMCS z Instytutem Psychologii Uniwersytetu im. Łomonosowa w Moskwie. Wszyscy zgodnie podkreślali celowość i potrzebę kolejnych spotkań dotyczących problematyki zaprezentowanej podczas konferencji.

**Anna Siudem
Marcin Stencel**

„POLSKIE ŚLADY JOSEPHA CONRADA”

V MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA CONRADOWSKA
W UNIWERSYTECIE MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ W LUBLINIE

Lista wszystkich wygłoszonych na konferencji referatów w tłumaczeniu prof. Wiesława Krajki ich tytułów na język polski.

Sekcja I

- G. W. Stephen Brodsky (prof. emerytowany, Royal Roads Military College, Sidney, Kanada), Wydziedziczony. Joseph Conrad jako pisarz pogranicza
- Wiesław Krajka, Katarzyna Sokołowska (UMCS, Lublin), Polskie ślady Conrada
- Wiesław Krajka (UMCS, Lublin), Ślady Josepha Conrada i „Księcia Romana” w Lublinie i na Lubelszczyźnie
- Joanna Skolik (Uniwersytet Opolski), Conrada mityczny świat kresów
- Yumiko Iwashimizu (University of Nagasaki, Japonia), Conrad a wyidealizowane postacie kobiet
- Wiesław Krajka (UMCS, Lublin), Czy polskość była dla Conrada przekleństwem czy błogosławieństwem?
- George Gasyna (University of Illinois, Urbana, IL, USA), Pomiędzy „nostalgia” powrotu a twórczą „zdradą”. Przemyslenia o polskich pismach Conrada
- Joanna Mstowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń), „...którego morze wyrzuciło tajemniczo, aby zginął wśród najstraszniejszego nieszczęścia, samotności i rozpacz”. Egzystencjalna i aksjologiczna samotność Janka Górala
- Lilia Omelan (UMCS, Lublin / Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Legnica), Apollo Korzeniowski. Człowiek, który nie pragnął być pocieszonym
- Aleksandra Szałaginowa (Uniwersytet Tarasa Szewczenki, Kijów, Ukraina), Rodzina Korzeniowskich na Żytomierszczyźnie
- Anna M. Szczepan-Wojnarska (Uniwersytet Kardynała S. Wyszyńskiego, Warszawa), „Tosca z Indonezji”? O polskiej recepcji „Zwycięstwa” Conrada
- Aleksandra Chomiuk (UMCS, Lublin), Z perspektywy krytyka. Dialog z tradycją Conradowską w utworach Władysława Terleckiego w świetle ich recepcji po 1989 roku
- Ewa Kujawska-Lis (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn), Dlaczego Conradowi nie mogło podobać się pierwsze polskie tłumaczenie jego „An Outcast of the Islands”. Analiza „Banity” Wili Zyndram-Kościakowskiej (1913)

- Agnieszka Adamowicz-Pośpiech (Uniwersytet Śląski), Polskie re-translacje „Smugi cienia” Josepha Conrada
- Katarzyna Sokołowska (UMCS, Lublin), Historia i teleologia u Conrada i Turgieniewa
- Brygida Pudełko (Uniwersytet Opolski), Intertekstualność a tekst. Wzorce intertekstualne w wybranych utworach Turgieniewa i Conrada
- Monika Majewska (UMCS, Lublin), Ku historii życia Razumowa. „Gracz” Dostojewskiego
- Pei-Wen C. Kao (National Cheng-chi University, Tajpej, Tajwan), Alienacja a spotkanie. St. Petersburg i Genewa w „W oczach Zachodu” Josepha Conrada
- Galina Dubowa (University of Vaasa, Tampere, Finlandia), Represjonowany ukraiński Inny w „W oczach Zachodu” Josepha Conrada
- Frank Förster (Christian-Albrechts Universität, Kiel, Niemcy), Ilustracje do edycji utworów Conrada w Niemczech
- Halina Ludorowska (UMCS, Lublin), Christy Wolf twórcza recepcja „Jądra ciemności” Josepha Conrada
- Lilia Omelan (UMCS, Lublin / Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Legnica), Recepcja Josepha Conrada na Ukrainie
- Aleksandra Szałaginowa (Uniwersytet Tarasa Szewczenki, Kijów, Ukraina), Hilary Korzeniowski, rodzina Korzeniowskich i czasy im współczesne na Ukrainie
- Aleksandra Szałaginowa (Uniwersytet Tarasa Szewczenki, Kijów, Ukraina), Roman Sanguszko. Ostatni rycerz Rzeczypospolitej Obojga Narodów

Sekcja II

- Sooyoung Chon, Su Na Choi (Ewha Womans University, Seoul, Korea), Widma Żiżka u Conrada lub co dzieje się z łupem złota w „Korsarzu”
- Hamed Habibzadeh (University of Teheran, Iran), Odkupienie poprzez triangulację. Lektura „Jądra ciemności” w konfiguracji triangulacyjnej
- Farnaz Ahmadi Sepehri (Azad University of Tabriz, Iran), Studium tożsamości spacjiowej w „Jądrze ciemności”, „Lordzie Jimie” i „Nostromo” Josepha Conrada. Perspektywa postkolonialna
- Daniel Vogel (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Racibórz), Problem rasy w utworach Conrada
- Merry M. Pawłowski (California State University, Los Angeles, CA, USA), Kapitan Conrad. „Nawigacja” tekstu w „Jądrze ciemności”

- Wojciech Kozak (UMCS, Lublin), Naga prawda? Ubrania, akcesoria i ozdoby w „Jądrze ciemności”
- Jarosław Giza (UMCS, Lublin), Kurtz Conrada i Szatan Milona – ich głębokie przymierze ze złem i brzydotą jako krytyka rzeczywistości
- Agata Szczeszak-Brewer (Wabash College, IN, USA), Mit narodowy. Decoud Conrada a Dedalus Joyce’a
- Balázs Csizmadia (Royal Holloway College, University of London, Wielka Brytania), „Moje wiadomości są niekompletne”. Problem narratorskiej autorytatywności Marlowa w finalnej partii „Lorda Jima”
- Anna Cichoń (Uniwersytet Wrocławski), Autobiografia a logika suplementu. „Ze wspomnień” Conrada a autobiograficzne utwory J. M. Coetzee’go
- Carl Schaffer (University of Scranton, PA, USA), Leggatt a Bartleby. Tajemni współnicy Conrada i Melville’a
- Grażyna Branny (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków), Światy stary a nowy w „Jądrze ciemności” Josepha Conrada i „Blood Meridian” Cormac McCarthy’ego. Wschodnie i zachodnie perspektywy na „ciemność” serca
- Ellie Stedall (Cambridge University, Cambridge, Wielka Brytania), Wiem, iż przebieg twojej służby okazało uzewnętrzniają two książki. Życie i twórczość kapitana Marryata
- Małgorzata Stanek (University of Surrey, Guildford, Wielka Brytania), Zawirowania w przeszłość. Strategie komunikacyjne w „Zwierciadle morza”
- Lawrence Ware (American University, Leysin, Szwajcaria), Słowo dla nawróconych
- Lorraine O’Brien (University of Western Australia, Perth, Australia), Narzeczona. Zauroczenie dziełami Josepha Conrada
- Kenji Tanaka (Marine Technical College, Ashiya, Japonia), Josepha Conrada zainteresowania Japonią
- Nurten Birlik (Middle East Technical University, Ankara, Turcja), Türkan Aydin (Cannakale Onsekiz Mart University, Turcja), Dwie różne kreacje świata w „Lagunie” Conrada
- Buket Dogan (Middle East Technical University, Ankara, Turcja), „Laguna” Josepha Conrada w świetle „The Uncanny” Homi Bhabhy
- Olga Binczyk (Wyższa Szkoła Lingwistyczna, Częstochowa), Niesamowitość w „Smudze cienia” Josepha Conrada
- Nidesh Lawtoo (University of Lausanne, Szwajcaria), Strach przed ciemnością. Mimetyzm a psychastenia w „Murzynie z załogi «Narcyza»”
- Kaoru Yamamoto (University of Shiga Prefecture, Japonia), Gościnność w „Tajemnym współniku”

Wybrane referaty, wygłoszone podczas konferencji, zostaną opublikowane w 2 tomach serii „Conrad: Eastern and Western Perspectives”. Organizatorzy konferencji dziękują za wsparcie swym uniwersyteckim zwierzchnikom, a także uniwersyteckiej administracji, która służyła pomocą w organizacji konferencji.

Prof. dr hab. Wiesław Krajka

Przesłanie Prof. Jerzego Buzka, Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego, do uczestników V Międzynarodowej Konferencji Conradowskiej w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Bruksela, 12 lipca 2011 r.

Szanowni Państwo,

 Z sentymentem wspominam udział w III Międzynarodowej Konferencji Conradowskiej. Jako premier polskiego rządu, wygłosiłem wtedy przemówienie na temat polskości Josepha Conrada i europejskości Józefa Korzeniowskiego. To był maj 2001 roku; trwały – rozpoczęte przez mój rząd – negocjacje akcesyjne z Unią Europejską. W polskim społeczeństwie nie brakowało pytań o to, co integracja oznaczać może dla naszej kultury, tradycji, tożsamości. Przypomnienie życiorysu i dorobku Josepha Conrada – wielkiego Polaka i Europejczyka – wydawało się trafną odpowiedzią.

Dzisiaj Polska, od 7 już lat, zajmuje należne jej miejsce w Unii. 12 dni temu rozpoczęła swoją pierwszą w historii prezydenturę w Radzie UE. Polacy są jednym z najbardziej pozytywnie nastawionych do projektu unijnego społeczeństw. Rozumieją, że siła Polski płynie z siły zjednoczonej Europy; że bycie Europejczykiem nie wyklucza – w żaden sposób – bycia Polakiem. Europejskość Polski to też ważny element tradycji, która ukształtowała całą osobowość Conrada i której odzwierciedlenie odnajdujemy w jego znakomitych utworach.

Pisał on, że „człowiek musi wierzyć w parę prostych pojęć, jeśli chce żyć przyzwoicie”. Dla niego tymi „prostymi pojęciami” była odpowiedzialnie rozumiana wolność, solidarność, tolerancja. Dokładnie te same wartości – w drugiej połowie XX w. – stały się fundamentami, na których powstała Zjednoczona Europa. To o nie walczyła również w latach 80-tych „Solidarność”, pokojowo i skutecznie przeciwstawiając się komunistycznemu muru i czołgom.

O tych wartościach, owych conradowskich „prostych pojęciach”, powinniśmy także dzisiaj pamiętać w Unii Europejskiej. Kryzys gospodarczy sprawił, że niektórzy wątpią, niestety, w sens naszego wielkiego europejskiego projektu. To właściwy czas, by powrócić do korzeni; także do dziedzictwa Josepha Conrada.

Tym cenniejsze jest Państwa spotkanie. Serdecznie gratuluję Organizatorom, zwłaszcza Panu Profesorowi Wiesławowi Krajce, za realizowanie – na przestrzeni lat – tego ważnego projektu. Wszystkim Państwu życzę ciekawych obrad oraz wielu pasjonujących dyskusji!

Z serdecznymi pozdrowieniami,
Jerzy Buzek

Fot. Anna Guzowska

Ceremonia otwarcia zjazdu. Wręczenie Nagród i Medali PTChem

54 ZJAZD PTChem I SITPCHEM, LUBLIN 2011

„CHEMIA – NOWE MATERIAŁY, NOWE TECHNOLOGIE, NOWE WYZWANIA”

W dniach 18–22 września 2011 r. odbywał się w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 54. Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego.

Organizatorami Zjazdu byli: Wydział Chemii UMCS, Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Chemicznego oraz Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego – Oddział w Puławach. Z organizatorami zjazdu intensywnie współpracowało Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie. Duży wkład w organizację zjazdu wniosły również lubelskie Uniwersytety – Medyczny i Przyrodniczy oraz Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach. W zjeździe wzięło udział ponad 750 uczestników, w tym aż 320 młodych naukowców (studentów i doktoran-

tów) oraz goście zagraniczni. Zgłosiły się też 22 firmy, które na specjalnych stanowiskach wystawienniczych przedstawiły swoje oferty.

Długie przygotowania do zjazdu koordynował Komitet Organizacyjny. Na jego czele stanęła dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw. UMCS i przewodnicząca Lubelskiego Oddziału PTChem. Funkcję przewodniczącego Komitetu Naukowego powierzono prof. dr. hab. Tadeuszowi Borowieckiemu (Wydział Chemii UMCS). Komitetowi Honorowemu przewodniczyła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka.

Fot. Ryszard Filipkowski

Ceremonia otwarcia zjazdu. Przewodniczący Komitetu Naukowego i Organizacyjnego witają zebranych gości i uczestników

Ceremonia otwarcia 54. Zjazdu PTChem i SITPChem odbyła się w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w dniu 19 września. Przybyłych gości i uczestników zjazdu powitali w imieniu Komitetu Organizacyjnego i Naukowego ich Przewodniczący.

Na uroczyste otwarcie zaproszono przedstawicieli lubelskich władz samorządowych i wojewódzkich. W imieniu Prezydenta Lublina przybył Wiceprezydent Stanisław Kalinowski. Marszałka Województwa reprezentował dr inż. Przemysław Zaleski, z-ca dyrektora Departamentu Koordynacji Projektów Europejskich w Urzędzie Marszałkowskim. Wojewodę Lubelskiego reprezentowała Anna Wysocka, dyrektor Wydziału Infrastruktury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego. Zaproszenie organizatorów zjazdu przyjęli też Administrator Archidiecezji Lubelskiej ks. bp dr Mieczysław Cisko i reprezentujący Arcybiskupa Lubelskiego i Chełmskiego Abła ks. Mirosław Wisznierski. Na otwarciu byli również obecni Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski i Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk, a także Prorektorzy UMCS: prof. Ryszard Dębicki, prof. Stanisław Chibowski i prof. Stanisław Michałowski. W imieniu Rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie przybył prof. Janusz Sol-ski, Dziekan Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej. Uroczystość otwarcia zjazdu uświetnili ponadto swoją obecnością Prezes PTChem prof. Bogusław Buszewski, Prezes SITPChem prof. Jacek Kijeński, Profesorowie Honorowi UMCS: prof. Xavier Coqueret z Francji i prof. Fernando González-Caballero z Hiszpanii, członek Komitetu Naukowego prof. Janusz Lipkowski, PAN, członek Komitetu Honorowego Wojciech Lubiewa-Wieleżyński, Dyrektor Generalny Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego prof. Marek Chmielewski, wiceprezes PAN, Prezes Słowackiego Towarzystwa Chemicznego prof. Victor Milata oraz przedstawiciel

Czeskiego Towarzystwa Chemicznego doc. dr inż. Libora Červenka. Na sali znajdowali się również laureaci medali i nagród PTChem, członkowie Komitetu Honorowego i Naukowego oraz Dziekani Wydziałów i przedstawiciele jednostek administracyjnych UMCS.

Po ceremoniach powitalnych do gości i uczestników zjazdu przemówił Rektor Andrzej Dąbrowski, a następnie głos zabrali kolejno: przedstawiciele Wojewody Lubelskiego i Marszałka Województwa Lubelskiego oraz przedstawiciele Czeskiego i Słowackiego Towarzystwa Chemicznego. Prezes PTChem prof. Bogusław Buszewski i Prezes SITPChem prof. Jacek Kijeński dokonali oficjalnego otwarcia zjazdu. Biskup Mieczysław Cisko poświęcił sztandar PTChem, który następnie został przekazany przez dr. Aleksandra Jankowskiego, Przewodniczącego Rady Konsultacyjnej, Prezesowi Bogusławowi Buszewskiemu.

Ważnym punktem ceremonii inauguracji zjazdu było wręczenie medali i odznaczeń za całokształt działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej, przyznawanych corocznie wybitnym chemikom przez Polskie Towarzystwo Chemiczne. Z rąk Prezesa PTChem medale przyjęli:

- Medal im. Marii Skłodowskiej-Curie – prof. Nicole Moreau (prezydent IUPAC, Francja), prof. Roland Boese (Universitet w Duisburgu, Niemcy);

- Medal im. Jędrzeja Śniadeckiego – prof. Zbigniew Galus (UW);
- Medal im. Wiktora Kemuli – prof. Irena Staneczko-Baranowska (Politechnika Śląska, Gliwice);
- Medal im. Stanisława Kostanckiego – prof. Józef Drabowicz (Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych, Łódź);
- Medal im. Jana Zawidzkiego – prof. Adam Proń (Politechnika Warszawska);
- Medal im. Ignacego Mościckiego – prof. Jacek Kijeński (Politechnika Warszawska);
- Medal im. Jana Harabaszewskiego – mgr Wanda Szelągowska (UW);
- Medal za Wybitne Zasługi dla Polskiego Towarzystwa Chemicznego otrzymał prof. dr hab. Władysław Rudziński (UMCS).

Fot. Anna Guzowska

Przemówienie Rektora prof. Andrzeja Dąbrowskiego

Fot. Ryszard Filipkowski

Poświęcenie i przekazanie Sztandaru PTChem

Fot. Ryszard Filipkowski

Koncert wieńczący inaugurację 54. Zjazdu PTChem i SITPChem

Laureatami nagród naukowych zostali:

- Nagrody im. Wiktora Kemuli – dr Artur Krężel (UWr);
- Nagrody im. Aleksandra Zamojskiego – dr Anna Maria Wołowicz (UMCS);
- Nagrody Sigma-Aldrich i PTChem – dr Agnieszka Bodzioch (Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych, Łódź);
- Wyróżnienia do Nagrody Sigma-Aldrich i PTChem – dr Elżbieta Łastawiecka (UMCS);
- Nagrody im. Janiny Janikowej – mgr inż. Piotr Guńka (Politechnika Warszawska);
- Wyróżnień do Nagrody im. Janiny Janikowej – mgr Anna Rogulska (UWr) i Jędrzej Wysocki (UAM, Poznań);
- Nagrody im. Jacka Rychlewskiego – Michał Józef Tomza (UW);
- Nagrody im. Bronisława Znatowicza – dr hab. Dorota Świątła-Wójcik (Politechnika Łódzka).

Ceremonię otwarcia zjazdu zakończono koncertem na fortepian i skrzypce w wykonaniu artystów Piotra Chilimoniuka i Dariusza Drzazgi. W programie koncertu znalazły się utwory Fryderyka Szopena, Henryka Wieniawskiego i Vittorio Montiego.

Tegoroczny zjazd, którego hasło brzmiało „Chemia – nowe materiały,

nowe technologie, nowe wyzwania”, odbywał się w szczególnym okresie. Rok 2011 został ogłoszony Międzynarodowym Rokiem Chemii (IYC 2011) oraz Rokiem Marii Skłodowskiej-Curie (MSC 100) w związku z 100. rocznicą przyznania Nagrody Nobla wielkiej chemiczce patronującej lubelskiemu uniwersytetowi. Z tego powodu organizatorzy 54. Zjazdu uznali, że powinien on stać się ważnym elementem obchodów Międzynarodowego Roku Chemii i Roku Marii Skłodowskiej-Curie. Noblistce poświęcono więc szczególne miejsce w programie zjazdu. Jej sylwetkę naukową i osobistą przedstawiono w 2 wykładach plenarnych: „Badania i osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie” (prof. dr hab. Maria Wacławek i prof. dr hab. Witold Wacławek z Uniwersytetu Opolskiego) i „Medycyna nuklearna i energetyka jądrowa XXI wieku w świetle odkryć chemicznych Marii Skłodowskiej-Curie” (prof. dr hab. Jerzy Ostyk-Narbutt z Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie). Wielką uczoną wspomniano również podczas obrad Sekcji Dydaktyki i Historii Chemii. Dr hab. Andrzej Sikorski z Uniwersytetu Warszawskiego wygłosił komunikat „Krąg rodzinno-towarzyski Marii Skłodowskiej-Curie”. Zjazdowi towarzyszyła wystawa plansz z archiwum fotograficznego Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie oraz ekspozycja – stare laboratorium, przygotowana przez Muzeum UMCS przy pomocy Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie.

Pierwszą sesję plenarną po ceremonii otwarcia zakończył wykład prof. dr hab. Andrzeja Kokowskiego z Insty-

tutu Archeologii UMCS „Czermno – stolica Grodów Czerwieńskich”. Interesujące zagadnienia wspaniale przedstawione przez prof. Kokowskiego wzbudziły duże zainteresowanie. Tradycja wykładów o tematyce niezwiązanej bezpośrednio z chemią jest podtrzymywana na dorocznych zjazdach PTChem.

Wyjątkową rangę 54. Zjazdu podkreślała też obecność wybitnych naukowych osobistości. W lubelskim zjeździe uczestniczyła wspomniana już prof. Nicole Moreau, Prezydent IUPAC (Międzynarodowa Unia Chemii Czystej i Stosowanej), która wygłosiła wykład „IUPAC and the International Year of Chemistry – what can the chemists do to keep IYC alive after 2011”. Przyjechali prof. Xavier Coqueret z wykładem „Recent advances in the radiation-initiated cationic polymerization of epoxy monomers” oraz prof. Fernando Gonzales-Caballero z wykładem „Ionic liquids: a new generation of solvents. Applications in the preparation of magnetic fluids”. Prof. Peter Pullay z University of Arkansas, USA wygłosił wykład „Generalized multipole moments and polarizabilities, and their use in ultrafast quantum mechanics/molecular Monte Carlo simulation

Fot. Ryszard Filipkowski

Sesja posterowa

of solutions”, a prof. Carlos Bravo-Diaz z Universidad de Vigo, Hiszpania wykład „Determining the distribution of antioxidants between the oil, water, and interfacial regions of model food emulsions”. W zjeździe brali też udział chemicy ze Szwajcarii, Czech, Słowacji i Ukrainy.

Obrady naukowe toczyły się w 10 Sekcjach, które tematycznie obejmowały wszystkie dziedziny chemii. Były to Sekcje: Chemii Nieorganicznej i Koordynacyjnej, Chemii Analitycznej i Środowiskowej, Chemii Fizycznej i Teoretycznej, Chemii Organicznej, Chemii Polimerów, Technologii Chemicznej i Katalizy, Kryształochemii, Radiochemii i Chemii Radiacyjnej, Chemii Bioorganicznej Farmaceutycznej i Klinicznej oraz Dydaktyki i Historii Chemii. Zorganizowano też mikrosymposium w Puławach pt. „Produkty ekstrakcji nadkrytycznej i jej zastosowania”. Łącznie wygłoszono 13 wykładów plenarnych, 78 wykładów sekcyjnych, 128 komunikatów oraz zaprezentowano 604 postery.

W trakcie zjazdu odbyła się sesja naukowa dla młodzieży lubelskich szkół średnich objętych patronatem UMCS, która wysłuchała 3 wykładów: „Maria Skłodowska-Curie. Kobieta wyprzedzająca epokę”, „Osiągnięcia naukowe Marii Curie-Skłodowskiej” oraz „Powstawanie, leczenie i rodzaje uzależnień od substancji psychoaktywnych”. Ogłoszono również wyniki konkursu, którego celem było przygotowanie dowolną techniką plakatu na temat „Życie i działalność naukowa Marii Skłodowskiej-Curie”. I nagrodę zdobyły Patrycja Sys, Oliwia Krempa oraz Elwira Turska z I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie, II – Daniel Grzesiak z Zespołu Szkół Nr 1 im. Władysława Grabskiego w Lublinie, a III – Sylwia Brzewcy z VIII LO im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie.

Dla młodych uczestników zjazdu – studentów i doktorantów, zorganizowano dyskusję panelową pt. „Energetyka jądrowa – korzyści i zagrożenia”. Tematyka spotkania, bardzo aktualna w świetle podjętych decy-

zji politycznych o budowie siłowni jądrowych w Polsce oraz niedawnej awarii w Fukushima, wzbudziła duże emocje.

Podczas uroczystości zamknięcia zjazdu w dniu 22 września wręczono nauczycielom z całej Polski 10 wyróżnień i medali im. Zofii Matysikowej za wybitne osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, popularyzację wiedzy chemicznej, rozwijanie innowacyjnych metod nauczania i uczenia się oraz za aktywną działalność na rzecz edukacji chemicznej. Z regionu lubelskiego medal otrzymała mgr Jadwiga Berecka z I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie.

W opinii wielu uczestników 54. Zjazd PTChem i SITPChem był wyróżniającą się, w pełni udaną imprezą naukową. Organizatorzy sądzą, że o jego sukcesie zadecydował przede wszystkim wysoki poziom naukowy prezentowanych wykładów i innych form wystąpień oraz obecność wielu uznanych przedstawicieli świata chemii, ale też imprezy towarzyszące. Uczestnikom przedstawiono taką ofertę programu kulturalnego, który pozwolił w miłej atmosferze odpocząć po wyczerpujących sesjach naukowych. W dzień otwarcia zjazdu dużym powodzeniem cieszył się wieczorny koncert romansów rosyjskich w wykonaniu Borysa Somerschafa. We wtorek zorganizowano dyskotekę dla Forum Młodych, a w środy wieczór odbył się uroczysty bankiet. Piękna pogoda pozwoliła na przyjemne zwiedzanie lubelskiej Starówki i Śródmieścia oraz uczestnictwo w zorganizowanych wycieczkach.

Fot. Ryszard Filipkowski

Uroczystość zamknięcia zjazdu. Na zdjęciu w pierwszym rzędzie od prawej: Sekretarz Zjazdu dr hab. Marta Szymula, Skarbnik Zjazdu dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michalek, prof. Barbara Marczevska, Laureat Medalu PTChem za Wybitne Zasługi dla Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Opiekun Sekcji Chemii Fizycznej i Teoretycznej, prof. Władysław Rudziński, uczestnik zjazdu dr hab. Irena Choma

Fot. Ryszard Filipkowski

Uroczystość zamknięcia zjazdu. Nauczyciele – laureaci wyróżnień i medali im. Zofii Matysikowej

Do sukcesu zjazdu, obok ciężkiej pracy Komitetu Organizacyjnego i Naukowego oraz pracowników i studentów naszych Uczelni, przyczyniło się finansowe wsparcie sponsorów. Wśród nich jako głównego sponsora – Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, platynowego sponsora firmy Sigmy-Aldrich, złotych sponsorów: A.P.I.A.P. Instruments, CERKO, MERCK, SHIM-POL oraz innych wymienionych w Materiałach Zjazdowych opracowywanych z troską nie tylko o wysoki poziom merytoryczny, ale też o ich piękną szatę graficzną.

Anna Deryło-Marczevska

Fot. Archiwum Autora

SEMINARIUM DLA WYKŁADOWCÓW W MOSKWIE

Przez cztery czerwcowe tygodnie, na zaproszenie Fundacji „Russkij Mir”, przebywał w Moskwie starszy wykładowca Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS dr Leszek Mikrut.

Wyjazd miał charakter szkoleniowy, a pracownik naszego Uniwersytetu rekomendowany był przez Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS, które w 2009 r. uruchomiło swą działalność jako druga w kraju tego typu placówka. Została ona założona i jest finansowana przez powstałą w 2007 r. z inicjatywy ówczesnego prezydenta Federacji Rosyjskiej Władimira Putina Fundację „Russkij Mir”, działającą na rzecz propagowania języka i kultury ojczyzny Lwa Tołstoja i Fiodora Dostojewskiego.

Dr Leszek Mikrut był jedynym polskim przedstawicielem w ramach tej pierwszej edycji seminarium dla wykładowców języka, literatury i kultury rosyjskiej, które odbywało się na platformie nowego programu edukacyjno-poznawczego „Nauczyciel Russkiego Mira”. Uczestnicy stażu rekrutowali się z ponad 50 krajów ze wszystkich kontynentów (głównie z Azji, Afryki i Europy), a tych wszystkich ponad 80 słuchaczy łączyło głównie zamiłowanie do rosyjskiej historii i dzisiejszej rzeczywistości naszego wschodniego sąsiada.

Fot. Archiwum Autora

Zajęcia merytoryczne w postaci wykładów, konsultacji, odczytów i ćwiczeń audytoryjnych prowadzone były przez doświadczonych pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Podwyższenia Kwalifikacji Wykładowców Języka Rosyjskiego jako Obcego, a odbywały się one w murach Rosyjskiego Uniwersytetu Przyjaźni Narodów w Moskwie. Rosyjscy dydaktycy zapoznawali szerokie i pod każdym względem niezwykle zróżnicowane grono słuchaczy, z których najmłodszy miał dopiero 24 lata, a najstarszy wszedł już dawno w wiek emerytalny, z najnowszymi metodami nauczania języka rosyjskiego na różnych poziomach, w różnych krajach i w stosunku do przedstawicieli różnych środowisk.

Codziennie zajęcia w salach wykładowych i komputerowych przeplatały się z imprezami kulturalnymi. Goście rosyjskiej stolicy odbyli wycieczkę do ośrodka muzealno-artystycznego w Abramcewie, spacerowali po Moskwie śladami Aleksandra Puszkina i Bułata Okudźawy, oglądali spektakle teatralne, odwiedzali muzea i sale wystawowe, robili setki pamiątkowych fotografii. Ale przede wszystkim spędzali czas w wielonarodowym towarzystwie, w którym językiem porozumiewawczym była mowa autora „Eugeniusza Oniegina”.

Szczególnym wyróżnieniem dla 8 z nich stało się wystosowane przez organizatorów seminarium zaproszenie do wzięcia czynnego udziału w uroczystości państwowej na jednym z centralnych placów stolicy. Był to Dzień Języka Rosyjskiego, odbywający się

w dniu urodzin Aleksandra Puszkina. Dr Leszek Mikrut wraz z kolegami z Indii, Włoch, Kenii, Egiptu Łotwy, Tajlandii i Czech deklamował wiersze wielkiego wieszczka Rosji.

W ramach świętowania 50. rocznicy lotu Jurija Gagarina w przestrzeń kosmiczną dr Leszek Mikrut wygłosił referat, nt. „Polacy w kosmosie” na Wszechrosyjskiej Konferencji „Pierwsi w kosmosie z różnych krajów”.

Udzielił on także kilku wywiadów dla przedstawicieli lokalnych mediów oraz Fundacji „Russkij Mir”, jak również przeprowadził wstępne ustalenia z rektorem Rosyjskiego Uniwersytetu Przyjaźni Narodów oraz dziekanem tamtejszego Wydziału Filologicznego w sprawie odbywania praktyk językowych w Moskwie przez studentów Instytutu Filologii Rosyjskiej UMCS.

Ten niezwykle pożyteczny pod każdym względem wyjazd możliwy był przede wszystkim dzięki wsparciu bardzo sprawnie działającego pod kierownictwem dr Swietłany Szaszkowej Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS.

Dr Leszek Mikrut
Instytut Filologii Słowiańskiej

MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA NAUKOWA W RAMACH FIEALC

Międzynarodowa Federacja Studiów Ameryki Łacińskiej i Karaibów (La Federación Internacional de Estudios sobre América Latina y el Caribe – FIEALC) została utworzona w Meksyku w 1978 r. W listopadzie w Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) odbyło się pierwsze sympozjum poświęcone koordynacji i promowaniu studiów latynoamerykańskich. Wzięli w nim udział przedstawiciele instytucji naukowych z krajów Ameryki Łacińskiej, Europy oraz Stanów Zjednoczonych. W rezultacie powstały dwie organizacje: Latynoamerykańskie Stowarzyszenie Studiów Ameryki Łacińskiej i Karaibów (Sociedad Latinoamericana de Estudios sobre América Latina y el Caribe – SOLAR) oraz FIEALC. Celem FIEALC jest rozwój interdyscyplinarnych badań nt. Ameryki Łacińskiej w ramach współpracy międzynarodowej prowadzonej obecnie przez blisko 140 instytucji naukowo-badawczych z całego świata.

Tradycja organizacji kongresów FIEALC, które odbywają się co dwa lata, sięga 1983 r. Odbył się wówczas I Kongres w Wenezueli zorganizowany przez Centrum Studiów Latynoamerykańskich im. Rómulo Gallegosa. Dwa lata później drugi kongres został zorganizowany przez Instytut Współpracy Iberoamerykańskiej w Hiszpanii. III Kongres miał miejsce w Bufalo w USA w 1987 r.; IV w Paryżu w 1989 r.; V Kongres w 1991 r. odbył się ponownie w Hiszpanii, w Cáceres.

W roku 1993 VI Kongres FIEALC został zorganizowany przez Centrum Studiów Latynoamerykańskich CESLA Uniwersytetu Warszawskiego. CESLA jest jedyną polską instytucją naukową będącą członkiem FIEALC. W 2011 r. o przyjęcie do Federacji wystąpił Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich

Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 90. do działalności Federacji aktywnie włączyły się ośrodki naukowe z Azji i Bliskiego Wschodu. W rezultacie w 1995 r. VII Kongres FIEALC odbył się w Tajpei w Uniwersytecie Tamkang. VIII Kongres został zorganizowany w 1997 r. przez Uniwersytet w Talca w Chile. W 1999 r. siedzibą IX Kongresu Federacji był Uniwersytet w Tel Awiwie. Gospodarzem X Kongresu FIEALC w 2001 r. był Instytut Ameryki Łacińskiej Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie. XI Kongres odbył się w 2003 r. w Muzeum Narodowym Etnologii oraz Uniwersytecie Osaki w Japonii. W rezultacie została utworzona Rada Studiów Latynoamerykańskich Azji i Oceanii (Consejo de Estudios Latinoamericanos de Asia y Oceanía – CELAO). Kolejny XII FIEALC miał miejsce w Rzymie w 2005 r., zaś jego organizatorem był Instytut Włosko-Latynoamerykański afiliowany w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Włoskiej. XIII Kongres FIEALC w 2007 r. odbył się ponownie w Azji, w Macao, zaś XIV został zorganizowany przez Uniwersytet Narodowy w Atenach, w 2009 r.

W dniach 11–13 lipca 2011 r. odbył się w Hiszpanii XV Kongres FIEALC. Jego siedzibą był Universidad Politécnica de Valencia (UPV), zaś organizatorem prof. dr. Antonio Colomer Viadel, Dyrektor Studiów Konstytucyjnych. Podczas Kongresu latynoamerykańscy ze wszystkich kontynentów rozważali w ujęciu wielodyscyplinarnym relacje Ameryki Łacińskiej z innymi regionami świata, koncentrując dyskusje wokół głównego tematu: Ameryka Łacińska, globalizacja i integracja. Sympozja zostały zorganizowane w ramach obszarów tematycznych: stosunki polityczne

i rozwój myśli politycznej w Ameryce Łacińskiej; globalizacja i rozwój gospodarczy Ameryki Łacińskiej i Karaibów; rozwój nauki i technologii; stosunki kulturalne Ameryki Łacińskiej ze światem; język, lingwistyka, literatura, sztuka i kultura – przeszłość i teraźniejszość; historia, społeczeństwo i środowisko: od przestrzeni amerykańskiej do przestrzeni światowej.

Kongres zainaugurował wykład prof. dr. Fernando Ainsa Amigues, pisarza i eseisty z Sorbony, pt. „Więcej, niż globalizacja – w stronę drugiej globalizacji Ameryki Łacińskiej”. Zwrócił on m.in. uwagę, że Ameryka Łacińska, która buduje swoją nową pozycję w świecie, potrzebuje wypracowania wspólnej strategii, aby umocnić swoją rolę międzynarodową, dla której podstawę stanowi już bogate zaplecze surowcowe regionu i jego potencjał konsumpcyjny. W tym kontekście ważna dla państw latynoamerykańskich jest efektywna strategia integracji w zakresie polityki gospodarczej, handlowej oraz społecznej, rozwoju nowych technologii i nauki.

W 38 sympozjach zabrało głos blisko 400 prelegentów. Polskie środowisko naukowe reprezentowali dr Janusz Wojcieszak z Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW z referatem nt. „Razón ensayística” oraz dr Katarzyna Krzywicka z Wydziału Politologii UMCS, która przedstawiła referat „Situación jurídica de los pueblos indígenas en Venezuela. Dilemas de representación y participación”. W ostatnim dniu Kongresu odbyła się prezentacja książek autorstwa naukowców uczestniczących w XV FIEALC. Dr Katarzyna Krzywicka zaprezentowała książkę swojego autorstwa „El continente en cambio. Ensayos para un debate sobre América Latina”, wydaną w 2009 r. nakładem Wydawnictwa UMCS. Podczas uroczystego zakończenia Kongresu FIEALC funkcję nowego prezidenta organizacji objął prof. dr. Antonio Colomer Viadel z Universidad Politécnica de Valencia w Hiszpanii.

Katarzyna Krzywicka

Fot. Archiwum Autora

Autor tekstu ze słuchaczami jego wykładu

WYKŁADY HISTORYKA Z UMCS W JEKATERYNBURGU

W dniu 28 kwietnia 2011 r. prof. Andrzej Dąbrowski, rektor UMCS i doc. Dmitrij Witaliewicz Bugrow, rektor Uralskiego Państwowego Uniwersytetu im. A. M. Gorkiego w Jekaterynburgu podpisali umowę o współpracy między uczelniami.

zainteresowaniami badawczymi pracowników, obejmującymi także problematykę kancelarii i archiwów rosyjskich. Wolę współpracy między pracownikami obu uczelni potwierdzono w czasie konferencji naukowej w Jekaterynburgu w październiku 2010 r., na której referaty wygłosili dr hab. Krzysztof Skupieński, prof. UMCS, kierujący Zakładem Archiwistyki, dr Artur Górak oraz autor tego tekstu.

Na podstawie umowy zawartej między uniwersytetami zostałem zaproszony przez Uralski Państwowy Uniwersytet im. A. M. Gorkiego w Jekaterynburgu, jako profesor nadzwyczajny Zakładu Archiwistyki UMCS, do wygłoszenia wykładu dla studentów archiwistyki i dokumentoznawstwa. Gdy w październiku 2011 r. przyjechałem do Jekaterynburga, zastałem już nową uczelnię, ponieważ w maju br. uniwersytet ten połączył się z Uralskim Instytutem Politechnicznym i powstał Uralski Federalny Uniwersytet im. Borysa Nikołajewicza Jelcyna (w skrócie: UrFU). B. Jecyn, polityk rosyjski, pierwszy Prezydent Rosji, był silnie związany z miastem. Urodził się w obwodzie swierdłowskim

Fot. Archiwum Autora

Autor z prof. Olegiem Witaljewiczem Gorbaczowem przed jedną z cerkwi upamiętniających miejsce pochówku rodziny carskiej w tzw. Dole Ganina koło wsi Koptjaki

Przewiduje ona m.in. prowadzenie wspólnej działalności badawczej, wymianę informacji, materiałów naukowych, pomocy dydaktycznych i publikacji, wspólne przedsięwzięcia dydaktyczne oraz wymianę studentów i pracowników dydaktycznych.

Należy dodać, że inicjatywa nawiązania bardziej sformalizowanej współpracy wyszła od strony rosyjskiej, a konkretnie od doc. Ludmiły Nikołajewny Mazur, kierującej Katedrą Dokumentozawstwa i Dokumentacyjnych Podstaw Zarządzania w jekaterynberskim uniwersytecie. Rosyjska specjalistka z zakresu zarządzania dokumentacją podczas pobytu w czerwcu 2010 r. na konferencji poświęconej dziejom biurokracji w Lublinie, współorganizowanej przez Zakład Archiwistyki UMCS, mogła dokładnie zapoznać się z dorobkiem naukowo-dydaktycznym Zakładu oraz

i studiował w Swierdłowsku (obecnie Jekaterynburgu), a zanim został prezydentem Rosji był od 1977 r. pierwszym sekretarzem obwodowego komitetu KPZR. Status uniwersytetu federalnego przyniósł nowej jekaterynberskiej uczelni wyższe miejsce w rankingu uniwersytetów rosyjskich, głównie ze względu na podwojenie jej potencjału naukowego oraz poprawę stanu finansowego.

Tematyka mojego wykładu dotyczyła dziejów archiwów polskich od zakończenia II wojny światowej aż do czasów współczesnych. Po przedstawieniu sytuacji naszych archiwów w międzywojniu i podczas okupacji niemieckiej scharakteryzowałem sieć archiwów państwowych, ich wewnętrzną strukturę, prawne podstawy oraz główne kierunki działalności (opracowania i udostępniania dokumentacji). Zaprezentowałem też polski model kształcenia archiwistów i osiągnięcia naukowe i wydawnicze archiwów oraz scharakteryzowałem sylwetki najwybitniejszych polskich archiwistów. Wykład był prezentowany w formie multimedialnej z wykorzystaniem map, schematów, fotografii osób, budynków i pomieszczeń archiwalnych. Pokazałem też słuchaczom bazy danych polskich archiwów, takie jak SEZAM, IZA oraz dokonałem ogólnej charakterystyki nowoczesnego Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej ZoSIA, stanowiącego wizytówkę polskich archiwów.

Zajęcia ze studentami odbyły się w doskonale wyposażonych salach wykładowych Wydziału. Słuchaczami byli studenci III roku archiwistyki i dokumentoznawstwa. Należy wyjaśnić, że w większości uniwersytetów rosyjskich studia I stopnia, tzw. bakalaureackie trwają 4 lata. Okres studiów magisterskich, tzw. magistratury obejmuje w Rosji 2 lata. Dla studentów jekaterynberskich problematyka poruszana na wykładach stanowiła nowość, gdyż wcześniej nie mieli możliwości poznania dziejów polskich archiwów. Także w polskich uczel-

niach nie zaznajamia się adeptów archiwistyki z historią archiwów rosyjskich. Dla studentów UrFU słuchanie wykładu obcokrajowca było swego rodzaju wyzwaniem. Musieli oswoić się z cudzoziemskim akcentem, a i problematyka funkcjonowania archiwów w kraju odległym o ponad 2 tys. km była dla nich nieco egzotyczna. Okazało się jednak, że większość słuchaczy zapamiętała podstawowe informacje, o czym świadczą wyniki pisemnego testu, który na życzenie władz wydziału musieli zaliczyć w jego ostatnim dniu. Zdecydowana większość odpowiedzi była poprawna. Stanowiło to dla mnie pozytywne zaskoczenie, gdyż studenci po wykładzie zwykle nie zadawali mi żadnych pytań, co mogło sugerować ich małe zainteresowanie problematyką zajęć. Może peszyła ich obecność wykładowców, którzy chcieli posłuchać, co ma ciekawego do powiedzenia ich kolega z Polski i to zwykle oni prosili o wyjaśnienie różnych problemów.

W czasie tego krótkiego pobytu udało mi się zwiedzić bardziej interesujące zakątki ponadmilionowego Jekaterynburga. Jest to nowoczesne miasto z zabudową charakterystyczną dla miast okresu sowieckiego, jednak obecnie buduje się w nim coraz więcej nowoczesnych wieżowców. Najwyższy z nich nosi nazwę „Wysockij” od Włodzimierza Wysokiego (zm. w 1980 r.), charyzmatycznego barda okresu sowieckiego, popularnego piosenkarza i aktora, którego pomnik przedstawiający także Marinę Vlady, francuską aktorkę rosyjskiego pochodzenia i jego trzecią żonę, stoi przed wejściem do budynku. W mieście można jeszcze odnaleźć sporo domów pamiętających carskie czasy. Dają one wyobrażenie, jak wyglądało miasto przed rewolucją. Nie ma już domu kupca Ipatiewa, w którym w 1918 r. bolszewicy zamordowali rodzinę carską. Został on zburzony w pierwszym roku urzędowania B. N. Jelcyna w roli obwodowego sekretarza partii. Jednak w jego miejscu została wzniesiona monu-

Fot. Archiwum Autora

Na szczycie „krzywej wieży” w Niewiańsku

mentalna cerkiew „Na Krwi ku czci Wszystkich Świętych”. Na szczególną uwagę zasługuje wybudowany w latach 30. w centrum miasta tzw. kwartał czekistów. Tworzył on zamknięty kompleks kilkupiętrowych kamienic, z mieszkaniami o podwyższonym standardzie, z oddzielną stołówką i domem kultury. Do dzisiaj stanowi materialny dowód istnienia klasy panującej w rzekomo bezklasowym społeczeństwie.

Obejrzałem też miejsce, w którym pochowano zamordowaną w nocy 17 lipca 1918 r. rodzinę carską. Nazywa się ono Dołem Ganina i znajduje się obok wsi Koptjaki niedaleko Jekaterynburga. Ciała pomordowanych zostały tam przewiezione samochodem ciężarowym, pozbawione odzieży, poćwiartowane, oblane kwasem siarkowym i spalone, a pozostałe ich resztki wrzucono do szybów nieczynnej i zarosłej lasem dawnej kopalni rudy żelaza. Udało się je odnaleźć w latach 90. ►

ubiegłego wieku, a ich autentyczność potwierdziły przeprowadzone w USA badania DNA. Dla upamiętnienia pomordowanych, którzy zostali uznani przez cerkiew prawosławną za męczenników wiary i kanonizowani, wzniesiono 7 drewnianych cerkwi, które stały się miejscem kultu religijnego i atrakcją turystyczną.

Zwiedziłem też Niewiańsk, rejonowe miasto położone około 75 km na północ od Jekaterynburga, założone na początku XVIII w. przez Piotra I jako miasto wokół zakładów metalurgicznych wykorzystujących miejscowe złoża rud żelaza. Wybudował je Nikita Demidowicz Antifiejew, założyciel rodziny Demidowych, zaśluzonej dla rozwoju tych zakładów i metalurgii na Uralu. Miasto stanowi atrakcję turystyczną, głównie dzięki „krzywej wieży” wzniesionej w 1732 r., odchylonej od pionu około 1,8 m. Już w momencie wznoszenia część jej fundamentu zagłębiła się w podmokłym gruncie, powodując jej przechył. Dla zachowania równowagi budowniczowie kolejne kondygnacje odchylali w przeciwną stronę. Znajduje się w niej bardzo cenny zegar angielskiej roboty z XVIII w., mogący wygrywać około 20 różnych melodii. W Niewiańsku, w którym kultywuje się tradycję pisania ikon, zwiedziliśmy też pracownię, w której powstają te przepiękne i żywe świadectwa kultu religijnego.

Lepsze poznanie Uniwersytetu oraz okolicznych atrakcji turystycznych było możliwe dzięki bliższemu poznaniu profesorów, docentów i wykładowców podczas tzw. jesiennej szkoły, która odbyła się w Nowouralsku, położonym około 67 km na północ od Jekaterynburga. Tradycyjnie organizuje się ją dla studentów I roku, 2–3 tygodnie po rozpoczęciu studiów. Uczestniczą w niej także pracownicy naukowci katedr Wydziału Historycznego. Jest to ciekawa impreza umożliwiająca nowym studentom lepsze zaznajomienie się z kadrą naukową i jej osiągnięciami, jak też ich integrację z koleżankami i kolegami starszych lat.

Janusz Łosowski

Fot. Archiwum Autora

Delegacja lubelska – prorektor Ryszard Szczygieł i dziekan Wydziału Humanistycznego Henryk Gmiterek z prof. Mykołą Krykunem i prof. Leonidem Zaszkilniakiem, historykami, autorami pierwszej ukraińskiej „Historii Polski”

ŚWIĘTO LWOWSKIEGO UNIwersYTETU

W dniach 10–11 października 2011 r. Lwowski Państwowy Uniwersytet im. I. Franko uroczystie świętował Jubileusz 350-lecia.

Prawie cały rok trwające okolicznościowe przedsięwzięcia zwieńczone zostały międzynarodową konferencją poświęconą historii Uniwersytetu, wyzwaniom współczesności i wizji przyszłości, kilkoma wystawami oraz uroczystą akademią i koncertem w przepięknej sali widowiskowej lwowskiego Teatru Opery i Baletu. W tej ostatniej części wziął również udział Marszałek Sejmu RP Grzegorz Schetyna, który skierował do uczestników uroczystości okolicznościowe posłanie. W jubileuszowych obchodach wzięli udział przedstawiciele wszystkich chyba uniwersytetów ukraińskich, a także kilkanaście de-

legacji zagranicznych. W spotkaniu tych ostatnich z rektorem Uniwersytetu Lwowskiego, które odbyło się 10 października w historycznej Sali Zwierciadlanej głównego korpusu uniwersyteckiego, wzięli udział reprezentanci środowisk naukowych m.in. z USA, Kanady, Niemiec, Francji, Austrii, Rosji, Czech, Holandii, Norwegii. Nie zabrakło delegacji z kilku ośrodków polskich. Nasz Uniwersytet reprezentowali: prorektor prof. dr hab. Ryszard Szczygieł oraz dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Henryk Gmiterek. Na ręce rektora przekazany został uroczysty adres oraz wydany przed kilku laty w naszym

wydawnictwie „Efemeris czyli Diariusz prywatny pisany w Zamościu 1656–1672”, autorstwa rektora Akademii Zamojskiej Bazylego Rudomicza, w którym nie brakuje wzmianek o okolicznościach powoływania we Lwowie wyższej uczelni. Odrębny adres przekazany został także dziekanowi Wydziału Historycznego prof. Romanowi Szustowi.

Centralnym punktem obchodów była konferencja poświęcona historii i dniu dzisiejszemu lwowskiego uniwersytetu. W auli uniwersyteckiej (*Aktowyj zał*), dawnej sali posiedzeń Sejmu Galicyjskiego, zainaugurowało ją uroczyste „Gaudeamus” w wykonaniu studenckiego chóru uniwersyteckiego, po którym rektor Uniwersytetu prof. Ivan Wakarczuk dokonał uroczystego otwarcia obrad. W swoim wystąpieniu nawiązał do misji i znaczenia uniwersytetu w edukacyjnym, naukowym i kulturalnym życiu Ukrainy i – szerzej – Europy, zarówno w przeszłości, jak i dziś. W części plenarnej wygłoszono jeszcze pięć innych referatów, w tym – nieobecnego co prawda osobiście – prof. Jacka Jadackiego z Uniwersytetu Warszawskiego, który w przysłanym opracowaniu zajął się rolą uniwersytetu lwowskiego w rozwoju lwowsko-warszawskiej szkoły filozoficznej.

Dalsze obrady toczyły się w 9 sekcjach. Delegacja naszego Uniwersytetu uczestniczyła w posiedzeniach sekcji I, której obrady koncentrowały się na historii lwowskiej uczelni. Jednym z wiodących wystąpień był referat prof. R. Szczygła „Początki Uniwersytetu Lwowskiego. Refleksje wokół tradycji”. W referacie Autor omówił okoliczności wystawienia przez króla Jana Kazimierza w styczniu 1661 r. przywileju tworzącego lwowskie *Studium Generale* oraz uwarunkowania polityczne towarzyszące temu wydarzeniu, gdyż akt ten nie uzyskał zatwierdzenia na sejmie. W trzy lata później lwowskie Kolegium Jezuickie uzyskało od papieża prawo do nadawania stopni doktora z filozofii i teologii, co jest traktowane jako początek szkolnictwa wyższego w mieście nad Pełtwią.

Fot. Archiwum Autora

Rektor prof. Ivan Wakarczuk otwiera konferencję

Prof. Szczygieł przedstawił dalej kolejne etapy wzrostu środowiska akademickiego we Lwowie aż do I rozbioru Polski. W sekcji tej ze strony polskiej swoje referaty na temat historii lwowskiej uczelni w różnych okresach jej rozwoju przedstawili także pracownicy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Warto zwrócić uwagę na otwartą w Bibliotece Uniwersyteckiej wystawę „350 lat Uniwersytetu Lwowskiego w dokumentach Biblioteki”. Znalazły się na niej m.in. katalogi profesorów i magistrów lwowskiego kolegium jezuickiego z XVII w., kontrakt starosty kaniowskiego Mikołaja Potockiego z rektorem kolegium dotyczący nauki jego syna, fragmenty kroniki kolegium, rękopisy też profesorów uniwersytetu z XIX w. i in.

Trzeba przy tym zauważyć, że okazję do świętowania Jubileuszu stanowił wspomniany wyżej akt fundacyjny króla Jana Kazimierza, tworzący czterowydziałowy (sztuk wyzwolonych, teologii, prawa i medycyny) uniwersytet, nad którym pieczę sprawowałby Zakon Towarzystwa Jezusowego. Fundacja ta, na skutek protestów i sprzeciwów z różnych stron, w tym na sejmi-

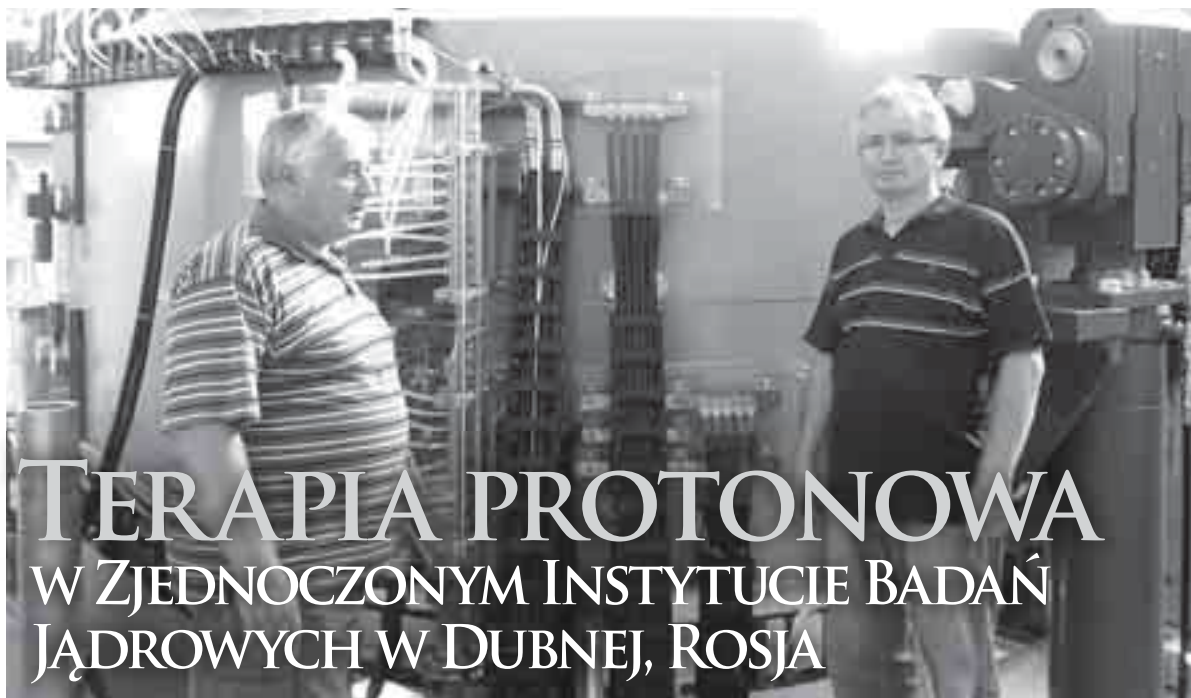
kach, nie uzyskała potwierdzenia sejmu. Nie powiodła się również kolejna próba uczynienia z Kolegium szkoły wyższej podjęta w 1758 r. Funkcjonowało ono nadal aż do likwidacji zakonu Jezuitów w 1773 r. Wykorzystując ich przejęty majątek, cesarz Józef II w 1784 r., zamykając jednocześnie Akademię Zamojską, właśnie we Lwowie stworzył główny ośrodek edukacji na poziomie wyższym dla młodzieży z Galicji, świeżo powołanej prowincji Monarchii Habsburskiej.

Dzisiejszy Uniwersytet Lwowski posiada 18 wydziałów, skupiających w sumie ok. 36 tysięcy pracowników i studentów. Z naszym Uniwersyte-tem utrzymuje on rozliczne więzy i kontakty od 1956 r. Przy okazji Jubileuszu nasza delegacja miała możliwość poznania problemów, z jakimi boryka się dziś środowisko uniwersyteckie Lwowa – w dużej części podobnych do tych, z jakimi i my mamy do czynienia. Przeprowadziliśmy też rozmowy o dalszej współpracy z dziekanem Wydziału Historycznego prof. R. Szustem oraz kierownictwem kilku katedr.

Więcej informacji na temat jubileuszu na internetowej stronie Uniwersytetu Lwowskiego: <http://lnu.edu.ua>.

Henryk Gmiterek

Aleksander G. Mołokanow i Marek Wiertel na tle cyklotronu C-235 V3 firmy IBA, przeznaczonego dla pierwszego komercyjnego centrum hadronoterapii w Rosji

TERAPIA PROTONOWA W ZJEDNOCZONYM INSTYTUCIE BADAŃ JĄDROWYCH W DUBNEJ, ROSJA

W dniach od 16 czerwca do 12 września 2011 r. dr Marek Wiertel i dr Zbigniew Surowiec z Instytutu Fizyki UMCS przebywali na stażu w ośrodku terapii protonowej Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej, w Federacji Rosyjskiej.

Staż realizowany był w ramach projektu „Programowa i strukturalna reforma systemu kształcenia na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS”. Jego celem było zdobycie wiedzy i doświadczeń w zakresie terapii protonowej oraz dozymetrii klinicznej niezbędnych w procesie kształcenia studentów na nowo otwieranej specjalności fizyka medyczna w ramach kierunku fizyka techniczna.

Terapia hadronowa to bardzo zaawansowana technika leczenia nowotworów. Jej zaletą jest precyzja, z jaką udaje się niszczyć komórki nowotworowe, jednocześnie oszczędzając zdrowe tkanki znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu guza. Ten rodzaj terapii najczęściej jest zalecany w przypadkach, gdy guzy umiejscowione są blisko narządów krytycznych takich jak rdzeń kręgowy, pień mózgu czy nerwy wzrokowe. W przeciwieństwie do terapii klasycznej, gdzie pacjent jest naświetlany promieniowaniem fotonowym, terapia hadronowa wykorzystuje cząstki takie jak neutrony, protony, piony,

jony helu i cięższe jony. Przewaga terapii ciężkimi cząstkami naładowanymi nad terapią klasyczną tkwi w różnym mechanizmie oddziaływania promieniowania z materią. Promieniowanie γ czy też promieniowanie rentgenowskie przekazuje swoją energię w największym stopniu tkankom położonym blisko powierzchni ciała, natomiast narządy głębiej usytuowane są mniej naświetlone. Zatem, aby zniszczyć guz, który jest umiejscowiony np. w mózgu, zdrowe tkanki znajdujące się na zewnątrz ulegają znacznemu niepożądanemu napromienieniu. Zupełnie inaczej jest w przypadku naświetlania cząstkami naładowanymi takimi jak protony czy jony węgla. Te rozpędzone do olbrzymich energii cząstki, wchodząc do organizmu, bardzo słabo z nim oddziałują, a dopiero pod koniec swojego zasięgu bardzo wydawnie przekazują swoją energię, po czym ulegają zatrzymaniu. Obszar maksymalnej dawki jest bardzo dobrze zdefiniowany. Maksimum dawki znajdujące się na końcu zasięgu zwane jest wierzchołkiem Bragga. Szczególnie korzystny jest fakt, że dawka

za wierzchołkiem Bragga jest prawie zerowa. Głębokość, na jakiej wystąpi maksymalny przekaz energii można łatwo kontrolować poprzez zmianę energii cząstek. Dodatkowo umieszczenie na drodze wiązki cząstek odpowiednich kolimatorów, filtrów i bolusów oraz odpowiedni dobór kierunków i natężenia wiązki powoduje, że cała objętość guza pochłania bardzo dużą dawkę promieniowania jonizującego, natomiast dawka poza guzem jest minimalna.

Niestety ta skuteczność ma też swoją cenę. Aby przyspieszyć protony do energii rzędu 100–200 MeV, co odpowiada w przybliżeniu połowie prędkości światła i zasięgowi protonów w ciele pacjenta od kilku do kilkunastu centymetrów, wykorzystuje się urządzenia zwane akceleratorami cząstek. Są to dość duże i bardzo kosztowne urządzenia takie jak cyklotrony, synchrotrony, synchrociklotrony, które pierwotnie były budowane tylko w instytutach badawczych i służyły do celów naukowych, a dopiero później były adaptowane i przystosowywane do celów radioterapii hadronowej. Przykła-

dem ośrodka badań podstawowych w zakresie fizyki, w którym wykorzystano duże urządzenie badawcze, jakim jest historycznie pierwszy (1949 r.) w Zjednoczonym Instytucie Badań Jądrowych w Dubnej akcelerator cząstek naładowanych elektrycznie – synchrociklotron, zwany w rosyjskiej nomenklaturze fazotronem, do praktycznego zastosowania w terapii chorób, głównie nowotworowych.

Miejszem stażu był powstały w latach 90. XX w. Kompleks Medyczno-Techniczny (MTK) należący do Oddziału Fazotronu Laboratorium Problemów Jądrowych ZIBJ kierowanego przez Giennadija V. Mytsina. Bezpośrednim opiekunem stażu był Siergiej V. Szwydkij, który z dużym zaangażowaniem zorganizował nasz pobyt. Wiele zawdzięczamy również Aleksandrowi G. Mołokanowowi, który poświęcił nam wiele czasu na dyskusje. Należy podkreślić, że w trakcie całego pobytu w ZIBJ spotykaliśmy się z zainteresowaniem i życzliwością ze strony wszystkich pracowników MTK, jak i innych pracowników instytutu. Chętnie dzielili się z nami swoją wiedzą i doświadczeniem w dziedzinie terapii hadronowej. Dzięki wszystkim wymienionym osobom nasz pobyt w Dubnej był dla nas bardzo kształcący.

Laboratorium Problemów Jądrowych od 2007 r. ściśle współpracuje w zakresie techniki akceleratorowej wykorzystywanej w medycynie z wiodącą na świecie w tej dziedzinie belgijską firmą Ion Beam Application (IBA), która ma obecnie ponad 60-procentowy udział w światowym rynku akceleratorów dedykowanych do terapii hadronowej. Firma ta powstała w 1986 r. jako projekt *spin-off* Centrum Badań Cyklotronowych Katolickiego Uniwersytetu w Louvain-la-Neuve w Belgii. Mieliśmy okazję asystować przy

montażu cyklotronu IBA C-235 V3, przeznaczonego dla pierwszego komercyjnego centrum hadronoterapii w Rosji budowanego w Dmitrowgradzie. Warto w tym miejscu zauważyć, że tego typu cyklotron (Proteus C-235) będzie od 2013 r. pracował w Narodowym Centrum Radioterapii Hadronowej (NCRH), zlokalizowanym w krakowskim Instytucie Fizyki Jądrowej. Plany rozwoju hadronoterapii przyjęte przez Federację Rosyjską przewidują utworzenie na terenie Rosji sześciu takich ośrodków. Jeden z nich powstanie na terenie ZIBJ. W ramach wspomnianej umowy w ZIBJ dokonano modernizacji seryjnie produkowanego przez IBA cyklotronu. Obecnie trwają również przygotowania do uruchomienia produkcji opracowanego w IBA przy współudziale Laboratorium Problemów Jądrowych ZIBJ nowoczesnego kompaktowego cyklotronu izochronicznego C-400 z nadprzewodzącymi elektromagnesami. Cyklotron ten umożliwi wytwarzanie w jednym urządzeniu wiązek protonów i jonów węgla oraz helu dla celów terapii medycznej i badań radiobiologicznych.

Poza udziałem w pracach MTK związanych bezpośrednio z naświetlaniem pacjentów, pomiarami dozymetrycznymi, służyliśmy również pomocą w realizacji wycieczek naukowo-dydaktycznych dla polskich studentów i uczniów odwiedzających fazotron w ramach programu Bogolubowa-Infelda prowadzonego od kilku lat wspólnie przez stronę polską i rosyjską w ramach Centrum Uniwersyteckiego ZIBJ. Głównym organizatorem jest tutaj dr Władysław Chmielowski, opiekun i dobry duch polskich pracowników i studentów pracujących, odbywających staże naukowe lub odwiedzających instytut. Ponadto braliśmy udział w specjalistycznej konferencji „6th International Summer Student School on

Nuclear Physics Methods and Accelerators in Biology and Medicine”, a także w wybranych zajęciach międzynarodowej naukowo-technicznej letniej szkoły „Kadry Przyszłości”, w sekcjach: Współczesne technologie biomedyczne, Fizyka jądrowa i nanotechnologia oraz Nanochemia i molekularne nanotechnologie.

Podczas pobytu w ZIBJ poznaliśmy również specjalistów z innych ośrodków terapii hadronowej na świecie. Duże wrażenie zrobiła na nas prezentacja prof. K. Nody, który przedstawił osiągnięcia ośrodka HIMAC w Chibie, należącego do japońskiego Narodowego Instytutu Nauk Radiologicznych. Jest to jedno z najbardziej zaawansowanych technologicznie centrów terapii hadronowej w świecie.

Staż w ZIBJ w Dubnej umożliwił nam zdobycie wiedzy, umiejętności oraz doświadczenia niezbędnego do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu terapii hadronowej oraz metod dozymetrycznych promieniowania jonizującego. Mieliśmy okazję zapoznać się szczegółowo z budową, parametrami oraz sposobami wykorzystania komercyjnych, dedykowanych cyklotronów najnowszej generacji, belgijskiej firmy IBA. Nasz pobyt zaowocował podpisaniem protokołu o współpracy w zakresie szkolenia, staży, wyjazdów krótko- i długoterminowych dla studentów z Instytutu Fizyki UMCS w MTK ZIBJ w Dubnej.

Nasz staż w ZIBJ był możliwy dzięki osobistym kontaktom i zaangażowaniu koordynatora projektu „Programowa i strukturalna reforma systemu kształcenia na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS” w Instytucie Fizyki UMCS prof. Mieczysława Budzyńskiego, członka Rady Naukowej ZIBJ.

Zbigniew Surowiec
Marek Wiertel

Staż został zrealizowany w ramach projektu „Programowa i strukturalna reforma systemu kształcenia na Wydziale Mat-Fiz-Inf”. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

KIEDY PRZEKRACZANIE GRANIC POZWALA MYŚLEĆ INACZEJ.

MARIA SKŁODOWSKA-CURIE

„Kiedy przekraczanie granic pozwala myśleć inaczej. Maria Skłodowska-Curie” to temat międzynarodowej konferencji, która odbyła się w dniach 17–18 października 2011 r. w Krakowie.

Jej organizatorami byli Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie i Ambasada Francji. Konferencji towarzyszyło wydanie specjalnego numeru „Synergies Pologne”, rocznika ukazującego się pod patronatem Groupe d’Etudes et de Recherches pour le Français Langue Internationale oraz sprowadzona z Francji wystawa biograficzna „Maria Skłodowska-Curie”. Głównym inspiratorem wydarzenia była prof. dr hab. Zofia Budrewicz z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Redakcję naukową specjalnego numeru „Synergies Pologne” przygotowali: dr Małgorzata Pamuła-Behrens z Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i prof. dr hab. Francis Yaiche z Université de Paris V.

Temat konferencji „Kiedy przekraczanie granic pozwala myśleć inaczej. Maria Skłodowska-Curie” zakładał rozważania o charakterze interdyscyplinarnym. Skupiono wo-

kół niego wypowiedzi o nachyleniu kulturoznawczym, filologicznym, ekonomicznym, socjologicznym, edukacyjnym, bibliologicznym. Referaty otwierające konferencję reprezentowały nurt socjologiczny, określiły uwarunkowania społeczne migracji polsko-francuskiej początków XX w., kierując uwagę ku motywom wyjazdów i ich wpływom na działalność kulturalną i naukową, na postawy życiowe emigrantów – Małgorzata Pamuła-Behrens, „Migranci i wysłańcy z Polski i Francji – kiedy przekraczanie granic pozwala myśleć inaczej”. Rozważania porównawcze Jana Brzozowskiego, „Doświadczenia migracyjne Marii Skłodowskiej-Curie a współczesne formy mobilności osób wykwalifikowanych” pozwoliły postawić tezę, iż „Maria Skłodowska-Curie była zglobalizowanym migrantem na miarę XXI wieku, swoistym brokerem wiedzy postrzegającym postęp naukowy nie w wąskich kategoriach interesu narodowego, ale znacznie szerzej: jako procesu sprzyjającego

rozwojowi całej ludzkości”¹. Szerzy kontekst doświadczeń emigracyjnych Polaków został zarysowany w referacie Elżbiety Łątki z Uniwersytetu Charles’a de Gaulle’a w Lille – „Codziennosc polskich emigrantek we Francji w okresie międzywojennym – historie zapisane w listach” oraz w wystąpieniu Renaty Niziołek „Słoń w składzie porcelany czyli Warlikowski w Operze Paryskiej”, którego autorka przedstawiła atmosferę tworzoną przez paryską krytykę muzyczną wokół realizacji współcześnie pracującego polskiego reżysera.

Wystąpienia skupiające się wokół portretu Skłodowskiej kształtowanego różnymi twórcami kultury otworzył referat Bogusława Skowronka, „Skłodowska-Curie. Kulturowy portret z subwersją w tle”. Autor wystąpienia wskazał na subwersyjny charakter przekraczania przez Skłodowską dotychczas zachowanych granic. Pełnione przez siebie role rozsadzała od środka, nadając im nowy wymiar. Wypełnia-

jąc rolę żony i matki, realizowała je na swój dotychczas niesprawdzony sposób. Ukształtowała wizerunek kobiety nowoczesnej, kobiety-uczonej, wykreowała model nowoczesnego patriotyzmu, subwersywnie grała swoją polskością. Wizerunek uczoney kształtowany przez biografistykę i literaturę piękną przedstawili Adam Krzyk w referacie „Kanon kobiety uczoney. Maria Skłodowska-Curie w amerykańskiej biografistyce i prasie” i Jacek Porzycki w wystąpieniu „Literacki portret Marii Skłodowskiej-Curie w dramacie biograficznym”. Zaskakująco ciekawe okazało się wykorzystanie postaci Marii Curie w kulturze popularnej. Udokumentował to Marcin Luty w prezentacji „Madame Curie – awangardystka. Inspirujący wpływ Marii Skłodowskiej na popkulturę”.

Bogaty materiał badawczy zawierały wystąpienia poświęcone obecności Marii Skłodowskiej-Curie w polskiej edukacji. Profesor Zofia Budrewicz w referacie „Portret niedokończony. Skłodowska w międzywojennych biografiach dla młodzieży” wysunęła tezę o schematycznym, niepełnym przedstawianiu jej postaci w omawianym okresie. Kreowana bohaterka musiała być wyjątkowa i genialna. We fragmentarycznie zarysowanej drodze życiowej pomijano dzieciństwo i młodość, które kształtowały transgresyjne cechy jej osobowości. Niedokończone portrety „ikony nauk chemicznych” ciągle oczekują na uzupełnienia. Referat Marii Sienko „«Lewy profil» uczoney. Maria Skłodowska-Curie w służbie polonistyki socjalistycznej” zawierał analizę tekstów i programów nauczania literatury polskiej w okresie 1944–1989, która doprowadziła do wniosku o selektywnym ekspozowaniu tych cech uczoney, które pozwalały łączyć ją z założeniami propagowanej ideologii. Katarzyna Pławicka w referacie „Wizerunek kobiety-uczonej. Maria Skłodowska-Curie we współczesnej edukacji polonistycznej” wysunęła wnioski o braku zainteresowania twórców

współczesnych podręczników postacią Marii Curie. Przebadany materiał pozwolił postawić tezę, że uczniowie na lekcjach języka polskiego otrzymują skromne i niepełne wiadomości o uczoney.

Badania dotyczące obecności Marii Skłodowskiej-Curie w edukacji historycznej zostały przedstawione w dwu wystąpieniach obejmujących przedziały czasowe wynikające z przemian ustrojowych w Polsce po II wojnie światowej. Materiał dotyczący edukacji do roku 1989 został przebadany przez Józefa Brynkusa, który w referacie „Maria Curie-Skłodowska jako wzorzec naukowca i kobiety w edukacji historycznej 1944–1989”. Autor zwrócił uwagę na bardzo skąpe informacje o uczoney w podręcznikach historii. Uzasadniał to naciskiem na dzieje polityczne, brakiem powiązań doktryny politycznej socjalizmu z ekspozowaniem odkryć Marii Curie-Skłodowskiej, jak też brakiem zainteresowania aspektem narodowym możliwym do artykułowania w nauczaniu historii. Agnieszka Chłosta-Sikorska w wystąpieniu „Polka, którą podziwia świat. Maria Skłodowska-Curie w podręcznikach historii po roku 1989” przedstawiła wyniki analizy podręczników dla szkoły podstawowej, gimnazjum i nauczania ponadgimnazjalnego. Jej badania ujawniały, że najwięcej informacji o uczoney dostarczają podręczniki dla szkoły podstawowej, na wyższych etapach edukacji jest utrwalany oschły wizerunek Marii Curie.

Badania przeprowadzone wśród młodzieży szkolnej wykazały, że stan wiedzy i zainteresowanie uczniów noblistką są adekwatne do przekazu wiadomości. Danuta Łazarzka w referacie „Madame Curie – Inna? Kiedy przekraczanie granic pozwala licealistom myśleć inaczej” przedstawiła wyniki eksperymentu przeprowadzonego wśród uczniów klas humanistycznych. Wypowiadali się oni dwukrotnie na temat Marii Curie: pierwszy raz, gdy stan ich wiedzy wynikał z podręcznikowego przekazu i po raz drugi po

zapoznaniu się z zaleconą literaturą. Pierwsze wypowiedzi ujawniły umiarkowane zainteresowanie i niekiedy niechęć do wypowiadania się „na tematy spoza sfery humanistycznej”. Drugi etap eksperymentu przyniósł diametralną zmianę odniesienia do przedmiotu wypowiedzi. 80% uczniów uznało, że potrzebne jest poznawanie Marii Curie. Głęboki oddźwięk wywołały jej listy do córek i działalność w okresie I wojny światowej. Doceniono jej odwagę, zdyscyplinowanie i dobre wypełnianie wszystkich ról w życiu. Uczniowie zobaczyli w niej bliską osobę, snuli refleksje o Marii Curie i o sobie. „Ja” uczniowskie zbliżyło się do „ty” uczoney – konkludowała autorka wystąpienia.

Organizatorzy krakowskiej konferencji wyrazili zainteresowanie zorganizowaną przez Bibliotekę Główną UMCS wystawą „Maria Curie-Skłodowska – pamięć, obecność” i skierowali do Dyrektora Biblioteki zaproszenie do wygłoszenia referatu tematycznie powiązanego z przesłaniem ekspozycji. Niżej podpisana, przyjmując założenie, że biblioteki odzwierciedlają stan pamięci społecznej oraz oddziałują na świadomość społeczną, przedstawiła referat „Maria Skłodowska Curie – biblioteczne uobecnienie”. Odpowiedź na pytanie: „kiedy przekraczanie granic pozwala myśleć inaczej?” kieruje uwagę ku cechom osobowości Patronki naszego Uniwersytetu. Jej transgresyjne postawy uwarunkowane takimi cechami etycznymi jak „siła i czystość woli, twardość wobec siebie samej, obiektywizm i nieprzekupność sądów”² stanowiły warunek, by stała się czołową osobistością swojej generacji i wpłynęła na bieg historii.

Stanisława Wojnarowicz

1. J. Brzozowski, *Doświadczenia migracyjne Marii Skłodowskiej-Curie a współczesne formy mobilności osób wykwalifikowanych*, „Synergies Pologne” 2011, n° spécial, s. 21–22.

2. *Polscy Nobliści. Stulecie przyznania pierwszej Nagrody Nobla Marii Skłodowskiej-Curie. Materiały pokonferencyjne*. Warszawa 2004, s. 51.

MARIA CURIE-SKŁODOWSKA RĘKĄ I OKIEM JERZEGO FACZYŃSKIEGO

Już dwukrotnie dzieliłem się z czytelnikami „Wiadomości” moimi informacjami o Jerzym Faczyńskim¹ – emigracyjnym architekcie, artyście malarzu, grafiku, rysowniku, satyryku, poecie; kronikarzu życia polonii angielski; że wspomnę jedynie te najważniejsze z obszarów jego działalności.

W międzyczasie wynikami moich poszukiwań i studiów jego dorobku artystycznego zainteresowałem m.in. archeologiczne pisma branżowe, a wybór ilustracji włączyłem do jednej z moich książek². Ze zdumieniem, ale również z satysfakcją przyjąłem fakt, że nawet teksty z hermetycznych wydawałoby się „Wiadomości Uniwersyteckich UMCS” krążą po Internecie i są cytowane *in extenso* na stronach marchandów i miłośników sztuki.

Pomimo wielu nowych materiałów, jakie zdobyłem do pisanej od 4 lat monografii na temat życia i twórczości J. Faczyńskiego, chciałbym dzisiaj skoncentrować się wyłącznie na jego działalności ilustratorskiej, a na rysunkach poświęconych Marii Curie-Skłodowskiej szczególnie.

Faczyński w takiej roli zadebiutował wcześniej, realizując zamówienie na album – podręcznik z zakresu architektury polskiej. „Studies in Polish architecture” ukazały się nakładem University Press of Liverpool w 1945 r. i były znaczącym sukcesem, wznawianym do roku 1949.

Notatniki artysty świadczą o łaskowości, z jaką posługiwał się kreśką, szkicując na bieżąco obserwowane wydarzenia i sytuacje. Bardzo wcześniej zaczął też wykonywać rysunki satyryczne, zarówno na tematy dnia codziennego, jak i te polityczne. Natychmiast został zauważony przez najpoważniejsze dzienniki polonijne i brytyjskie, które udostępniały mu swoje łamy chętnie i często. Nie wszystkie podpisywał jednak swoim nazwiskiem – ba – czynił nawet zastrzeżenia, by redakcje nie ujawniały autorstwa, czego mam dowód bezdyskusyjny w postaci zapisów na odwrocie rysunków komentujących koniec kariery marszałka Gieorgija Żukowa, z racji błędu nieudzielenia poparcia dla nowego Genseka Chruszczowa³.

Trudno ocenić skalę popularności artysty w tej dziedzinie. Nikt przecież nie badał tego przede mną. Co gorsza – nie mamy najmniejszego pojęcia o ilości opublikowanych rysunków satyrycznych. Musiało ich być jednak mnóstwo, skoro w swoim katalogu zebrałem ich około pół setki.

Równie trudno określić publiczny i merkantylny skutek tej twórczości. Nie można przecież zapomnieć, że J. Faczyński czuł się przede wszystkim architektem, a dopiero w drugiej kolejności artystą malarzem. Dlatego

z pełną odpowiedzialnością można też powiedzieć, że rysunek traktował w swej twórczości marginalnie.

Nie mniej posypały się zamówienia od różnych wydawców na projekty okładek i ilustracje tekstów książek. Ponownie muszę powiedzieć, że nie mamy bladego pojęcia, ile ich wykorzystano. Mam na przykład udokumentowane kilkanaście projektów graficznych książek, tyle, że nie wiadomo, ile z nich zrealizowano wydawniczo. Przykładem tej rozterki niech będzie książka Sir Travelsa Humphriesa „A Book of Trial”, do której Faczyński zaprojektował okładkę, ale ukazała się ona w oprawie graficznej innego autora.

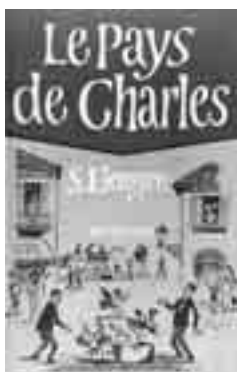
Kiedy opowiadałem o tej dziedzinie działalności i twórczości Faczyńskiego – wszyscy są przekonani, że chodzi wyłącznie o wydawnictwa polonijne. Tutaj wywołuję nieodmienne zdumienie stwierdzeniem, że były one w znaczącej mniejszości. Ale żeby nie być gołosłownym. Są dla tych po-

lonijnych wydawnictw projektowane przez niego okładki, jak chociażby dla powieści Jędrzeja Giertycha „Na Świętej Warmii” wydanej przez Katolicki Ośrodek Veritas w 1968 r. w Londynie, i cała wewnętrzna ich grafika, czego przykładem jest świetnie pod względem rysunkowym skomponowana „Historia zielonego wianka” do tekstu Stanisława Sępa Szarzyńskiego (niewielka książeczka dla patriotycznej młodzieży) wydana przez tę samą oficynę w roku 1955; albo „Dzieje 13 promocji SPL w Dęblinie – Czyż mogli dać więcej” (Londyn 1989).

O wysokiej ocenie talentów ilustratorskich Faczyńskiego świadczą jednak z całą pewnością kontrakty płynące od wydawcy niezwykle popularnej serii kieszonkowej „Penguin Books”, gdzie projektował na przykład okładki do powieści Vladimira Nabokova „Pnin” (1957) i „Nabokov’s Dozen” (1958); czy ilustracje (kapitałne zresztą) do różnych opowiadań i bajek dla dzieci, z genialną wprost „Zebrą” i nie mniej uroczą „Mrówką i słoniem” – tę ostatnią w zbiorze zredagowanym przez Frances Rowan pt. „Modern Girls Annual” (London – Edinburgh 1960). Przykładów takich jest oczywiście więcej, wymieniam jedynie te, do których posiadam odpowiednią dokumentację pokazującą, w jaki sposób artysta przygotowywał swój produkt finalny.

Skladały się nań dziesiątki szkiców, projektów kolorystycznych, kompozycji. Skoro tylko do „Historii zielonego wianka” mam ich około setki, to najlepiej świadczy to o tym, ile wysiłku wkładał on w zadowolenie wydawcy i uznanie od czytelnika.

Myślę, że jednym z najbardziej wymagających zadań, przed jakimi przyszło mu stanąć, było zlecenie wykonania kompletu ilustracji do trzeciego tomu podręcznika do nauki języka francuskiego autorstwa

S. Elengorn („Le pays de Charles. A Third Year French Book”, METHUEN & Co Ltd, London 1961). I to właśnie ten podręcznik stał się pretekstem do napisania niniejszego tekstu, nie tylko z racji dokumentacji liczącej kilkadziesiąt prób różnych wersji prezentacji zawartych w niej tematów, ale tytułowej bohaterki, której wdzięczna postać posłużyła dla konstrukcji dwóch lekcji, zatytułowanych „La découverte du radium (I)” i „La découverte du radium (II)”.

J. Faczyński przejął się ogromnie tym fragmentem swojego zadania i widać było, że wielka rodaczka „przydepnęła”, jak mówi jeden z moich archeologicznych przyjaciół, jego artystyczną duszę z niezwykłą mocą. Mierząc się z imperatywem możliwości zamieszczenia jedynie dwóch obrazków, wykonał... ponad dwa-

dzieścia ich wersji w tuszu, nie licząc studiów wykonanych ołówkiem, kredkami i atramentem. Wymyślił sobie scenę, w której Piotr i Maria w laboratorium zastawionym probówkami i retortami dyskutują nad swoim odkryciem, popijając kawę lub herbatę. Ta zilustrowała pierwszą lekcję. Z drugą miał wyraźny kłopot, gdyż stworzył aż trzy propozycje. Wydawca przyjął taką, w której oboje uczeni stoją przed szafą pełną próbek i nad czymś deliberują. Ja zamieściłbym piękny, ciepły, emocjonalny rysunek pokazujący małżeństwo Curie nieomal intymnie, nocą na dziedzińcu ich laboratorium, chociaż jest jeszcze inne piękne ujęcie, pokazujące zamyśloną uczoną, jakby w oddaleniu od wszystkich trosk i kłopotów, taką niezwykle kobiecą...

Miał Jerzy Faczyński wielki szacunek dla wielkich Polaków. Rysował, malował ich postaci chętnie – szczególnie królów z rodu Piastów, ale również wielkich muzyków i uczonych – a Kopernika po wielokroć. Coś mi chodzi po głowie, że miał zamiar stworzyć dla Anglików galerię swoich wielkich rodaków. Ale ten jego domniemany zamiar muszę jeszcze dokładnie zbadać.

Andrzej Kokowski

1. A. Kokowski, *Odkopałem artystę!*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2008, nr 5, s. 27–28; A. Kokowski, *Wielkanoc z Jerzym Faczyńskim*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2009, nr 1, s. 15–17.

2. A. Kokowski, *Inspirująca starożytność*, „Archeologia Żywa” 2009, nr 1, s. 43–46; A. Kokowski, *Dwanaście miesięcy z archeologią, z rysunkami Jerzego Faczyńskiego*, Warszawa 2010.

3. Zaproponował na odwrocie podpis w brzmieniu „Bajeczka to nie nowa: nosił Żukow razy kilka, ponieśli i Żukowa”, a pod tym wielkimi literami „Rys. tego proszę nie podpisywać moim nazwiskiem” (sic!).

DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY KARPACKIEJ

Powszechnie wiadomo, że głównym celem napaści hitlerowskich Niemiec i sowieckiej Rosji na Polskę we wrześniu 1939 r. było nie tylko zajęcie w sposób bandycki naszych terenów, lecz także wyniszczenie Narodu Polskiego i jego kultury, tego, co najcenniejsze – duchowego i materialnego dorobku na przestrzeni naszych dziejów. Zniszczyć kulturę narodu, to tak, jakby pozbawić drzewo życiodajnych soków – doprowadzić do obumierania. Dlatego też obaj okrutni okupanci przystąpili z taką samą determinacją i zaciętością do mordowania ludzi światłych i wykształconych, mających zasadniczy wpływ na rozwój i pielęgnację naszej kultury. Na temat tej zbrodni nakręcono sporo filmów, napisano bardzo dużo książek, wręcz niezliczoną ilość przeróżnych artykułów i wspomnień świadków tamtych dni.

Napadnięty i zniewolony naród polski bronił się nie tylko poprzez walkę zbrojną, lecz także poprzez wychowanie młodzieży w duchu patriotycznym i religijnym, głównie w tajnym nauczaniu. W kraju powstawały tajne komplety z programem nauczania z zakresu szkół podstawowych, średnich i wyższych, by nie zabrakło siły twórczej w naszym narodzie po ponownym odzyskaniu niepodległości. Tworzyły się Polskie Siły Zbrojne w kraju i poza jego granicami, szczególnie na Zachodzie, których zadaniem była nie tylko walka z wrogiem, lecz także obrona oświaty i jej rozwój, mimo bardzo trudnych i niebezpiecznych warunków. Również walczący żołnierze czuli potrzebę kształcenia się. Wśród wielu polskich oficerów i dowódców, którzy znaleźli schronienie na Zachodzie, nie zabrakło tych, którzy w powstałych tam Polskich Siłach Zbrojnych organizowali z wielkim zapałem dalsze kształcenie, by żołnierze po powrocie do wyzwolonego kraju byli przygotowani do podjęcia w nim różnych obowiązków.

Organizowano więc szkoły w poszczególnych oddziałach Karpackiej Brygady i 3. Dywizji Strzelców Karpackich (DSK). Były to kursy gimnazjalne i licealne, które stały się załącznikiem wielkiego Gimnazjum i Liceum 3. DSK, zwanego Szkołą Karpacką, pierwszą, niezwykle szkołą, która powstała w dziejach wojen. Uczniami byli zwykli żołnierze, którzy pobierali w niej naukę w przerwach między walkami.

Już w Samodzielnej Brygadzie Strzelców Karpackich, która powstała na Bliskim Wschodzie po upadku Francji w 1940 r. i wślawiła się później walkami w oblężonym Tobruku, na bazie której została utworzona w 1942 r. 3. DSK, zrodziła się myśl w oficerach – mjr. dr. Mieczysławie Młotku

i por. mgr. Józefie Kapicy, o zorganizowaniu dalszego kształcenia żołnierzy.

Znaczną część tej armii stanowili żołnierze ewakuowani z Rosji, a wśród nich setki młodych ludzi, którym barbarzyńscy Sowieci przerwali naukę w szkołach. Wtedy to z inicjatywy wspomnianego mjr. Młotka, kierownika Referatu K.O. Dywizji, został utworzony z dniem 18 września 1943 r. rozkazem 3. DSK – Dywizyjny Kurs w zakresie trzech lat gimnazjum ogólnokształcącego, na który przyjęto po egzaminach wstępnych 292 uczniów – żołnierzy z oddziałów 3. DSK stacjonujących w Iraku i Palestynie¹.

Kurs ten był prowadzony przez zawodowych nauczycieli szkół średnich, którzy służyli w poszczególnych oddziałach. Na komendanta kursu i jednocześnie kierownika nauczania wyznaczono por. mgr. Józefa Kapicę, byłego żołnierza Samodzielnej Brygady Karpackiej walczącej w oblężonym Tobruku (zmarł 22 czerwca 2002 r. w Anglii w wieku 96 lat). Otwarcie Dywizyjnego Kursu Gimnazjalnego, który zwał się wspomnianą wyżej Szkołą Karpacką, nastąpiło 20 września 1943 r. w obozie Julis w Palestynie. Później, wraz z przemieszczeniem się 2. Korpusu do Egiptu, kurs ten znalazł się w obozie wojskowym w El Quassasin, gdzie pod gołym niebem, siedząc w kucki na piaszczystej ziemi faraonów, żołnierze łapczywie chłonili wiedzę z podręczników, których brak był największą bolączką szkoły.

W związku z wyruszeniem 3. DSK z Egiptu na front włoski w połowie grudnia 1943 r., nauka na Dywizyjnym Kursie Gimnazjalnym została zawieszona, a książki jej uczniów zamieniono znów na karabiny. Kilka tygodni po świętach Bożego Narodzenia 3. DSK zaległa frontem zimowym nad rzeką Sangro, co uniemożliwiło zorganizowanie dalszej wspólnej nauki. Uczniowie pozostający w swoich oddziałach mieli jednak względnie dobre warunki, aby indywidualnie przygotować się do egzaminów w poszczególnych klasach gimnazjum wiosną 1944 r. Umożliwiał to też stosunkowo spokojny odcinek frontu dywizji nad Sangro. Pierwszy rok szkolny trwał od 20 listopada 1943 r. do 22 kwietnia 1944 r. Potem przyszedł czas zmagania wojennych – żołnierze 3. DSK musieli stoczyć ciężkie walki o Monte Cassino, w których ginęli m.in. uczniowie Szkoły Karpackiej. Po zakończeniu bitwy o Monte Cassino 2. Polski Korpus pod dowództwem generała Władysława Andersa otrzymał nowe zadanie – przejście do działań pościgowych nad Adriatykiem. Zostały one uwieńczone zdobyciem cennego portu Ankona. Następnie 2. Korpus Polski został użyty do natarcia na linię obronną Niemców zwaną Linią Gotów. Gdy po zakończeniu tych walk 3. DSK przybyła do rejonu odpoczynku, wielu żołnierzy, wykorzystując nadarżający się moment, pragnęło składać egzamin ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego. Umożliwiło im to dowództwo Dywizji, grupując ich w miejscowości Civitanova Marche. Po dziesięciodniowym ►

JÓZEF WAWRZYCZEK „DZIAŁALNOŚĆ SZKOŁY KARPACKIEJ”

[...] Każda epoka ma własne cele
I zapomina o wczorajszych snach;
Nieście więc wiedzy pochodnię na czele
I nowy udział bierzcie w wieków dziele –
Przyszłości podnoście gmach.
Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy,
Choć macie sami doskonalsze wznieść:
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy – winniście im cześć [...]

Przytoczony fragment wiersza Adama Asnyka „Do młodych” wyjaśnia, dlaczego postanowiłam przypomnieć mniej znany fakt z naszej historii najnowszej. Jest nim pięcioletnia działalność Szkoły Karpackiej, czyli Gimnazjum i Liceum 3 Dywizji Strzelców Karpackich. Powołana Rozkazem Nr 122 z dnia 18 września 1943 r., jako Dywizyjny Kurs w zakresie 3 klas gimnazjum ogólnokształcącego, zakończyła swoją działalność 12 kwietnia 1948 r. ostatnią sesją egzaminów dojrzałości. Pięknym łącznikiem między Szkołą a UMCS jest jej Absolwent, wieloletni lektor języka angielskiego w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Pan Józef Wawrzyczek.

Autor wspomnień urodził się 10 grudnia 1925 r. w Gozdańkowicach. Przed wybuchem II wojny światowej zdążył ukończyć szkołę powszechną i dwie klasy gimnazjum ogólnokształcącego w Pszczynie. Wywieziony na przymusowe roboty do Rzeszy przebywał tam do momentu wylądowania wojsk alianckich we Francji. Przedostał się na stronę aliantów i wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Przydzielony do II Korpusu we Włoszech uczestniczył w działaniach wojennych w charakterze radiotelegrafisty. Za swoje czyny został odznaczony Medalem Wojska Polskiego oraz brytyjskimi: Italy Star, War Star i Defence Medal.

Do kraju powrócił w 1947 r. i przez dwa lata pracował w Przedsiębiorstwie Wiertniczo-Górnictwym w Katowicach. W latach 1949–1952 studiował anglistykę na KUL, uzyskując dyplom filologii angielskiej ze specjalnością pedagogiczną. Pracował w różnych instytucjach, a od 1 października 1967 r. związał się z UMCS. Pozostał wierny Uczelni do momentu przejścia na emeryturę 30 września 1991 r. Jest jednym z wielkich, odchodzących niestety, twórców i świadków historii XX stulecia.

Przedstawione dzieje Szkoły Karpackiej są nieznacznie zmienioną wersją tekstu opublikowanego w „Zeszytach Wojnickich” w 2004 r.

Anna Łosowska

kursie repetycyjnym odbyły się egzaminy eksternistyczne od 12 do 26 września 1944 r., w wyniku których 48 uczniów otrzymało świadectwa ukończenia tego gimnazjum. Był to ogromny wysiłek żołnierzy uczących się w obliczu wielkiego zagrożenia ze strony wroga, zdających egzaminy z wiedzy, którą zdobywali sami, bez pomocy szkoły, i która w obliczu wojny była im obca. Tak zakończył się pierwszy rok szkolny Dywizyjnego Kursu Gimnazjalnego 3. DSK, który rozpoczął się w obozie wojskowym Julis w Palestynie.

W październiku 1944 r. 2. Korpus Polski znów wszedł do akcji w Apeninach Emilianских, w których 3. DSK stoczył jedną z najcięższych i najkrwawszych swoich bitew, zdobywając 16 grudnia grzbiet Collina-Casette. Potem front wojenny zatrzymał się nad rzeką Senio – aż do kwietnia 1945 r. To umożliwiło ponowne otwarcie Szkoły Karpackiej i rozpoczęcie drugiego roku szkolnego w styczniu 1945 r. wraz z uruchomieniem kursu licealnego w miejscowości Bagno di Romagna. Szkoła liczyła wówczas blisko 400 uczniów – żołnierzy. Na skutek ponownego wyruszenia Dywizji do akcji, z Bagno di Romagna, szkoła przeniosła się 20 kwietnia 1945 r. do Terra del Sole, gdzie warunki nauki poprawiły się, lecz wciąż brakowało podręczników. Po przekroczeniu rzek: Senio, Santerno i Galiana, nad którymi stoczono ciężkie walki, rozwijała się ofensywa w kierunku miasta Bolonia, które 3. Brygada Strzelców Karpackich pod dowództwem dyplomowanego pułkownika Gustawa Łowczowskiego zdobyła 21 kwietnia 1945 r.

W czerwcu 1945 r. odbyły się egzaminy pisemne zarówno dla pierwszej klasy liceum matematyczno-fizycznego, jak i małej matury oraz niższych klas gimnazjum ogólnokształcącego. Trzeba tu podkreślić, że poziom nauki i programy nauczania nie różniły się niczym od przedwojennych i nie było to jakieś „wojenne gimnazjum”. Drugi rok szkolny trwał od 24 stycznia do 23 czerwca 1945 r.

Zamilkł front włoski i w maju 1945 r. skończyła się wojna. 3. DSK miała szkołę średnią na wysokim poziomie. Szkoła Karpacka wzbudziła wielkie zainteresowanie we wszystkich oddziałach 2. Korpusu. Przyjmowano do niej oprócz żołnierzy 3. DSK kandydatów z 5. Kresowej Dywizji Piechoty i 2. Warszawskiej Dywizji Pancerniej oraz z innych jednostek korpusu. Liczba zgłoszonych na trzeci rok przekroczyła tysiąc! Szkoła rozbudowała się do dwóch części. Dla Gimnazjum i Liceum Matematyczno-Fizycznego wybrano Amandolę, a dla Gimnazjum i Liceum Humanistycznego – Sarnano. Okres „Amandola-Sarnano” był okresem największego rozwoju Szkoły Karpackiej. Liczyła wtedy 21 oddziałów klasowych. Na skutek zaciągnięcia się w szeregi 2. Korpusu pewnej liczby nauczycieli, byłych jeńców w Niemczech, powiększyła się znacznie, dotąd dość szczupła, kadra nauczycielska. Komendantem szkoły jako całości był nadal kpt. Józef

Kapica, dyrektorem I Gimnazjum i Liceum został por. dr Stanisław Bilewicz przybyły z obozu jenieckiego w Murnau, a dyrektorem II Gimnazjum i Liceum – mgr Aleksander Z. Gilson, nauczyciel Szkoły od momentu jej powstania.

Trzeci rok szkolny w Amandoli i Sarnano trwał od 30 lipca 1945 r. do 23 lutego 1946 r. W obu szkołach rozwijała się działalność harcerska, sportowa, artystyczna i literacka. Rozpoczęto wydawanie własnego czasopisma szkolnego, miesięcznika „Smrek”, które było pomyślane jako pomoc naukowa. Uczniowie Szkoły Karpackiej pochodzili niemal z całej przedwojennej Polski, mieli za sobą bardzo liczne i trudne przeżycia wojenne, rozpiętość ich wieku wynosiła od 19 do 28 lat.

Zarówno w Sarnano, jak i Amandoli powstały też chóry. Ten w Amandoli liczył 70 męskich głosów i wyjeżdżał z pięknym repertuarem kolęd do kilku miejscowości włoskich. Bardzo uroczystą oprawę miało zakończenie trzeciego roku szkolnego z udziałem generała Bronisława Ducha, dowódcy 3. DSK. Wówczas to wręczył wielu uczniom, w tym również mnie, świadectwa małej matury.

Czwarty rok szkolny rozpoczął się 1 kwietnia 1946 r. Doniosłym wydarzeniem w historii Szkoły Karpackiej był dzień 7 lipca 1946 r. w Sanktuarium NMP w Ambro, u podnóża wysokich Apeninów, gdzie gen. Bronisław Duch odsłonił poświęconą tablicę zawierającą prośbę nauczycieli i uczniów Szkoły do Matki Boskiej z Ambro o cudowny powrót na łono Ojczyzny. Ten rok szkolny został przerwany przeniesieniem 2. Korpusu do Anglii, gdyż władze angielskie powzięły decyzję zdemobilizowania Armii Polskiej, szukając wyjścia z kłopotliwej dla siebie sytuacji politycznej. Szkoła została przetransportowana w połowie sierpnia 1946 r. w trzech grupach z ziemi włoskiej na angielską, a miejscem jej pobytu był obóz po amerykańskiej jednostce lotniczej Bodney Airfield w hrabstwie Norfolk. Wraz z przeniesieniem do Wielkiej Brytanii, Szkoła Karpacka weszła w nową, tym razem ostatnią fazę swego istnienia. Już w tym obozie 30 listopada 1946 r. został zakończony czwarty rok szkolny. Piąty rok trwał od 10 stycznia do 30 lipca 1947 r., a szósty – ostatni od 1 września 1947 r. do 28 lutego 1948 r.

W okresie istnienia Szkoły Karpackiej wydano 309 świadectw dojrzałości oraz 654 świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego. Warto nadmienić, że absolwentem Szkoły Karpackiej jest były Prezydent RP na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski. Dlatego za tym większy zaszczyt poczytuję sobie, że sam należę do tego grona.

Józef Wawrzyczek, Lublin

1. Dane faktograficzne zaczerpnięte z publikacji: Mieczysław Kuczyński, *Szkoła Karpacka 1943–1948. Gimnazjum i Liceum 3 Dywizji Strzelców Karpackich*, Londyn 1992.

(MIS)READING AMERICA

Nakładem wydawnictwa Universitas ukazała się publikacja zbiorowa pod redakcją prof. dr. hab. Jerzego Durczaka i dr. Pawła Frelika z Zakładu Literatury i Kultury Amerykańskiej Instytutu Anglistyki UMCS pt. „(Mis)Reading America: American Dreams, Fictions and Illusions”. W 26 składających się na tom referatach, polscy i zagraniczni naukowcy szukają odpowiedzi na pytania dotyczące statusu Ameryki jako wciąż żywej idei i jako kraju wciąż odkrywanego na nowo.

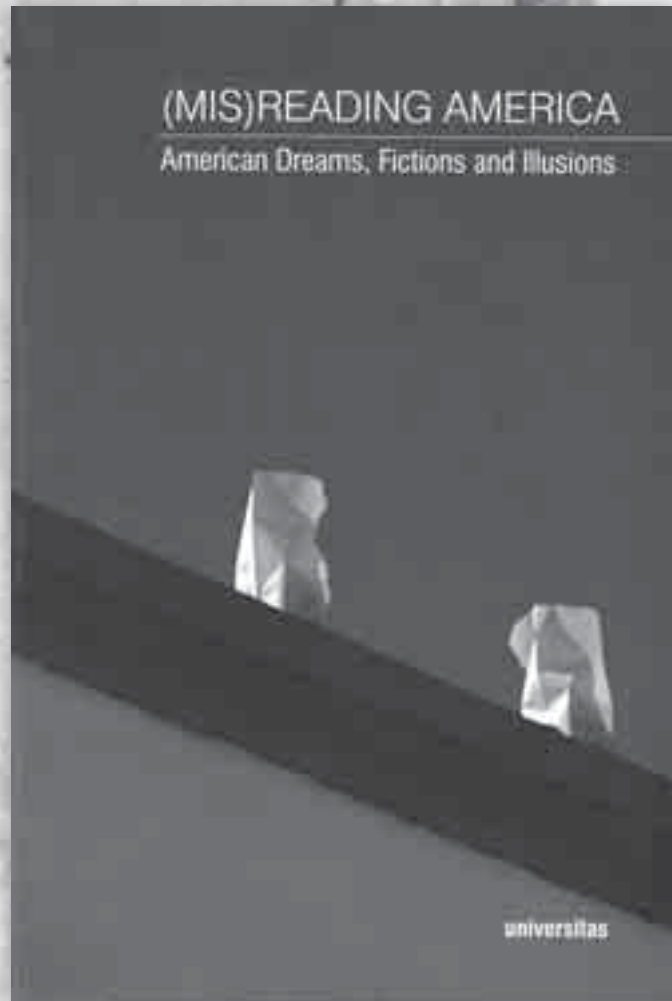

Dla większości imigrantów Ameryka była obietnicą nowego początku. W pamiętnikach z podróży i pisanych do domu listach jawiła się jako swoista kraina cudów, kraj nieograniczonych przestrzeni i nieograniczonych możliwości, miejsce, gdzie wszystko mogło się urzeczywistnić. Przez lata kraj ten zaszczepiał w ludziach poczucie wyjątkowości, oni zaś zmieniali go swoją przedsiębiorczością, uporem i siłą swojej wyobraźni.

Wzajemne kształtowanie się Ameryki i ludzi ją zamieszkujących bądź nią zafascynowanych trwa do dziś. Od ponad 400 lat pokolenia pisarzy, artystów, reżyserów, politologów i socjologów usiłują wczytać się w Amerykę i pokazać, iż, jak żaden kraj, właśnie ją zrozumieć można jedynie przez pryzmat jej różnorodności. Właśnie w ten nurt badań wpisują się autorzy tomu „(Mis)Reading America”. Odwołując się do historii, sztuki, literatury czy kinematografii amerykańskiej, pytają, czym jest bądź czym staje się Ameryka w dobie zachodzących przemian społecznych, historycznych i kulturowych. Każda z obranych przez nich perspektyw jest trochę inna, tak jak inna przy każdym spojrzeniu często okazuje się Ameryka.

Pierwsze rozdziały „(Mis)Reading America” to z jednej strony próba

akademickiej autorefleksji, z drugiej zaś analiza i interpretacja w kontekście amerykańskości pojęć takich jak społeczeństwo, obywatelstwo czy tożsamość. W sekcji drugiej, zatytułowanej „The Pasts” („Przeszłości”), autorzy przyglądają się m.in. znaczeniu historii i miejsca w kreowaniu poczucia przynależności do społeczności czy epoki. Opisują amerykańskie społeczeństwo wielokulturowe, współczesną rzeczywistość przesytu, medialnego bełkotu i sensacji oraz zmiany, jakie zaszły w amerykańskiej mentalności czy na amerykańskiej scenie politycznej po atakach z 11 września 2001 r. „(Mis)Reading America” to także spojrzenie na literackie i filmowe wizje niedoszłych amerykańskich prze- i przyszłości – historie alternatywne, fikcje postapokaliptyczne, literackie heterotopie i alegorie – z których każda we właściwy sobie sposób odzwierciedla niejasności bądź obawy targające tym krajem również dziś. Na uwagę zasługuje również sekcja etniczna, gdzie refleksje nad innością i różnorodnością świata widzianego z perspektywy mniejszości narodowych i religijnych przeplatają się z pytaniami o to, czym jest dyskryminacja i co tak naprawdę znaczy dorosnąć do Ameryki. Publikację zamykają referaty poświęcone wyobrażeniom o Ameryce, jakie wyłaniają się z kina i ze współczesnych mariaży litera-

tury i malarstwa, oraz roli postępu technologicznego i środków masowego przekazu w kreowaniu coraz to nowszych, zawsze subiektywnych rzeczywistości.

Wizerunek Ameryki wyłaniający się z „(Mis)Reading America: American Dreams, Fictions and Illusions” jest daleki od jednorodności. Szerokie spektrum poruszanych zagadnień oraz różnorodność przyjętych metodologii składają się na wyjątkowo ambitną publikację, która tak w swojej problematyce, jak i strukturze trafnie oddaje wieloaspektowość omawianego tematu.

Julia Nikiel

RECTORIBUS UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA IN MEMORIAM

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się książka autorstwa Lecha Maliszewskiego „RECTORIBUS Universitatis Mariae Curie-Skłodowska in memoriam”.

We wstępie do książki autor pisze: „Księga pamięci o zmarłych Rektorach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej powstała z potrzeby serca i rozumu (...). Lata mijają i pamięć ułatuje z ludzkich serc, trzeba stale pielęgnować naszą uniwersytecką historię, prowadzącą ku przyszłości, osiąganiu sukcesów przy podejmowaniu wyzwań na miarę tych, jakie były podejmowane i jakie doprowadziły niegdyś do stworzenia od podstaw Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, jednego z mocnych dziś atutów Lubelszczyzny, a zarazem magicznego miejsca rozwoju uniwersalnej myśli ludzkiej”.

Księga pamięci o Rektorach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej jest świadectwem ogromnej żywotności środowiska lubelskiej uczelni państwowej. Ukazuje nie tylko przejmujące losy pierwszoplanowych osobistości nauki wysuniętych przez środowisko do pełnienia szaczonej i odpowiedzialnej funkcji zarządzania Uczelnią, ale i nierzadko heroiczne zmagania prowadzące do zapewnienia Uniwersytetowi bytu oraz promowania jego rozwoju. Wykazali zapał, pasję, zacność, rzetelność, ogromną pracowitość, otwartość na świat, rozagę, miłość do wiedzy i nauki, wybitność naukową, a także własne zdanie i krytycyzm. Przeprowadzili UMCS przez rafy polityczne i finansowe. Podziwiamy dotąd dynamizm i wizjonerstwo Henryka Raabego i Grzegorza L. Seidlera, radość życia i pogodne usposobienie Bohdana Dobrzańskiego i Adama Paszewskiego, dostojność etyczne i ogromną wrażliwość Tadeusza Kielanowskiego i Eugeniusza Gąsiora, pochłonięcie pracą u Zbigniewa Lorkiewicza, prawość, odwagę cywilną i obywatelską Henryka Raabego, Andrzeja Burdy i Tadeusza Baszyńskiego, niezwykłą skuteczność Grzegorza L. Seidlera, spolegliwość Stanisława Uziaka czy Eugeniusza Gąsiora...

Piękno i niebanalność sylwetek Rektorów UMCS koresponduje z niebanalnym pięknem oprawy edytorskiej. Zaprezentowany został wyjątkowy materiał ilustracyjny, a w tekście znalazły się liczne relacje, w tym Wandy Brzyskiej, Franciszka Burdy, Bohdana Dobrzańskiego juniora, Wojciecha Gąsiora, Ewy Gdulewicz, Jana Glińskiego, Nikodema Grankowskiego, Jerzego Jakowickiego, Teresy Jakubowicz, Zbigniewa

Józwicka, Józefa Kaczora, Macieja Kielanowskiego, Zbigniewa Klimowicza, Jerzego Kłoczowskiego, Ziemowita Lorkiewicza, Kazimierza Maliszewskiego, Andrzeja A. Paszewskiego, Jana Pietruskiego, Anny Skorupskiej, Wiesława Skrzydły, Wiesława Śladowskiego, Anny Tukiendorf, oraz badania Jacka Halasza, Mirosława Szumiły, Zbigniewa Zaporowskiego. Z tego wypielegnowanego wydawnictwa wyłania się portret zbiorowy Rektorów UMCS jako dobrych gospodarzy, promotorów i twórców rozwoju Uczelni, pełniących jednocześnie zaciąg służbę na rzecz idei uniwersyteckiej, obywatelskiej i ogólnoludzkiej.

W przedmowie Rektora UMCS prof. dr. hab. Andrzeja Dąbrowskiego czytamy: „Niniejsza publikacja ożywia w naszej pamięci postaci tych Rektorów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, którzy już odeszli (...). Byli dobrymi gospodarzami, promotorami i twórcami rozwoju naszej Uczelni (...). Zawarte w tej publikacji szkice biograficzne przynoszą wskazówki, jak dążyć do tego, by nasza Uczelnia zachowywała pozycję lidera na akademickiej mapie Lublina i regionu”.

Wydawnictwo UMCS

Lech Maliszewski, *Rectoribus Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. In Memoriam*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2011.

DOKTORANCI WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO WŚRÓD NAJLEPSZYCH!

Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Humanistycznego UMCS wzięło udział w pierwszej edycji, organizowanego przez Fundację „Fundusz Pomocy Studentom”, ogólnopolskiego konkursu dla autorów i promotorów najlepszych projektów naukowych realizowanych przez studentów i doktorantów „StRuNa 2011”.

W konkursie oceniane były przedsięwzięcia (publikacje, konferencje, wyprawy itp.), zrealizowane między 1 października 2010 r. a 30 września 2011 r., a także aktywność kół naukowych oraz innych organizacji uczelnianych.

Spśród prawie 270 zgłoszeń z całej Polski do ścisłej czołówki dostało się tylko 20 organizacji. Koło Naukowe Doktorantów było jedyną organizacją z Lublina, która zdo-

była nominacje w konkursie, w dodatku w aż 2, spośród 7 kategorii. W kategorii „Koło roku 2011” lubelscy doktoranci zdobyli wyróżnienie, natomiast w kategorii „Publikacja roku 2011”, redagowane przez Koło czasopismo „Acta Humana”, zajęło I miejsce.

Podczas uroczystej gali wręczenia nagród, która odbyła się 5 listopada w Centrum Promocji Kultury przy ul. Podskarbińskiej 2 w Warszawie, z rąk prof. Barbary Kudryckiej,

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dyplomy odebrali przedstawiciele Koła: mgr Jarosław Wach (prezes), mgr Magdalena Cichy (wiceprezes) oraz dotychczasowa redaktor naczelna „Acta Humana” mgr Barbara Tatar.

Zarząd Koła składa w tym miejscu gorące podziękowania wszystkim, którzy dzięki udzielonemu wsparciu i pomocy przyczynili się do zdobycia powyższych wyróżnień. Są to w szczególności: Rektor UMCS prof. Andrzej Dąbrowski, Prorektorzy UMCS: prof. Stanisław Chibowski i prof. Ryszard Szczygieł, Dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Henryk Gmiterek, Prodziekan Wydziału Humanistycznego prof. Halina Pelc, prof. Małgorzata Karwatowska, prof. Małgorzata Willaume, dr Bogusław Wróblewski oraz Opiekun Naukowy Koła dr Marek Sioma.

Zarząd dziękuje również członkom Koła, a zwłaszcza przewodniczącym poszczególnych Sekcji, bez których zaangażowania i pomysłowości nie odnieśliśmy tego sukcesu.

Mgr Magdalena Cichy

PRAKTYKI PLENEROWE

Podczas wakacji w ramach projektu „Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS” realizowanego w Instytucie Sztuk Pięknych pod kierownictwem merytorycznym mgr Anny Mazur, zostały zorganizowane 3 turnusy dwutygodniowych praktyk plenerowych. Uczestniczyli w nich uczniowie i nauczyciele z lubelskich szkół oraz studenci ISP WA UMCS pod opieką wykładowców (dr. Jakuba Ciężkiego, dr. Piotra Korola, ad. I st. Marii Sękowskiej, dr. Romualda Ta-

rasiuka, ad. I st. Anny Waszczuk, ad. II st. Marii Polakowskiej-Prokopiak). Plenery odbyły się w Hotelu „Gryfia-Mazur” w Szeliągach na Mazurach oraz w Ośrodku kolonijnym w Ustrzykach Dolnych.

W trakcie zajęć plenerowych uczniowie pod opieką starszych kolegów poznali tajniki warsztatu plastycznego. Studenci natomiast zapoznali się z metodami pracy z uzdolnionymi uczniami i nauczyli się budować z nimi relację w warunkach pozaszkolnych. Zdobyte doświadczenie pomoże im w przyszłej roli pedagoga. Powstałe prace z rysunku, malarstwa

Fot. Joanna Rutkowska

i papieru czerpanego zostaną zaprezentowane w grudniu na wystawie poplenerowej w Galerii ISP „Zajezdnia”.

Małgorzata Gorzelewska-Namiota

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Człowiek – najlepsza inwestycja

Fot. Joanna Lalak

Uczestnicy obozu na Bukowej Górze w Roztoczańskim Parku Narodowym

OBÓZ INTEGRACYJNY DLA STUDENTÓW I ROKU GEOGRAFII

W dniach 21–23 października Studenckie Koło Naukowe Geografów UMCS im. prof. Adama Malickiego, obchodzące w tym roku 65. rocznicę powstania, tradycyjnie zorganizowało obóz integracyjny dla studentów I roku. Tym razem jednak wyjątkowo wśród pierwszorocznych żaków przeważali studenci, którzy wybrali przy rekrutacji nową specjalność – nauczanie geografii i historii.

Niezmienne od lat udaliśmy się do Zwierzyńca położonego w dolinie rzeki Wieprz, na terenie Roztocza Środkowego, 3 km od granicy z Roztoczem Zachodnim. Charakteryzuje się on dużą ilością powierzchni wodnej, przez co jest bardzo urokliwym miastem. Zwiedziliśmy barokowy kościółek „Na Wyspie”, położonej na stawie zasilanym przez strumyk Świerszcz. Mieliliśmy też okazję zobaczyć pomnik szarańczy z 1711 r., będący najbardziej znanym obiektem spośród 68 pomników, obelisków i tablic znajdujących się w Zwierzyńcu. Następnie w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym, przy pomocy bardzo efektownej wystawy multimedialnej, zapoznano nas z zagadnieniami dotyczącymi przyrody Roztocza. Kolejnym etapem pobytu w Zwierzyńcu była ścieżka poznawcza na Bukową Górą, wiodąca przez północne zbocze wzniesienia sięgającego 310 m n.p.m., na którym można podziwiać prze-

piękną panoramę okolicy. Po zejściu z Bukowej Góry podążyliśmy do kaplicy i odnowionego cmentarza ofiar spacyfikowanej w roku 1943 wsi Sochy. Ostatnim przed opuszczeniem Zwierzyńca i jednocześnie najbardziej interesującym przystankiem był taras widokowy nad zespołem stawów znanych jako „Stawy Echo”. Stanowią one ostoję ptactwa wodnego oraz wchodzi w skład ostoi koników polskich. Ku naszej ogromnej radości udało się nam zobaczyć stadko koników polskich wylegujących się nad brzegami stawów.

Ze Zwierzyńca do Guciowa, gdzie byliśmy zakwaterowani (Roztoczańska Stacja Naukowa INoZ UMCS), tradycyjnie wyruszyliśmy pieszo leśną ścieżką. Droga ta na długo zapadnie w naszej pamięci. Szczególnie zaś wyryła się ona w pamięci pierwszorocznych studentów. Dzięki niemal egipskim ciemnościom w końcowym odcinku trasy, galopującej wyobraźni oraz odrobinie pomysło-

wości starszych kolegów, przeszli oni przyspieszony kurs survivalu, zażywając jednocześnie pokazną dawkę emocji. Nadspodziewanie szczęśliwie wszyscy jednak dotarli do Guciowa, by w Stacji odpocząć przed kolejnymi wrażeniami.

Sobota przebiegała równie interesująco jak dzień poprzedni. W 3-osobowych grupach wyruszyliśmy na przygotowany wcześniej przez kilkoro studentów z Koła marsz na orientację. Wytyczona na mapie trasa przebiegała m.in. nad meandrującą rzeką Wieprz, przez głębocznice, porośnięte lasem wydmy i kamieniołom. Grupy startowały w 20-minutowych odstępach czasu i rywalizowały ze sobą o niezmiernie atrakcyjne nagrody. Ważny był czas przybycia na metę marszu oraz liczba odnalezionych punktów, które zostały sprytnie, a w niektórych przypadkach wręcz enigmatycznie ukryte na trasie. Uczestnicy musieli też ułożyć krzyżówkę z haseł, do których pojedyncze pytania zawierał każdy z punktów.

Późnym wieczorem po triumfalnym powrocie wszystkich grup, nastąpiło uwieńczenie marszu – referowanie o przebytej trasie. Zważywszy na fakt, iż wszystkie grupy kierowały się według mapy z zaznaczoną taką samą trasą, rozbieżność składanych relacji była imponująca. Po części referatowej nieprzekupne jury udało się na naradę. Po zagorzałych dyskusjach zostały ogłoszone wyniki w dwóch kategoriach: za część praktyczną oraz referatową. Prezes SKNG wręczył również, przydzielaną od niedawna, „nagrodę prezesa” dla najbardziej zaangażowanego i najlepiej przystosowanego studenta I roku.

Gdy emocje po rozdaniu nagród opadły, rozpoczęliśmy gry i zabawy integracyjne, które usunęły już nieznacznie pozostałe po dwóch dniach obozu bariery, dzielące pierwszorocznych i pozostałych studentów. W niedzielę obóz dobiegł końca i wszyscy wyjechaliśmy z Guciowa z plecakami pełnymi przygód, doświadczeń, nowych znajomości i niezatartych wspomnień.

Ewelina Jaworska
Sekretarz SKN Geografów

REPORTAŻ MÓWI WŁASNYM GŁOSEM

Gabriel Garcia Márquez, zaniepokojony nie najlepszą kondycją dziennikarstwa w Ameryce Łacińskiej, założył w kolumbijskiej Kartagenie Fundację Nowego Dziennikarstwa Iberoamerykańskiego. Osią i celem jego działań było uformowanie nowego pokolenia reporterów – jednostek świadomych misji reportażysty i potrzeby traktowania zawodu dziennikarza w kategoriach moralnych i etycznych. Od 2001 r. gwiazdą warsztatów był Ryszard Kapuściński. W 2009 r. „mała Kartagena” powstała na Lubelszczyźnie. Historia zatoczyła koło – z Polski do Kolumbii i z powrotem – bo patronem warsztatów w Siennicy Różanej został właśnie Kapuściński.

W lipcu zakończyła się 3. Wakacyjna Akademia Reportażu, która w założeniach, ale i efektach niewiele ustępuje swojej starszej siostrze. Motywem przewodnim tegorocznych warsztatów były ZSRR i Rosja. To wymowna, choć może niezamierzona paralela: Rosja wraz z mentalną dwoistością jej mieszkańców (kompleks wyższości i niższości) jest świetnym przykładem świata, który powinien być odkryty, zrozumiany i przetłumaczony. I rzeczywiście, podczas jednego z wykładów pa-

dła spontaniczna, rzucona w tłumek słuchaczy propozycja – zbadajcie tożsamość młodych Rosjan, sprawdźcie, jak się zmienia, w jakim kierunku ewoluje. Być może ktoś schwył ten pomysł w locie, schował do kieszeni, a efekty ujrzymy za kilka lub kilkanaście lat. Z kolei Małgorzata Szejnert w wywiadzie udzielonym Annie Kiedrzynek, a opublikowanym w periodyku Akademii ARRKA, powiedziała, że jednym z tematów dotąd nieopracowanych, aż proszących się o porządne reporterskie ujęcie, jest kondycja Kościoła katolickiego w Polsce. Proces kształtowania świadomości młodego pokolenia jest trudny do zaplanowania, przewidzenia, okiełznania. Być może jednak z grubo ponad setki młodych ludzi, którzy wzięli do tej pory udział w siennickich warsztatach, wyłoni się kilkuosobowe grono tych, którym będzie dane (i którzy wykażą się odpowiednią dozą wnikliwości i wytrwałości), opisywać świat w reportażu.

Tymczasem Akademia z każdym rokiem nabiera rozpędu, rozmachu, znaczenia. Ważkimi tematami 3. edycji były literackość reportażu i prawda w tekście reportażowym. Podejmowali je przede wszystkim wybitni teoretycy: prof. Zygmunt Ziętek z Instytutu Badań Literackich PAN oraz prof. Przemysław Czapliński z UAM w Poznaniu. Dyskutowanych problemów było wiele. Czy są takie sposoby ujęcia literackości, które nie narażałyby reportażysty na oskarżenia o stosowanie elementów fikcyjnych? Dlaczego problem literackości reportażu odżywa? Kwestia mylenia literackości ze zmyśleniem, fikcją, odejmowanie jej waloru nadawania tekstom głębszych

sensów – te i inne zagadnienia były osią oficjalnych wykładów i kameratealnych, wieczornych rozmów wykładowców i uczestników zajęć. Na kwestie literackości i prawdy można było spojrzeć zarówno przez pryzmat historii reportażu, jak i jego aktualnego stanu, gdy przesuwamy się w stronę literatury, przechodząc do dziennikarskiej niszy; gdy zmienia się w gatunek elitarny, arystokratyczny, wymagający ogromnego, osobistego nakładu sił, przemieszczania się, dokumentacji, poszukiwań. Uczestnicy otrzymali również wielowymiarowy obraz reportażu jako gatunku: od strony praktycznej, historycznej i teoretycznej, gdzie poszczególne warstwy refleksji przenikały się i tworzyły spójną, choć przefiltrowaną przez podejście każdego z wykładowców, całość.

Wyjątkową wartość poznawczą miały spotkania z praktykami. Jacek Hugo-Bader rozłożył osobisty proces tworzenia na części pierwsze w sposób naturalny i ekspresywny, podkreślając wewnętrzne współdziałanie dwóch stron swojej osobowości: reportażysty, zawodowego dziennikarza oraz Jacka Hugo-Badera prywatnie jako osoby czyniącej z pisania filozofię życia. Autor „Białej gorączki” nie unikał też refleksji teoretycznych. Nazywając reportaż „przekładem z rzeczywistości”, stwierdził, że nigdy nie jest on tekstem obiektywnym – każda reporterska książka czy pojedynczy tekst prezentuje świat oglądany oczyma dziennikarza. Nie ma historii obiektywnej – twierdzi Jacek Hugo-Bader – jest opowieść przetworzona przez reportera i jego bohaterów. Jego przesłanie dla młodych brzmiało następująco: pisanie ►

to kwestia wytrwałości i codziennego dążenia do wyznaczonego celu – gdy tych nie brakuje, nie ma prawa się nie udać.

Nie sposób przytoczyć wszystkie poruszane zagadnienia podczas dwutygodniowych warsztatów. Można je tylko delikatnie nakreślić, zdając sobie sprawę z cząstkowości takiej relacji. W Siennicy Różanej pojawiły się bowiem postaci na wpół mityczne i sztandarowe, jak Hanna Krall, z którą spotkanie poprowadził redaktor naczelny kwartalnika artystycznego „Akcent” dr Bogusław Wróblewski, czy Andrzej Mularczyk – prozaik i reportażysta, twórca takich tytułów mownych jak „Sami swoi”, „Nie ma mocnych”, „Kochaj albo rzuć” czy „Dom”. Ze spotkania z Wojciechem Góreckim można było wynieść poszerzone spojrzenie na mikroskopijne państewka Kaukazu Północnego. Z kolei rozprawa Jacka Żakowskiego o wywiadzie dała słuchaczom sposobność do spojrzenia na ten gatunek jako na sztukę konfrontacji dwóch osobowości. Na warsztatach gościł również Sławomir Popowski – wieloletni korespondent z Moskwy, obserwator przemian w upadającym Związku Radzieckim, wysłannik „Rzeczpospolitej” za czasów Gorbaczowa, Jelcyna i w pierwszych latach rządów Putina, a tym samym kopalnia wiedzy na temat Rosji. Spotkanie z Bożeną Dudko, opiekunką archiwum Ryszarda Kapuścińskiego i redaktorem książek pisarza (m.in. 16 tomów *Dzieł Wybranych* wydanych w serii Biblioteki Gazety Wyborczej), pozwoliło uświadomić sobie rozmiary recepcji Kapuścińskiego na świecie (ze szczególnym naciskiem na poezję, która jest dużo mniej znana i o wiele rzadziej tłumaczona niż pozostałe dzieła, a nie mniej fascynująca). Nie bez znaczenia było w tej sytuacji to, że gościem tegorocznej Akademii była współautorka wyboru wierszy reportażysty przetłumaczonych na języki białoruski i rosyjski, dziennikarka Inna Demid.

Mniej było w tym roku Kapuścińskiego na planie pierwszym. Niezależnie jednak od tego, jego twórczość stanowiła stały punkt odniesienia, a postać Patrona wciąż powracała. Pozwoliło to umiejscowić Kapuścińskiego na mapie reportażu polskiego i światowego, dostrzec jego znaczenie w rozwoju reportażu oraz literatury, a także wskazać, w jakim stopniu polski i światowy reportaż byłby inny, gdyby nie jego twórczość. Jak powiedział Zygmunt Ziątek: „Większą część mu oddamy, kiedy spróbujemy uchwycić jego znaczenie, niż kiedy będziemy dopowiadać coś ciągle w sprawie samego Kapuścińskiego”. Co chwila jednak wracał problem książki Artura Domosławskiego „Kapuściński non-fiction”, w której autor zakwestionował wartość literackości w wykonaniu najwybitniejszego polskiego reportażysty. Ziątek zwrócił uwagę na niejednoznaczny moralnie sposób dekonstruowania mitu pisarza przez Domosławskiego, zasadzający się na wyłuskiwaniu z tekstu faktów, dementowaniu ich prawdziwości i ignorowaniu kontekstu, przesłania utworu oraz funkcji, jaką pełni w nim zakwestionowany szczegół. Dużą część swojego wykładu poświęcił tej tematyce również prof. Przemysław Czapliński.

Warsztatom – również radiowym i telewizyjnym – jak co roku towarzyszyły wydarzenia artystyczne. Inaugurację Akademii wzbogaciło symboliczne otwarcie wystawy fotografii Ryszarda Kapuścińskiego z jego podróży po upadającym Związku Radzieckim. Komentarz wygłosiła Karolina Wojciechowska, komisarz wystawy. W kolejnych dniach odbyły się: koncert „Od Gershwin do Beatlesów” Zespołu Muzyki Salonowej „Concerto”, recital fortepianowy Karoliny Jutrzenki-Trzebiatowskiej oraz coroczna impreza „Z Siennickim w Siennicy”, gdzie gwiazdami wieczoru byli za-

łożyciel zespołu Pod Budą Andrzej Sikorowski i jego córka Maja.

Tegoroczna edycja WARRK stała się również miejscem podwójnego debiutu książkowego: indywidualnego Agnieszki Góry jako autorki zbioru reportaży oraz inauguracji Biblioteki WARRK, pod której szyldem wydała swój zbiór autorka. Rys jej dziennikarskiej twórczości nakreślił w posłowniu prezes zarządu Polskiego Funduszu Wydawniczego w Kanadzie (dzięki któremu książka ujrzała światło dzienne) Edward Zymański: „Autorka szuka – i znajduje – ludzi, historie i zdarzenia, które mają głębszą wymowę egzystencjalną. Które pozwalają przeniknąć zewnętrzną stronę życia, wejść w jego pokłady najgłębsze, dostrzec do istoty rzeczy. Z każdego reportażu (...) wydobywa pełnokrwiste sylwetki niebanalnych bohaterów wraz z ich niepowtarzalnym światem doznań, lęków, radości, tęsknot, marzeń i przemyśleń. A także: spełnień. Bowiem niemal każdy z opisanych w książce losów jest losem w dużej mierze spełnionym. Bez względu na to, czy dotyczy wybitnej reporterki radiowej, fenomenalnego pilota-oblatywacza, znakomitej skrzypaczki, pędzącego skromne życie niewidomego masażysty czy poetki układającej strofy swych przejmujących wierszy na oddziale zamkniętym szpitala neuropsychiatrycznego”. Książka Agnieszki Góry daje nadzieję, że również najmłodsze pokolenie dziennikarzy może mieć wiele do powiedzenia w kwestii tworzenia reportażu, którego uprawianie wymaga przeciwstawienia się medialnej produkcji masowej i zatrzymania się nad człowiekiem i jego historią. Organizatorzy przedsięwzięcia zapowiadają kolejne publikacje. Niezależnie od indywidualnego debiutu, Akademii towarzyszyła premiera drugiego tomu periodyku ARRA – zbioru reportaży, wywiadów i analiz napisanych w ciągu minionego roku przez uczestników 2. edycji warsz-

tatów. Są to teksty w przeważającej mierze udane (niejednokrotnie świetne), choć przecież pisane ręką ludzi bardzo młodych, stawiających pierwsze kroki na polu dziennikarstwa reportażowego.

Czy można liczyć na kolejne kroki siennickich debiutantów? Ryszard Kapuściński jako postać i ewenement był „dzieckiem” kilku wypadkowych: talentu, wrażliwości, wiedzy i pchającej ku jej zdobywaniu ciekawości świata, a także dorastania w takiej, a nie innej rzeczywistości – rzeczywistości czasu wojny i twardych lat powojennych, okresu wykluwania się nowych państw z imperialnej skamieliny Czarnego Łądu, kanonady rewolucyjnych strzałów podrywających ludzi do lotu ku wolności. Agnieszka Góra, autorka „Krzyku do nieba” – bo taki tytuł nosi przywołany zbiór tekstów – żyje, pracuje i tworzy na przełomie dwóch pierwszych dziesięcioleci XXI w. Czy ona i jej podobni, stojący u progu kariery dziennikarze-twórcy (a dziennikarz-twórca to ktoś zgoła inny niż dziennikarz nieopatrzony dodatkowym mianem) będą mieli gdzie pisać? I czy – wobec tego – będą pisać? Czy za debiutami pójdą kolejne – o ileż ważniejsze – kroki? Można spotkać głosy, że drugiego takiego jak Kapuściński nie będzie. Że nie te czasy, nie tamte zbiegi okoliczności, wreszcie – że głód informacji zaspokajamy dziś zbyt łatwo, by zawracać sobie głowę gruntowniejszym ich wyszukiwaniem, sięganiem w głąb, a nie wszerz. Wiedza o świecie rozrasta się jak grzyb atomowy, ale też jak on niesie raczej spustoszenie niż ożywczy powiew. Tymczasem za żelazną kurtyną mediów masowych toczy się życie inne, prawdziwsze, a złożone z niedwuznaczności, splótów przyczyn i skutków, wydarzeń burzących stereotypy. Twórcy i organizatorzy Wakacyjnej Akademii Reportażu stawiają sobie za cel nauczanie początkujących lub dopiero przyszłych

dziennikarzy sięgania w głąb. Akademia to krzyk do nieba – o zachowanie dla polskiego dziennikarstwa gatunku arystokratycznego (w dobrym tego słowa znaczeniu) i najtrudniejszego.

Wakacyjna Akademia Reportażu była więc polem ścierania się różnych refleksji na temat gatunku – dotyczących jego miejsca na dziennikarskiej scenie, przyszłości, jakości wydawanych dziś tekstów i książek reportażowych. Efekt spotkań, wykładów i dyskusji jest dwojaki. Z jednej strony, nietrudno o poczucie, że reportaż przeżywa renesans. Z drugiej – niepokoi nastawienie mediów, a więc potencjalnych pracodawców młodych „sienniczian”, na szybkie i barwne historie podawane na tacy, przy zastosowaniu tanich przypraw. Gorzkie stwierdzenie Andrzeja Mularczyka, zawarte w reportażu radiowym poświęconym Akademii pod tytułem „Wyspa reporterów” (autorstwa Katarzyny Michalak i Moniki Hemperek, wykładowców WARRK), jest kontrapunktem dla entuzjazmu uczestników warsztatów: „To wszystko, co jest moim dorobkiem, jest dorobkiem odchodzącego czasu i nikogo już niczego nie nauczy. Nie sądzę, aby moje doświadczenia mogły się państwu przydać”. Być może jest w tym sporo prawdy. Ale i wskazówka, że aby pisać na najwyższym poziomie, trzeba doświadczać świata na własną rękę, ucząc się na swoich błędach, czerpiąc z osobistych sukcesów i porażek. Wszak to właśnie przez całe życie robił Patron Akademii – poznawał świat uparcie i za wszelką cenę. Napisane teksty były tylko tego efektem, choć – rzecz jasna – wiązały się z tytaniczną pracą autora nad słowem.

Czy filozofia zawodowa i zarazem życiowa Kapuścińskiego ma dzisiaj rację bytu? Twórcy Akademii wierzą, że tak. Siłą siennickich warsztatów jest bowiem ich maksymalizm – kilkadziesiąt osób gromadzi się na dwa tygodnie w jednym

miejsu, we wspólnym celu, jakim jest zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat reportażu. Możliwość obserwowania rozmaitych podejść do zawodu reportażysty, galeria najwybitniejszych praktyków gatunku na wyciągnięcie ręki, okazja do uzyskania rzetelnej opinii na temat własnego tekstu – to krótkie wypunktowanie nie wyczerpuje zalet Akademii. W istocie jest ona szkołą pisania tekstu prawdziwego, pełnokrwistego, złożonego, odchodzącego w swojej konstrukcji od kilkudziesięciolatanowych imitacji reportażu, swoistych sklejanek z paru przypadkowych wypowiedzi i powierzchownych obserwacji autora. Sens uprawiania dziennikarstwa powinien być sensem moralnym, etycznym, zasadzającym się na poczuciu misji. Tak traktował swoją działalność Kapuściński, dla którego potrzeba pisania i poznania były potrzebami niemal fizjologicznymi, a bycie dziennikarzem nie stanowiło roli do odegrania, tylko integralną część osobowości. Takiego dziennikarstwa i takiego reportażu uczą twórcy i wykładowcy Akademii.

W Siennicy Różanej byli już niemal wszyscy, których należy uznać za najlepszych reportażystów w Polsce. Całość tegorocznej Akademii była imponująca. Jednak realny, ostateczny ich efekt poznamy za niespełna rok, gdy zostanie wydany trzeci tom reportażu i wywiadów napisanych przez uczestników tegorocznej WARRK. Miejmy nadzieję, że również i tym razem pojawią się w nim – obok rozmów i analiz – prawdziwe reportażowe perełki. Podsumowaniem tego tekstu niech będą słowa Hanny Krall z jej pobytu w Siennicy. Czym jest prawda, zapytał ktoś z widowni. „Prawda? Trudno się pogodzić z tym, że nie będzie się wiedziało i rozumiało wszystkiego. Trzeba dowiedzieć się i zrozumieć na tyle, na ile to tylko możliwe.”

Agnieszka Janiak

„REQUIEM DLA MOJEGO PRZYJACIELA” ZBIGNIEWA PREISNERA

16 października w kościele pw. Św. Rodziny na Czubach odbył się galowy koncert kończący XV Międzynarodowy Festiwal Organowy organizowany przez Roberta Grudnia pod patronatem Prezydenta Miasta i Marszałka Województwa Lubelskiego. Koncert dedykowany był Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej im. św. Jana z Dukli, stąd gospodarzem wieczoru, obok proboszcza ks. Ryszarda Juraka, była długoletnia dyrektor Centrum Onkologii dr hab. n. med. Elżbieta Starosławska.

Wybitne osiągnięcia Centrum sprawiły, że wśród licznie zaproszonych gości, koncert zaszczylicili swoją obecnością rektorzy lubelskich szkół wyższych, a także Henryka Krzywonos-Strycharska i abp Abel, którzy otrzymali Statuetki Członkostwa w Honorowym Komitecie Rozwoju COZL. Warto podkreślić ekumeniczny charakter spotkania i wspólną modlitwę hierar-

chów: abp. Abła, bp. Mieczysława Cisło i bp. Ryszarda Karpińskiego.

Utwór wybrany na ten wyjątkowy wieczór był szczególny. Powstał z marzeń Zbigniewa Preisnera i Krzysztofa Kieślowskiego o zorganizowaniu w Atenach widowiska, które byłoby opowieścią o życiu, ale zmienił swoje przeznaczenie, kiedy wielki reżyser nagle odszedł. Część pierwsza to, tradycyjna pod względem formy, msza żałobna, przeznaczona na głosy solowe, organy i nieliczne instrumenty perkusyjne i smyczkowe, wprowadza nastrój kontemplacji i głębokiej, duchowej modlitwy. Wytworzenie tego niezwykłego napięcia było możliwe dzięki udziałowi znakomitych solistów Doroty Dominiczak-Laskowieckiej – sopran, Elżbiety Kaczmarzyk-Janczak – mezzosopran, Piotra Łykowskiego – kontratenor, Tomasza Janczaka – tenor i Andrzeja Witliewskiego – bas oraz prof. Gabrieli Rzechowskiej-Klauzy – organy.

Część druga utworu zatytułowana „Życie” powstała jako osobisty hołd złożony najbliższemu przyjacielowi i stanowi najgłębszy, a jednocześnie niezwykle subtelny wyraz tęsknoty i miłości. Do wykonawców dołączyła orkiestra Teatru Muzycznego wzbogacona o saksofon, flet prosty oraz fortepian (dr Piotr Chilimoniuk), a także dwa chóry: Teatru Muzycznego, przygotowany przez Agnieszkę Tyrawską-Kopeć oraz Akademicki Politechniki Lubelskiej, przygotowany przez ad. II st. Elżbietę Krzemińską, prof. UMCS. Całość poprowadził dyrygent Alan Urbanek. Części: „Spotkanie”, „Odkrywanie świata”, „Miłość”, „Czas”, „Apokalipsa” to niektóre fragmenty ze wspólnie przeżytych w przyjaźni chwil, to jakby metoda na terapię po stracie najbliższego. To emocje, które dotyczą każdego z nas, a które tak cudownie umiał zawrzeć w dźwiękach Zbigniew Preisner, dają nam przeżyć i nazwać wewnętrzne tęsknoty za tymi, których już nie ma blisko nas.

Elżbieta Krzemińska

NAGRODA DLA KRZYSZTOFA SZYMANOWICZA

Grafik Krzysztof Szymanowicz – profesor w Zakładzie Grafiki Warsztatowej Wydziału Artystycznego UMCS – otrzymał I nagrodę Imprintu 2011, Międzynarodowego Triennale Sztuk Graficznych im. Tadeusza Kulisiewicza w Warszawie.

Konkurs Imprint, będący jednym z ważniejszych pokazów współczesnej grafiki na świecie, odbył się po raz drugi. Organizują go Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Fundacja Stypendia i Nagrody im. Tadeusza Kulisiewicza. Konkurs Imprint

jest otwarty, obejmuje szeroko rozumianą grafikę, ale dla każdej edycji ustala się odrębny temat, a prace poddawane są ostrej selekcji. W 2008 r. tematem były „ZDERZENIA CYWILIZACJI”. Na aktualną edycję Imprintu – w którym graficy mieli się odnieść do zagadnienia „METROPOLIS” – 358 artystów z 40 krajów nadesłało 1221 prac. Uroczyste otwarcie wystawy METROPOLIS IMPRINT 2011 oraz wręczenie nagród (K. Szymanowicz odebrał nagrodę w wysokości 5 tys. euro) odbyło się 15 października w Arkadach Kubickiego w Zamku Królewskim w Warszawie.

Krzysztof Szymanowicz jest absolwentem Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie (dyplom z malarstwa w 1989 r.). Od 1997 r. pracuje na Wydziale Artystycznym UMCS. Przez dwie kadencje był prezesem lubelskiego oddziału Związku Polskich Artystów Plastyków. Zorganizował kilkanaście wystaw indywidualnych oraz brał udział w ponad 250 pokazach zbiorowych w kraju i za granicą. W konkursach graficznych startuje systematycznie i zarazem z powodzeniem. Zdobył m.in. Grand Prix 9. Międzynarodowego Biennale Małej Formy w Seulu (1996), Grand Prix 11. Konkursu

Graficznego im. J. Gielniaka w Jeleniej Górze (2003), Pierwszą Nagrodę i Złoty Medal VIII Międzynarodowego Biennale Grafiki Caixanova w Ourense w Hiszpanii (2004). W 2005 r. otrzymał Nagrodę Artystyczną Miasta Lublin, a dwa lata potem II Nagrodę Konkursu im. D. Chodowieckiego w Sopocie.

J.Ż.

„Laureat pierwszej nagrody, Krzysztof Szymanowicz został wybrany jednogłośnie za dwa imponujące linoryty. Prace te wydają się przenosić temat Metropolis do sfery indywidualnej i przedstawiać miejski krajobraz poprzez wiele przedmiotów i rzeczy, które łączymy lub konsumujemy. Architektura tych grafik również wskazuje na miasto, ponieważ wykorzystuje sieć linii, strukturę kształtującą nasz sposób życia jako społeczności. Prace te cechuje świetne, mistrzowskie wykonanie; rysunek jest zarówno subtelny, jak wyrafinowany, co stanowi osiągnięcie nie bez znaczenia, biorąc pod uwagę, że artysta używa tak zwyczajnego materiału jak linoleum.”

prof. Paul Coldwell
Przewodniczący jury
IMPRINT 2011

kompozycję kolorystyczną. Istotną rolę w malarstwie Janusza Kirenki pełni prostota kształtów, harmonia kierunków, barwy. W formach nieprzedstawiających stosuje kolory, które nie dają gamy; raz jasne i przejrzyste, kładzione lekkimi muśnięciami, to znów przyjmujące bogatą fakturę przypadkowych plam. Nie ma światła, jest mżąca poświata nieświadomego źródła i pochodzenia. Przestrzeń, w której Kirenko sytuuje swe kolorystyczne kompozycje jest nieokreślona, nieuchwytna, nawet jeśli – wyjątkowo – są w niej odwołania do form naturalnych. Malarstwo prof. Janusza Kirenki jest malarstwem instynktownym, szczerym, niezależnym, zapraszającym odbiorcę do metafizycznej podróży w czasie”.

Rafał Maria Nestorow
historyk sztuki PAN,
Warszawa 2011

WYSTAWA MALARSTWA „MIĘDZY REALIZMEM A ABSTRAKCJĄ”

Prof. dr hab. Janusz Kirenko, Dyrektor Instytutu Pedagogiki UMCS wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Język kultury w przestrzeni Uniwersytetu” w formie autorskiej wystawy malarstwa. Konferencja została zorganizowana z okazji 350-lecia istnienia Uniwersytetu we Lwowie w dniach 10–11 października 2011 r. Prof. Janusz Kirenko ma w swoim dorobku naukowym 15 monografii, ponad 100 rozpraw i artykułów naukowych, raportów z badań, prac redakcyjnych, opracowań dydaktycznych z zakresu pedagogiki specjalnej i edukacji zdrowotnej. Poza pracą naukowo-dydaktyczną prof. Kirenko pisze wiersze (tomiki: „Nieodgadnione snu udręki”, „W drażliwości swej”, „Takie tam, portrety refleksje, impresje”), a także maluje ikony, pejzaże oraz formy nieprzedstawiające.

„Malarstwo prof. Janusza Kirenki jest prawdziwym obrazem Jego niezwyklej osobowości. Prace te nie poddają się prostej ocenie krytyków sztuki; ukrywają swoją głęboką tajemnicę i są niezwykle przekazem o człowieku i świecie.

Kompozycja, kształty oraz barwa i światło od wieków są mową artystów i służą w twórczym procesie oznajmiania prawdy. Prof. Janusz Kirenko potrafi doskonale wszystkie te wartości wykorzystać i ożywić w swojej Twórczości. Dla mnie przebywanie z tymi dziełami jest obcowaniem z WIELKĄ SZTUKĄ.”

Prof. zw. dr hab. art. grafik
Stanisław Górecki,
Rzeszów 2011

„Nacelną ideą twórczości prof. Janusza Kirenki jest oderwanie się od tradycyjnego pojmowania malarstwa przedstawiającego i przemienienie go w nieprzedstawiającą

STUDENCKA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 2011/2012 UMCS

13.10.2011 (czwartek)

Miasteczko Akademickie UMCS

ALCHEMIA KOBIET

Koncert w ramach obchodów Roku Marii Curie-Skłodowskiej

Na Tak 19.00, 19.30
Halina Masluk
& Czaban Band 19.00, 19.30
Natalia Wilk 19.00, 19.30
Novika 19.00, 19.30
Pinnawela 19.00, 19.30
Sofa 19.00, 19.30

Wykazanie koncertowe:
Miasteczko Akademickie UMCS oraz organizacja artystyczna.
Prezentacja festiwalu artystycznego Miasteczko Akademickie UMCS w AKA UMCS Chłopa Żółta
i Działalność Artystyczna UMCS – ALCHEMIA KOBIET UMCS.
Instytucja "Wschodnia Twój" i.e. Hestia Media, event, Agencja Głosy – KOT Chłopa Żółta.
Działalność artystyczna i koncertowa UMCS.
„Kobieta Wschodnia” – to kobiety, dla kobiet i dla mężczyzn, którzy chcą promować kulturę
miasteczka akademickiego UMCS i artystów UMCS.

Szczegółowe informacje: www.umcs.jubilin.pl oraz

UMCS

PERLA

ITV

Kurier

Fot. 1, 4–9: Maciej Bielec; Fot. 2–3, 10–11: Mateusz Adamski
Projekt plakatu: Eliasz Gola